

Manuál

**pro tvorbu školních vzdělávacích programů
v jazykových školách
s právem státní jazykové zkoušky**

Výzkumný ústav pedagogický v Praze
2009

Celková koncepce dokumentu a koordinace jeho tvorby

Mgr. Gabriela Baladová, Mgr. Kamila Sladkovská

Externí autoři, zpracovatelé podkladových textů a konzultanti

Mgr. Richard Adamus, Mgr. Radek Cícha, Mgr. Jitka Janischová,
Ing. Jana Kubiasová, Mgr. Aleš Novák, Mgr. Lucie Procházková,
Mgr. Pavla Rejfová, Mgr. Eva Vachatová, PhDr. Eva Zahradníčková

Lektoroval

PaedDr. Jan Tupý

Obsah

ÚVOD	4
1 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – NOVÝ KURIKULÁRNÍ DOKUMENT V JAZYKOVÝCH ŠKOLÁCH	6
1.1 ÚČEL ŠVP	6
2 PŘÍPRAVNÁ FÁZE TVORBY ŠVP JŠ	7
2.1 HLAVNÍ KROKY V PŘÍPRAVNÉ FÁZI TVORBY ŠVP JŠ	7
2.1.1 Motivace	7
2.1.2 Analýza podmínek školy	9
2.1.3 Plán tvorby ŠVP JŠ	18
2.2 DOPORUČENÍ PRO PŘÍPRAVNOU FÁZI	19
3 VLASTNÍ TVORBA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	22
3.1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	22
3.1.1 Název ŠVP	22
3.1.2 Forma vzdělávání	25
3.1.3 Předkladatel a zřizovatel	26
3.1.4 Platnost dokumentu	26
3.1.5 Vzdělávací program – specifické údaje, přehled kurzů	27
3.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	28
3.2.1 Sídlo, velikost a vybavení školy	29
3.2.2 Charakteristika pedagogického sboru	32
3.2.3 Specifika školy, dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	33
3.3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	35
3.3.1 Zaměření školy a nabízené kurzy v jednotlivých jazycích	35
3.3.2 Organizace přijímacího řízení	38
3.3.3 Organizace státních jazykových zkoušek	39
3.3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	40
3.3.5 Výchovné a vzdělávací strategie	41
3.4 UČEBNÍ PLÁN	45
3.4.1 Přehled jazykových kurzů	46
3.4.2 Poznámky k učebnímu plánu (přehled jazykových zkoušek)	47
3.5 UČEBNÍ OSNOVY	52
3.5.1 Tvorba učebních osnov	54
3.5.2 Název jazykového kurzu	54
3.5.3 Charakteristika jazykového kurzu, délka a forma jeho ukončení	54
3.5.4 Vzdělávací obsah jazykového kurzu	56
3.5.4.1 Zařazení výstupů i učiva do ročníků	56
3.5.4.2 Zařazení výstupů a učiva do delších období	63
3.6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	68
3.6.1 Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole	69
3.6.2 Autoevaluace školy	72
4 DOPORUČENÍ A KOMENTÁŘE K TVORBĚ ŠVP	77
5 DOPORUČENÁ LITERATURA A PUBLIKACE K JAZYKOVÉMU VZDĚLÁVÁNÍ	79
6 SEZNAM JAZYKOVÝCH ŠKOL, KTERÉ SE ÚČASTNILY PILOTNÍHO OVĚŘOVÁNÍ TVORBY ŠVP	80
7 PŘÍLOHY	81

Úvod

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení a jejich činnost řízená školským zákonem podléhá veřejnoprávní kontrole, kterou v tomto typu školy vykonává Česká školní inspekce. Dále se jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky od komerčních jazykových škol¹ odlišují v těchto aspektech:

1. garantují státem definovanou kvalitu jazykového vzdělávání;
2. pořádají státní jazykové zkoušky;
3. učitelé musejí být zaměstnanci školy a musejí splnit kvalifikační předpoklady dle zákona.

Všechny uvedené aspekty by měly být zahrnuty v dokumentu školního vzdělávacího programu (ŠVP) na každé jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.

Schválením zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále školský zákon), schválením vyhlášky č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách, a schválením Rámcového vzdělávacího programu pro jazykové školy s právem státní jazykové školy (RVP JŠ) jste postaveni před úkol vytvořit školní vzdělávací program, který je v souladu s těmito dokumenty.

Podstatnou novinkou v RVP JŠ je označení výstupních úrovní jazykových kurzů podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (dále jen SERRJ). Těmito úrovněmi je třeba označit všechny jazykové kurzy, které žákům na své škole nabízíte. Další novinkou je to, že každá jazyková škola má volnost při sestavování školního programu tzv. „na míru“ a dle přání zákazníka/žáka jazykové školy. A právě v tom je hlavní rozdíl mezi učebním dokumentem, jaký jste byli zvyklí užívat v minulosti, a programem v novém pojetí v souladu s RVP JŠ.

Další významnou změnou oproti minulosti je povinnost jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky závazně nabízet ve svém vzdělávacím programu vybrané jazykové kurzy. Jde o jazykové kurzy, které připravují na některé z typů státní jazykové zkoušky.

Abychom Vám práci usnadnili, připravili jsme Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky (dále jen Manuál). Najdete v něm rady a náměty, jak při tvorbě ŠVP postupovat, a také inspiraci pro jeho vlastní obsah a podobu.

Manuál zahrnuje všechny zkušenosti získané v průběhu řešení rezortního úkolu MŠMT „Pokusné ověřování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů ve vybraných jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky“. V rámci tohoto úkolu vzniklo na šesti pilotních jazykových školách šest pilotních ŠVP.

¹ Většina komerčních jazykových škol v ČR poskytuje jazykové vzdělávání jako fyzická, nebo právnická osoba, tedy na základě živnostenského oprávnění pro živnost volnou. Komerční jazykové školy nejsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení a jejich fungování není ze strany státu řízeno.

Text Manuálu je členěn do několika částí. První část popisuje účel tvorby ŠVP, druhá se zabývá přípravou a organizací prací na jeho tvorbě a je doplněna několika ukázkami. Třetí část je členěna do kapitol, které sledují povinnou strukturu ŠVP JŠ. V podkapitolách najdete ukázky z ŠVP pilotních škol a k nim buď komentář, radu či doporučení koordinátora daného ŠVP, nebo komentář pracovníků VÚP. Ve čtvrté části naleznete výběr nejdůležitějších doporučení a komentářů k tvorbě ŠVP, které byly popsány pilotními jazykovými školami. Pátá část zahrnuje současnou literaturu, která se vztahuje k jazykovému vzdělávání v ČR a v Evropě. Šestá část uvádí výčet pilotních jazykových škol, které byly zapojeny do rezortního úkolu MŠMT. Rozsáhlejší ukázky k jednotlivým částem ŠVP naleznete v sedmé části v úplném závěru příručky. Ukázky z ŠVP byly převážně ponechány v jejich autentické podobě. Komentáře, které jsou jejich součástí, upozorňují na možná úskalí těchto autentických ukázek. V některých případech byly ukázky upraveny nebo kráceny; slouží jako modely, nikoli jako předepsané vzory a mají pouze inspirovat k vlastnímu zpracování jednotlivých částí ŠVP. Některé kapitoly zahrnují seznam doporučené literatury vztahující se k dané problematice.

Manuál respektuje platnou legislativu, a pokud se některé legislativní předpisy v době zavádění ŠVP do škol změní, bude Manuál dodatečně upraven a jeho elektronickou podobu včetně aktualizovaných úprav si školy budou moci stáhnout na www.vuppraha.cz.

Pomoc při práci na ŠVP je možné také nalézt na Metodickém portálu www.rvp.cz, na němž jsou uveřejněny další metodické rady a inspirace pro výuku cizích jazyků. Na uvedeném portálu byla také založena sekce „Jazykové vzdělávání“ určená přímo pro vaše školy.

Při tvorbě tohoto dokumentu se autoři nechali volně inspirovat Manuálem pro základní vzdělávání, pro gymnázia a Metodikou tvorby ŠVP pro SOŠ a SOU.²

² Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005; Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů na gymnáziích. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN: 978-80-87000-13-7; Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008. ISBN: 978-80-851118-12-4.

1 Školní vzdělávací program – nový kurikulární dokument v jazykových školách

1.1 Účel ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP):

- ▶ popisuje povinné minimum jazykových kurzů, které škola může nabídnout;
- ▶ uvádí speciální jazykové kurzy nad povinný rámec, jimiž se škola vyznačuje (profiluje);
- ▶ uvádí nabízené jazykové kurzy, jejichž výstupní úroveň je označována v souladu s dokumentem SERRJ;
- ▶ zaručuje zájemcům, že jazykový kurz bude obsahově na úrovni dle označení;
- ▶ zveřejňuje metody a formy práce, kterými jsou kurzy vedeny;
- ▶ uvádí spolupráci s jinými subjekty.

ŠVP z pohledu pedagogických pracovníků:

- ▶ umožňuje profilovat školu;
- ▶ umožňuje svobodně formulovat vlastní představy o podobě vzdělávání ve škole;
- ▶ může přispět ke zlepšení komunikace a spolupráce uvnitř školy;
- ▶ může posílit týmovou práci.

ŠVP z pohledu žáků školy:

- ▶ informuje o tom, co škola nabízí a co ji případně odlišuje od ostatních škol;
- ▶ informuje podrobně o nabídce vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky;
- ▶ umožňuje srovnání výstupní úrovně nabízených kurzů s úrovní jazykových znalostí podle SERRJ;
- ▶ informuje o vybavenosti školy, učeben a o zázemí pro studium jazyků;
- ▶ poskytuje informace o organizaci výuky, vyučovacích metodách, kvalitě a způsobilosti pedagogického sboru.

Jazyková škola svým ŠVP předkládá nejen seznam jazykových kurzů, ale i jejich obsah a očekávaný výstup, čímž se stává pro zájemce o studium čitelnou a transparentní.

2 Přípravná fáze tvorby ŠVP JŠ

2.1 Hlavní kroky v přípravné fázi tvorby ŠVP JŠ

ŠVP a jeho zpracování vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Samotné tvorbě ŠVP předchází některá zásadní rozhodnutí a přípravné kroky, které jsou významné z dlouhodobého hlediska. Do přípravné fáze školního kurikula náleží analýza podmínek školy a analýza požadavků trhu s jazykovým vzděláváním.

2.1.1 Motivace

Důležitou roli z hlediska motivace hraje otevřená diskuse o změnách, které doprovázejí jazykové vzdělávání, a o postavení nabídky školy na trhu jazykového vzdělávání.

Změny v jazykovém vzdělávání se týkají především všeobecného přijetí dokumentu SERRJ při uvádění stupně jazykových znalostí ve státech Evropské unie. Zejména mladí lidé, kteří chtějí studovat v zahraničí, ale i dospělá populace, která odjíždí za prací do zahraničí, se setkávají s požadavkem evaluace či popisu svých jazykových znalostí podle zmiňovaného referenčního rámce. Tento požadavek absolventi jazykových kurzů zpětně přenášejí na jazykové školy, od kterých požadují doklad o dosažených jazykových znalostech podle SERRJ.

Aby školy mohly své jazykové kurzy takto označit, je třeba vzdělávací obsahy kurzů přizpůsobit novému vymezení úrovní jazykových znalostí, tj. tak, jak to navrhuje SERRJ. Změna obsahu kurzu nese s sebou i změnu učebních metod a výstupů na konci kurzu. S tím vším by se pedagogové měli nejdříve seznámit, ujasnit si pojmy a cíle a až pak přistoupit k tvorbě vzdělávacího obsahu jednotlivých kurzů.

Skutečnost, kterou je potřeba mít na paměti, je fakt, že nabídka kurzů cizích jazyků je velká a obstát v této konkurenci mohou jen kvalitní školy. Proto je potřeba se zamyslet a prodiskutovat společně, jak zkvalitnit nejen výuku samotnou, ale i prostředí, ve kterém se zájemci o kurzy budou učit, a co jim oproti ostatním školám v regionu nabídnout.

Pokud chceme, aby ŠVP byl dokumentem dodržujícím jednotnou linii školy a aby byl přijat celým pedagogickým sborem, musíme se snažit, aby tvorba ŠVP byla společnou a týmovou prací. Ředitel školy by měl mít jasnou představu o koncepci, cílech a hlavním zaměření ŠVP. Teprve pak může motivovat učitele.

Správná motivace projevující se osobní angažovaností učitelů má zásadní význam pro tvorbu ŠVP a může výrazně ovlivnit jeho kvalitu a následnou realizaci.

► Ukázka č. 1 – K přípravě ŠVP ve škole (JŠ Praha)

Nejdříve se ve vedení školy analyzovaly podmínky a možnosti jazykové výuky ve škole. V té době se už všichni vyučující mohli seznámit se SERRJ, protože jednotlivé výtisky mezi nimi kolovaly už v předcházejícím období. Vzhledem k velkému počtu vyučovaných jazyků i počtu vyučujících, z nichž většina je v trvalém pracovním poměru, ale i pracujících na dohodu o pracovní činnosti nebo provedení práce, jsme došli k tomu, že by se jednotlivým prvkem měly stát klíčové kompetence formulované v jednotlivých úrovních RVP; ty budou zárukou toho, že se části ŠVP v odděleních jednotlivých jazyků nebudou příliš lišit.

RVP JŠ byl rozeslán e-mailem na jednotlivá oddělení, kde na poradách proběhla diskuse o tvorbě ŠVP (diskuse v rámci celé školy s více než 100 vyučujícími naráz by nebyla efektivní) – většinou byli zpracováním pověřeni nejzkušenější pedagogové, případně ti vyučující, kteří mají s výukou určitého typu kurzu delší zkušenosti.

Jednotlivé návrhy kontrolovali vedoucí oddělení, poté ještě koordinátorka a hlavně pomáhaly i názory a kritické poznámky pracovníků VÚP. Poznámky a doporučení pak byly zapracovány do jednotlivých ŠVP. Příprava se na jednotlivých odděleních lišila – někdy zpracovával jeden vyučující několik úrovní, jindy se jeden vyučující věnoval pouze jedné úrovni. Ostatní samozřejmě měli možnost práci sledovat a kontrolovat nebo přidat své poznámky. K tomu ale nedocházelo často.

V průběhu práce se v některých jazycích projevily určité problémy – např. potíží způsobovalo označení „ročník“ – v RVP jsou rozpracovány kurzy po jednotlivých ročnících pro čtyřhodinové kurzy, zatímco my jsme na některých odděleních v posledních letech zaznamenali velkou ztrátu zájmu žáků o tento typ kurzů, a proto otvíráme stále více tříhodinových kurzů týdně (kromě dvouhodinových, zpravidla u méně vyučovaných jazyků).

Někdy si zpracovatelé neuvědomili, že např. 3. ročník u dvouhodinového nebo tříhodinového kurzu nemůže odpovídat rozpisu kompetencí 3. ročníku o čtyřech vyučovacích hodinách. Požadované kompetence na jednotlivých úrovních bylo tedy v takových případech nutno rozdělit do více ročníků, samozřejmě ale byl zachován počet hodin pro jednotlivý kurz (např. 420 hodin pro základní kurz), a teprve potom bylo možno se zamýšlet nad doplněním odpovídajícím učivem.

Počáteční problémy tak byly spíše formálního rázu (úprava), bylo nutné také sjednotit používanou terminologii.

Protože jednotlivé části ŠVP z anglického jazyka zpracovávali vesměs zkušený pedagogové, z nichž někteří se specializují na určité typy kurzů – konverzační, přípravný k SJZ, přípravný k CAE, překladatelský apod., neobjevily se po počátečních krocích (seznámení se s terminologií a formátem ŠVP, výběr pedagoga nebo týmu pedagogů pro každý ročník, úroveň nebo typ kurzů a diskusí týkajících se např. rozdělení kompetencí s ohledem na to, jedná-li se o dvou-, tří- nebo čtyřhodinový kurz jednoho ročníku) žádné větší problémy. Své případné otázky a nejasnosti průběžně konzultovali s koordinátorkou. Tímto způsobem byl zajištěn plynulý proces přípravy ŠVP.

Na románském oddělení, pokud to bylo možné, pracovalo na ŠVP v rámci jednoho jazyka více učitelů; u tzv. malých jazyků, jako portugalská nebo latina, vypracoval vzdělávací obsah vyučující ve spolupráci s vedoucí oddělení, s jejím zástupcem a za přispění koordinátorky tvorby ŠVP.

Individuální přístup se musel uplatnit u kurzů, které se, je-li o ně zájem (např. španělština), otvírají od druhého pololetí, tj. od února, na 35 vyučovacích hodin v ročníku o dvou hodinách týdně. Podobně se podle zájmu žáků otvírá kurz češtiny pro cizince (o 4 vyučovacích hodinách týdně).

Další podobný problém se řešil u jazyků s odlišným grafickým systémem, kdy k dosažení úrovně A1 lze podle obtížnosti jazyka přidat 70 až 105 hodin přípravy – tady bylo nutno vybrat takové výstupy, které by se v danou dobu daly zvládnout, a zavést označení např. „směřuje k úrovni A1“. Hlavně u začátečnických dvouhodinových kurzů za týden bylo nutno volit velmi uvážlivě. Jedná se především o japonštinu, čínštinu a arabštinu (u ruské abuky se tolik problémů neobjevuje). Pokud jde o vyšší ročníky těchto orientálních jazyků, snažili jsme se, aby výstupy odpovídaly ostatním jazykům při zachování některých specifik.

2.1.2 Analýza podmínek školy

Diskuse o potřebných změnách ve vzdělávání ve škole by měla být podložena analýzou výchozích podmínek školy, a to materiálních, technických, organizačních a především personálních. Z analýzy vyplyne, na co škola může ve svém ŠVP navázat, co může a nemůže změnit a má-li ke změnám podporu zřizovatele. To pomůže vytvářet funkční a perspektivní ŠVP.

Co všechno ovlivňuje tvorbu ŠVP:

K analýze lze využít i některá data získaná v minulosti, např. údaje z Výroční zprávy školy, z Inspekční zprávy, z dotazníkového šetření mezi účastníky minulých jazykových kurzů. Učitelé by se měli vyjádřit ke všem podstatným aspektům života

školy – materiálními podmínkami školy počínaje, přes názory na cizojazyčné vzdělávání, hodnocení účastníků kurzů, klima školy až po představy o dalším vzdělávání. Mohou poskytnout svůj pohled na výuku v horizontu několika let zpět a také s výhledem na několik let dopředu.

Metod, jak získat informace pro analýzu podmínek školy, je více. Patří mezi ně ústní a písemná sdělení, pozorování, semináře, řízený rozhovor nebo celoškolní diskuse. V případě externích spolupracovníků školy lze využít e-mailovou komunikaci.

Pozorováním lze zjistit klima školy, pojetí výuky jednotlivých pedagogů aj. Osvědčilo se, když se pozorování může zúčastnit někdo nezaujatý, nejlépe pedagog/lektor z jiné školy. Často se tak odhalí klady i nedostatky, které v každodenní práci nevnímáme.

Společné semináře, případně tzv. workshopy, mohou dát odpověď na otázky, co je ve škole a v práci vyučujících dobré a co špatné, co je potřeba upravit a přizpůsobit aktuálním požadavkům doby a jak dospět k vytyčeným cílům.

Nejrychlejší pro získávání dat je písemná forma. Je možné použít dotazník pro pedagogy a dotazník pro účastníky kurzů, případně tzv. schránku důvěry nebo e-mailovou adresu s podtitulem „Napište nám“ nebo podobně.

Dotazník může být tvořen otevřenými otázkami (vlastní odpověď), částečně otevřenými otázkami (výběr odpovědi + vlastní zdůvodnění) nebo uzavřenými otázkami (výběr odpovědi). Otevřené otázky poskytují respondentům možnost formulovat názor vlastními slovy, uzavřené otázky se lépe vyhodnocují. Při výběru typu otázek je proto důležité mít na paměti, co se chceme dozvědět. Chybně kladené otázky (např. otázky dvojité, hypotetické, zavádějící či všeobjímající) nesou s sebou riziko nepochopení nebo nesprávného pochopení ze strany respondenta. Chybná nabídka odpovědí (např. překrývající se odpovědi) může vést k mylné interpretaci ze strany tazatele.

Dotazník nemusí být sestaven jen z otázek, může obsahovat různá tvrzení a respondenti s nimi v různé míře dle nabízené škály souhlasí, či nesouhlasí.

► Ukázka č. 2 – Ukázka dotazníku pro pedagogy/zaměstnance jazykové školy (JŠ Praha)

**DOTAZNÍK
pro zaměstnance JŠ**

Prosím, zakroužkujte jednu z možností 1 – 6, co je podle Vašeho názoru silnou nebo slabou stránkou naší školy. Děkuji.

Škála:

1 2 3 4 5 6
Silná stránka školy Slabá stránka školy

		1	2	3	4	5	6
1	Podpora změn, inovací ze strany vedení						
2	Vybavení školy didaktickou technikou						
3	Pověst školy						
4	Fungující organizační struktura školy						
5	Předávání informací v rámci školy						
6	Kvalita vztahů mezi pracovníky						
7	Dostatek kvalifikovaných pracovníků						
8	Systém motivace pracovníků						
9	Systém hodnocení pracovníků						
10	Podmínky pro další vzdělávání ped. pracovníků						
11	Spolupráce s ostatními školami						
12	Úroveň prezentace školy						
13	Schopnost učitelů přizpůsobit se změnám						
14	Tvůrčí klima						
15	Škola má kvalitní plán rozvoje						
16	Jasná vize školy						
17	Nabídka jazykových kurzů						
18	Náš servis vůči zákazníkům						
19	Zastoupení školy v zájm. dom. i zahr. org. i asociac.						
20	Kontrola pracovníků vedením školy						
21	Sledování vývoje na trhu jazykového vzdělávání						
22	Vyrovnění se s úbytkem studentů						
23	Čistota a estetická úroveň prostředí						
24	Úspěšnost v získání finančních prostředků (projekty)						
25	Spolupráce s odborníky, nakladatelstvími apod.						

► **Ukázka č. 3 – Ukázka dotazníku pro žáky jazykové školy**
(JŠ Orlová)

Vážený žáci,

v rámci zkvalitňování poskytovaných služeb Vás tímto žádáme, abyste škole poskytli zpětnou vazbu o tom, jak Vy sami vidíte organizaci jazykového vzdělávání po všech stránkách. Dotazník, který máte k dispozici, pokrývá všechny aspekty naší práce a budeme rádi, pokud se osobně budete jeho vyplněním podílet na dalším zkvalitnění jazykového vzdělávání. Předem Vám za vynaložený čas děkuje kolektiv pedagogů jazykové školy.

A) ORGANIZACE VÝUKY A MATERIÁLNÍ ZÁZEMÍ

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	neumím posoudit
1. Je jazykové vzdělávání dobře organizováno?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Využíváte webovou prezentaci jako zdroj informací?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Je v této škole celkově příjemné prostředí a atmosféra?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Je tato škola dobře materiálně vybavena?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Líbí se Vám prostředí, kde probíhá výuka?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Začíná vyučující svou výuku včas?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Má u Vás vyučující respekt a autoritu?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Myslíte si, že se škola prezentuje kvalitně na veřejnosti?	☐	☐	☐	☐	☐

B) KVALITA VÝUKY

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	neumím posoudit
10. Je výuka na této škole kvalitní?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Myslíte si, že využijete jazykové znalosti a dovednosti získané v této škole v běžném životě?	☐	☐	☐	☐	☐

12. Probíhá výuka ve vaší třídě zajímavým způsobem?

téměř vždy často občas téměř nikdy neumím posoudit

13. Jsou Vaši učitelé otevřeni ke spolupráci s žáky?

téměř všichni většina někteří téměř nikdo neumím posoudit

	téměř všichni	většina	někteří	téměř nikdo	neumím posoudit
15. Jsou učitelé ve Vaší třídě k žákům spravedliví?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Mají učitelé ve Vaší třídě u žáků autoritu?	☐	☐	☐	☐	☐

17. Dokážou Vám učitelé dobře vysvětlit učivo?	☐	☐	☐	☐	☐
18. Projevují žáci Vaší třídy zájem o studium?	☐	☐	☐	☐	☐

19. Splňuje naše jazyková škola následující cíle?

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	neumím posoudit
a) předat maximum znalostí a vědomostí	☐	☐	☐	☐	☐
b) kvalitně připravit na státní jazykové zkoušky a certifikáty	☐	☐	☐	☐	☐
c) rozvíjet konverzační dovednosti	☐	☐	☐	☐	☐
d) rozvíjet schopnosti porozumění čtenému textu	☐	☐	☐	☐	☐
e) rozvíjet schopnosti porozumění slyšenému textu	☐	☐	☐	☐	☐
f) rozvíjet gramatické znalosti a jejich praktickou aplikaci	☐	☐	☐	☐	☐
g) rozvíjet schopnost spolupracovat s ostatními (práce v týmu)	☐	☐	☐	☐	☐
h) rozvíjet zdravé sebevědomí a schopnost sebekritiky	☐	☐	☐	☐	☐
i) vést k respektu k odlišnostem (kulturním, etnickým...)	☐	☐	☐	☐	☐
j) dávat příležitosti k úvahám nad možnostmi svého dalšího uplatnění	☐	☐	☐	☐	☐

20. Vyberte činnosti, které ve škole často děláte. Vyberte maximálně 5 možností.

☐	posloucháme a zapisujeme si
☐	učíme se látku nazpaměť bez porozumění
☐	samostatně vyhledáváme informace
☐	diskutujeme nad probíranou látkou v cizím jazyce
☐	diskutujeme nad probíranou látkou v českém jazyce
☐	věnujeme se aktuálním domácím i zahraničním událostem
☐	řešíme úkoly samostatně
☐	překládáme
☐	konverzujeme
☐	probíráme gramatické učivo
☐	pracujeme s textem
☐	děláme poslechová cvičení
☐	pracujeme ve skupinách

	ano	spíše ano	spíše ne	ne	neumím posoudit
21. Dostáváte při výuce prostor k tomu, abyste se mohli projevit?	☐	☐	☐	☐	☐
28. Jste ve škole přetěžováni?	☐	☐	☐	☐	☐
29. Dokážete se jako studijní skupina dohodnout na společných záležitostech?	☐	☐	☐	☐	☐

30. Zajímají se učitelé, jak Vám vyhovuje jejich způsob výuky?

téměř všichni většina asi polovina menšina téměř nikdo

31. Porušují učitelé sami to, co požadují po žácích (např. včasné příchody, stanovené termíny apod.)?

často občas málokdy téměř nikdy neumím posoudit

32. Co je pro Vás nejčastěji překážkou v dosahování lepších studijních výsledků?

Z následující nabídky vyberte i více odpovědí.

vlastní neochota nepřízeň učitelů
nedostatek motivace špatné podmínky doma
přílišná náročnost studia nepřátelství spolužáků
nic

33. Nakolik jste na této škole spokojeni, nebo naopak nespokojeni s následujícím?

	rozhodně spokojen	spíše spokojen	tak napůl	spíše nespokojen	rozhodně nespokojen	neumím posoudit
a) kvalita výuky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) odbornost učitelů	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) vedení školy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) pověst školy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) vztahy mezi žáky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) vztahy mezi učiteli a žáky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) chování žáků	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) vzhled budovy, tříd a chodeb	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) materiální vybavení	☐	☐	☐	☐	☐	☐

C) PROFIL LEKTORA³

Jméno a příjmení lektora: _____

Tento lektor:

1. Vede výuku zajímavým způsobem _____
2. Vyžaduje plnění domácích úkolů _____
3. Dokáže dobře vysvětlit nové učivo _____
4. Ve výuce používá cizí jazyk, vyhýbá se češtině _____
5. Buduje komunikační dovednosti _____
6. Používá různé didaktické pomůcky _____
7. Používá i jiné materiály mimo učebnici _____

Vaše poznámka k tomuto lektorovi: _____

Jméno a příjmení lektora: _____

Tento lektor:

³ V případě „teamteachingu“, kdy se na výuce podílejí dva lektori, vyplňte prosím oba profily. Lektora hodnotte známkami jako při hodnocení ve škole (známky 1 až 5).

1. Vede výuku zajímavým způsobem _____
2. Vyžaduje plnění domácích úkolů _____
3. Dokáže dobře vysvětlit nové učivo _____
4. Ve výuce používá cizí jazyk, vyhýbá se češtině _____
5. Buduje komunikační dovednosti _____
6. Používá různé didaktické pomůcky _____
7. Používá i jiné materiály mimo učebnici _____

Vaše poznámka k tomuto lektorovi: _____

Děkujeme Vám za vyplnění dotazníku, Vaše podněty a přání se budeme snažit zohlednit při realizaci dalšího jazykového vzdělávání.

Získaná data z několika zdrojů je třeba propojit, vytvořit z nich závěry a diskutovat o nich. K diskusi by měli být přizváni všichni učitelé, mohou se jí zúčastnit také zástupci zřizovatele.

SWOT analýza

Pro zmapování vnitřní a vnější situace školy je možné použít SWOT analýzu (Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunities – příležitosti, Threats – hrozby, rizika). Principem této metody je jednoduché pojmenování vlastních předností a slabin z hlediska příležitostí a rizik. Silné a slabé stránky se zpravidla týkají vnitřního prostředí školy, příležitosti a rizika vypovídají spíše o vnějších vlivech.

Pomocí SWOT analýzy lze zjistit:

- ▶ současný stav pedagogického sboru a složení žáků;
- ▶ stav pedagogické práce, začlenění alternativních forem výuky;
- ▶ úspěšnost absolventů kurzů při zkouškách, případně v praxi;
- ▶ uplatnění absolventů pomaturitních kurzů;
- ▶ funkčnost základních školních dokumentů a závěrů výročních zpráv;
- ▶ spokojenost pedagogických pracovníků;
- ▶ spokojenost absolventů kurzů, případně současných účastníků kurzů;
- ▶ spolupráci školy s institucemi, které ovlivňují její chod;
- ▶ postavení školy v regionu.

- **Ukázka č. 4 – Návrh jednotlivých kroků k provedení SWOT analýzy**
(Zpracováno podle materiálu Z. Dlaboly připraveného v rámci vzdělávání v projektu ESF Koordinátor; převzato a upraveno z Manuálu pro tvorbu ŠVP v základním vzdělávání)

Krok 1.

Domluvte se na pravidlech a cílech aktivity. Pravidla si naformulujte a sepište (např. budeme k sobě otevření, nebudeme nic zastírat, chceme se lépe poznat).

V úvodní fázi využívejte pravidel brainstormingu (žádná kritika či hodnocení přinášených nápadů, každý nápad je přijatelný, čím víc nápadů, tím lépe, je dobré rozvíjet myšlenky jiných).

Krok 2.

Rozdělte se na menší heterogenní a vyrovnané skupinky (4 - 6 lidí). Měli by se sejít lidé, kteří nemají možnost častěji spolupracovat (učitelé kurzů různé pokročilosti, učitelé různých jazyků apod.). Ve skupinách se zamýšlejte nad jednotlivými stránkami své školy – zapisujte, co Vás k daným stránkám napadá. Bývá užitečné zapisovat na velký formát papíru a do kříže vlevo nahoře silné stránky, vpravo slabé stránky, vlevo dole příležitosti, vpravo rizika. Nezapisujte (nepřesahujte) do jiných částí kříže. Budou se samostatně využívat v dalším kroku. Stanovte si raději čas, který k tomuto kroku budete věnovat.

Krok 3.

Skupiny z 2. kroku rozdělte na 4 „jazykové sekce“ podle stránek SWOT analýzy. Každá skupina se bude specializovat na jednu stránku. Je důležité, aby v každé skupině byl někdo z původních skupin. Jeho úkolem bude vysvětlit ostatním v sekci případné nejasnosti „jak jsme to mysleli“.

Původní velké papíry rozdělte na 4 části a v sekcích porovnávejte, konfrontujte, doplňujte a obhajujte výstupy k dané stránce. Výstupy by měla odsouhlasit naprostá většina členů sekce. V případě, že se nedokážete shodnout, raději projednání daného bodu odložte (doporučujeme jej zatím zařadit do ohrožení školy).

Krok 4.

V případě, že nemáte pocit úplnosti výstupů, doporučujeme nahlédnout do kapitoly 9. RVP JŠ – Podmínky pro vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Jednotlivé body revidujte a další přepisujte, pokud se Vám zdají podstatné a obohacují pohled na školu.

Krok 5.

Sekce si připraví prezentaci svých výstupů. Je vhodné, když výstupy jedné skupiny prezentuje víc členů (každý si vybere nějaký bod, který prezentuje). Stanovte si čas prezentace (např. do 10 minut), jde o představení toho nejpodstatnějšího.

Po každé prezentaci by měla následovat diskuse všech k dané stránce SWOT analýzy. Je vhodné, když ji řídí jeden člen dané sekce, který se neúčastní diskuse – jen ji řídí. Určete si čas na diskusi (např. 15 min). Je důležité si určit zapisovatele, který pořizuje zápis a následně výsledky zpracuje.

S výstupy by měla souhlasit naprostá většina učitelů. V případě, že se nedokážete na některých bodech shodnout, raději jejich projednávání odložte (doporučujeme je zatím zařadit do ohrožení školy).

Krok 6.

Výsledky je vhodné strukturovat a seřadit podle jednotlivých oblastí (materiální podmínky, personální podmínky, kvalita výuky atd.) od nejpodstatnějších k méně významným. To je možné provést diskusí v menších skupinách. Alternativou je určování významnosti pomocí hlasů přidělených jednotlivým učitelům, např. každý má 3 – 5 hlasů (nalepovacích lístků) pro každou stránku SWOT. Ty přidělí bodům, které preferuje.

Takto získané pořadí může sloužit vedení školy k rozhodnutí o krocích nezbytných k nápravě. Je to i prostředek k ujištění, že výchozí stav školy vnímáme podobně, že víme, co vylepšovat, že další kroky budou transparentní. SWOT analýza je jen jedním z kroků, je třeba ji doplňovat dalšími pohledy. Nechtějte také vyřešit vše naráz.

Krok 7.

S výsledky analýzy je třeba transparentně, plánovaně a neformálně zacházet. Její provedení bez patřičných následných kroků bude mít za následek demotivaci účastníků a odrazí se v dalších společných krocích tvorby ŠVP.

► Ukázka č. 5 – Ukázka výsledků SWOT analýzy (JŠ Praha)

Vyhodnocení odpovědí respondentů

Počet respondentů: 112

S (STRENGTHS) – Silné stránky <ol style="list-style-type: none">1. Aprobovanost pedagogů2. Pozitivní klima školy3. Dopravní spojení – dopravní dostupnost4. Image školy na veřejnosti5. Poloha budovy školy6. Dobré vztahy mezi pracovníky7. Vztah žáků ke škole8. Materiální vybavení školy	W (WEAKNESSES) – Slabé stránky <ol style="list-style-type: none">1. Nedostatečné finanční zdroje na rozvoj, provoz, údržbu2. Stárnoucí pedagogický sbor3. Nedostatečné využití prostor školy
O (OPPORTUNITIES) – Příležitosti <ol style="list-style-type: none">1. Celoživotní vzdělávání2. Vstup do EU3. Zvýšení veřejných výdajů na vzdělávání	T (THREATS) – Hrozby <ol style="list-style-type: none">1. Vzdělání nemá ve společnosti prioritu2. Skeptický pohled učitelů na situaci ve školství, i co se týče budoucnosti3. Lepší uplatnění pedagogických pracovníků v oblastech mimo školství4. Prioritou společnosti je honba za penězi5. Úbytek populace

Ukázka č. 6 – Ukázka výsledků SWOT analýzy (JŠ Olomouc) je uvedena v příloze na s. 82.

STEP analýza

Jednou z dalších písemných metod vyhodnocení, ovšem pouze vnějších podmínek školy, je STEP analýza. Analyzuje vliv vnějších faktorů na chod školy. S – společenské faktory, T – technické faktory, E – ekonomické faktory, P – politické faktory.

Sociální audit

Cílem sociálního auditu je poznat a zhodnotit sociální a sociálně-psychologické aspekty fungování školy. Základem každého sociálního auditu je nalezení adekvátního relačního systému, tj. nalezení takové skutečnosti, vůči níž by měly být zjišťované skutečnosti porovnávány.

Další analýzy

Můžeme ještě zmínit Porterovu analýzu konkurence, portfolio metody nebo Analýzu zájmových skupin, které využívají podniky k analýze svého vnějšího a vnitřního prostředí.

2.1.3 Plán tvorby ŠVP JŠ

Dalším krokem přípravné fáze je naplánování tvorby ŠVP JŠ. Spočívá v personálním, časovém a obsahovém rozvržení tvorby ŠVP a v organizačním provázání všech kroků od zahájení do ukončení tvorby dokumentu.

► Personální zajištění

Prvním krokem je určit hlavního koordinátora tvorby ŠVP JŠ. Může jím být ředitel školy, jeho zástupce nebo jeden z pedagogů, který má ve škole přirozenou autoritu. Koordinátor by měl být nejdříve proškolen v dovednostech tvorby ŠVP, nebo by si měl alespoň podrobně prostudovat Manuál tvorby ŠVP JŠ. Měl by to být také člověk, který je seznámen se SERRJ, s nejnovějšími trendy v jazykovém vzdělávání u nás i v Evropě, měl by být obeznámen s kurikulární reformou ve všech typech škol naší vzdělávací soustavy a měl by být ztotožněn se všemi těmito změnami.

Dále by měli být určeni zástupci týmů, kteří budou koordinovat a zodpovídat za práci na jednotlivých částech ŠVP a na vzdělávacím obsahu jednotlivých jazykových kurzů.

V neposlední řadě by měla být určena osoba, která bude řešit celkovou redakci a úpravu textu dokumentu. Zkušenosti pilotních škol ukázaly, že je lepší, aby určený redaktor hned na začátku stanovil, v jakém formátu budou všichni pedagogičtí pracovníci přidělené části ŠVP vypracovávat. To znamená, že je vhodné předem určit, zda se bude dokument psát na výšku, nebo na šířku, v jakém formátu a velikosti písma, zda v tabulkách a v jakých, domluvit se

na způsobu číslování, aby nevznikal problém při sestavování dílčích částí dokumentu do jednoho celku apod.

► Časové rozvržení tvorby dokumentu

Koordinátor stanoví všechny důležité termíny; tj. zahájení a ukončení tvorby jak celého dokumentu, tak dílčích etap. Při určování je důležité počítat s tím, že jednotlivé části se budou muset několikrát měnit a různě doplňovat a konečná úprava celého dokumentu zabere víc času, než se na první pohled zdá.

Naplánování doprovodných postupů, činností, setkání a konzultací je také v kompetenci koordinátora. Doporučujeme konat pracovní porady pravidelně a spojit je s termínem dokončení dílčích prací na dokumentu.

► Koncepční a obsahové vymezení tvorby ŠVP JŠ

Je důležité, aby byli všichni spolutvůrci ŠVP JŠ seznámeni s koncepcí dokumentu, ztotožnili se s ní a znali vymezení obsahu své části práce již při zahájení tvorby dokumentu.

Koordinátor pak dohlíží na to, aby jednotlivé části dokumentu na sebe správně navazovaly, obsahově se nepřekrývaly a po koncepční stránce tvořily ucelený a sourodý text. Např. pokud se všichni domluví, že jednotlivé jazykové kurzy budou obsahovat kromě povinných položek i některé další, je důležité, aby je opravdu všichni do obsahu zařadili.

► Organizační propojení jednotlivých kroků

Koordinátor zvolí postup tvorby ŠVP JŠ tak, aby jednotlivé etapy na sebe smysluplně navazovaly. Např. nemá smysl sestavovat učební plán dříve, než bude ujasněn rozsah vzdělávací nabídky. Dále musí předvídat události a okolnosti, které zasáhnou časově do práce tvůrců; jde o školní prázdniny, pravděpodobnost vysoké absence v době chřipkové epidemie, nezbytná přítomnost některých pedagogů u státních zkoušek apod.

2.2 Doporučení pro přípravnou fázi

Jednotlivé činnosti při tvorbě ŠVP JŠ na sebe těsně navazují, ale mohou se také prolínat. Co lze dělat postupně a na čem pracovat souběžně, si vyzkoušely všechny pilotní školy při tvorbě ŠVP pro základní, gymnaziální nebo jazykové vzdělávání. Zkušenosti koordinátorů ze základních škol, gymnázií a jazykových škol shrneme do bodů, co se v přípravné fázi osvědčilo a co se naopak neosvědčilo.

► Co se osvědčilo:

- podrobně seznámit interní i externí učitele s podstatou kurikulární reformy a se změnami v jazykovém vzdělávání v souvislosti se SERRJ;
- každému učiteli uvést webové stránky, na kterých je dispozici text RVP JŠ, a požádat je o pečlivé prostudování celého dokumentu;
- stanovit závazný termín, dokdy si učitelé dokument přečtou;

- diskutovat nad celým dokumentem i nad jednotlivými částmi, závěry diskuse zpracovat písemně;
- nadefinovat si formát učebních osnov zpracovaných jednotlivými pedagogy;
- stanovit předběžnou grafickou podobu textu ŠVP;
- zajistit dostatek odborné literatury po potřeby tvůrců ŠVP i všech učitelů JŠ.

► Co se neosvědčilo:

- předpokládat, že všichni pochopí podstatu kurikulární reformy a princip SERRJ hned po prvním přečtení;
- předpokládat, že všichni vyučující přijdou připraveni na diskusní fórum ke koncepci ŠVP včetně prostudování RVP JŠ;
- nechat učitele studovat RVP JŠ příliš dlouhou dobu bez možnosti vzájemných diskusí;
- pracovat na některých úkolech v příliš širokém týmu lidí;
- pracovat izolovaně.

Doporučená literatura

Motivace a týmová práce

- BLÁHA, J., DYTRT, Z. Manažerská etika. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-084-8.
- ENDER, B. Jak pomoci školám?: organizační poradenství a rozvoj školy. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1999. ISBN 80-902614-2-6.
- FORSYTH, P. Jak motivovat lidi. Praha: Computer Press, 2000. ISBN 80-7226-386-2.
- GOLD, A. Řízení současné školy: o práci učitelů na střední úrovni řízení. Žďár nad Sázavou: Fakta, 2005. ISBN 80-902614-4-2.
- KASÍKOVÁ, H. Učíme (se) spolupráci spoluprací. Kladno: Aisis, 2005. ISBN 80-239-4668-4.
- KOŠŤÁLOVÁ, H. Školní vzdělávací program krok za krokem: pomocník při tvorbě a práci s vlastním školním vzdělávacím programem. Praha: Verlag Dashöfer, 2005. ISSN 1801-8149.
- KOTLER, P. 10 smrtelných marketingových hříchů : jak je rozpoznat a nespáchat. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0969-4.
- PLAMÍNEK, J. Vedení lidí, týmů a firem. Praktický atlas managementu. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1092-7.
- POL, M., LAZAROVÁ, B. Spolupráce učitelů – podmínka rozvoje školy. Řízení spolupráce, konkrétní formy a nástroje. Edice Škola 21, Praha: Agentura STROM, 1999. ISBN 80-86106-07-1.
- URBAN, J. Řízení lidí v organizaci, personální rozměr managementu. Praha: ASPI Publishing, 2003. ISBN 80-86395-464.
- WERTHER, W.; DAVIS, K. Lidský faktor a personální management. Praha: Victoria Publishing, 1989. ISBN 80-85605-04-X.
- Zahrádková, E. Teambuilding – cesta k efektivní spolupráci. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-042-9.

Analýza podmínek školy

- ▶ BACÍK, F., KALOUS, J., SVOBODA, J. Úvod do teorie a praxe školského managementu. Praha: UK, 1995. ISBN 80-7184-025-4.
- ▶ JEŘÁBEK, H. Úvod do sociologického výzkumu. Praha: UK, 1992. ISBN 80-7066-662-5.
- ▶ POL, M.; HLOUŠKOVÁ, L.; NOVOTNÝ, P. Kultura školy – příspěvek k výzkumu a rozvoji. Masarykova Univerzita Brno, 2005. ISBN 80-210-3746-6.

Klíčové kompetence

- ▶ BELZ, H., SIEGRIST, M. Klíčové kompetence a jejich rozvíjení. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6.
- ▶ Doporučení Evropského parlamentu a Rady o klíčových kompetencích [online]. Únor 2007 [cit. 2007-02-08]. Dostupné z www.rvp.cz.
- ▶ HUČÍNOVÁ, L. Co konkrétního doporučuje EU v otázce klíčových kompetencí? Praha: Učitelství listy, 2003/2004, č. 7, s. 13.
- ▶ HUČÍNOVÁ, L. Identifikace klíčových kompetencí – „klíčová osmička“. Praha: Učitelství listy, 2003/2004, č. 6, s. 8 - 9.
- ▶ HUČÍNOVÁ, L. Jak reagují RVP na doporučení EU ke klíčovým kompetencím? Praha: Učitelství listy, 2003/2004, č. 9, s. 9 - 10.
- ▶ HUČÍNOVÁ, L. Klíčové kompetence – nová výzva ve vzdělávání. Praha: Učitelství listy, 2003/2004, č. 5, s. 4.
- ▶ Klíčové kompetence na gymnáziu. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2008. ISBN 978-80-87000-20-5.
- ▶ Klíčové kompetence v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN 978-80-87000-07-6.
- ▶ MAŇÁK, J., ŠVEC, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.
- ▶ PASCH, M. a kol. Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-054-2.
- ▶ WALTEROVÁ, E. Kurikulum. Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě. Brno: MU, 1994. ISBN 80-210-08.

3 Vlastní tvorba školního vzdělávacího programu

Při vlastní tvorbě ŠVP musí jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky vycházet z RVP JŠ. Při práci na jednotlivých částech dokumentu se řídí kapitolou Zásady pro tvorbu školního vzdělávacího programu pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, která je ve výše jmenovaném dokumentu uvedena. Ředitel plně zodpovídá za koordinaci práce na ŠVP, za konečnou verzi dokumentu a za jeho soulad s RVP.

Školní vzdělávací program by měl být formulován tak, aby byl zřejmý obsah a formy jazykového vzdělávání v konkrétní škole.

Podle RVP má školní vzdělávací program tyto závazné části:

- ▶ Identifikační údaje;
- ▶ Charakteristika školy;
- ▶ Charakteristika ŠVP;
- ▶ Učební plán;
- ▶ Učební osnovy;
- ▶ Hodnocení žáků a autoevaluace školy.

3.1 Identifikační údaje

Povinné údaje, které škola musí v této části ŠVP uvést, jsou:

- ▶ název ŠVP;
- ▶ formy vzdělávání ve škole;
- ▶ název školy;
- ▶ název zřizovatele;
- ▶ platnost dokumentu;
- ▶ vzdělávací program s jeho specifickými údaji;
- ▶ přehled kurzů.

Nepovinné údaje, která škola může uvést v této části dokumentu:

- ▶ IČO;
- ▶ IZO;
- ▶ RED-IZO;
- ▶ jméno koordinátora tvorby ŠVP;
- ▶ realizační tým, který se na tvorbě podílel.

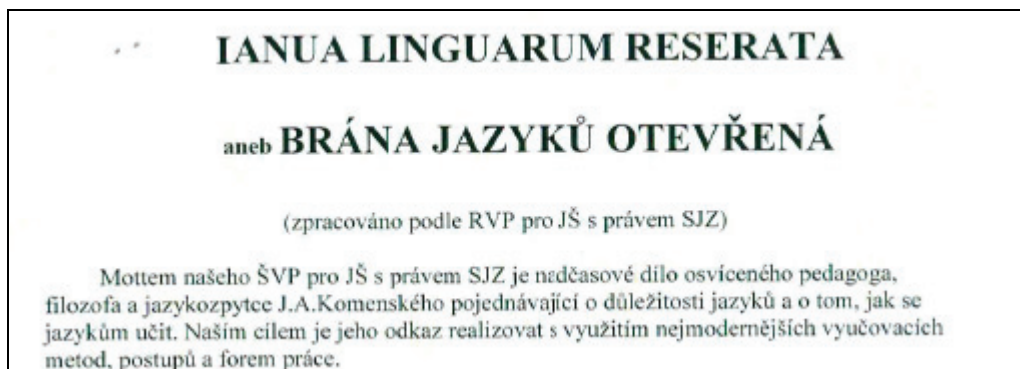
3.1.1 Název ŠVP

Název dokumentu patří k nezbytným identifikačním znakům ŠVP. Z názvu nebo doplňujících údajů, jako je podtitul nebo poznámka, musí být zřejmé, že jde o školní vzdělávací program pro jazykové školy a že byl vypracován podle RVP pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Informaci o RVP lze uvést např. v závorce za názvem nebo v poznámce pod čarou nebo v identifikačních údajích.

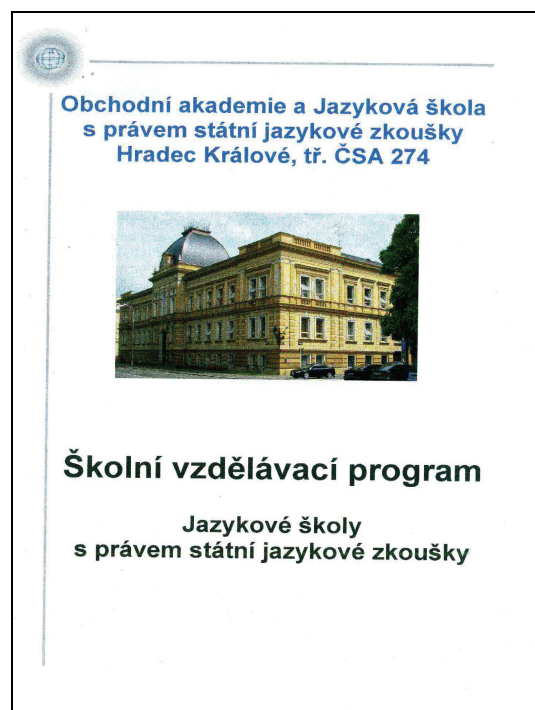
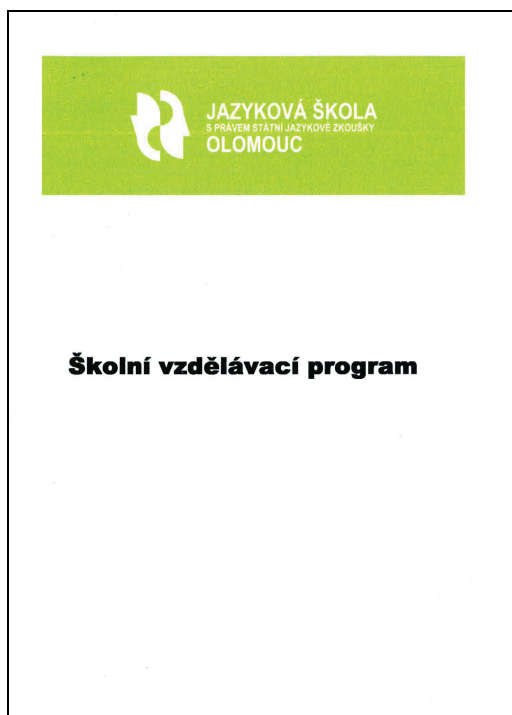
Při volbě názvu je potřeba si uvědomit, že tento název bude uváděn na všech vysvědčeních a osvědčeních, které JŠ vydává.

K oficiálnímu názvu může škola přidat motivační název ŠVP nebo motto vystihující cíle, které si škola klade. Fotografie školy může být také součástí názvu.

► **Ukázka č. 7 – Ukázka motto ŠVP jazykové školy v Táboře**

► **Ukázka č. 8 – Ukázky titulních stran pilotních ŠVP jazykových škol**

**Školní vzdělávací program pro
jazykovou školu s právem státní
jazykové zkoušky**

Pilotní verze

2008

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

JAZYKOVÉ ŠKOLY S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ
ZKOUŠKY, OSTRAVA, NA JÍZDÁRNĚ 4,
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Školská 15, 116 72 Praha 1-Nové Město • Tel./Fax: +420 222 232 236 • IČO: 00334227

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
JAZYKOVÉ ŠKOLY
S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY,
ŠKOLSKÁ 15, PRAHA 1**

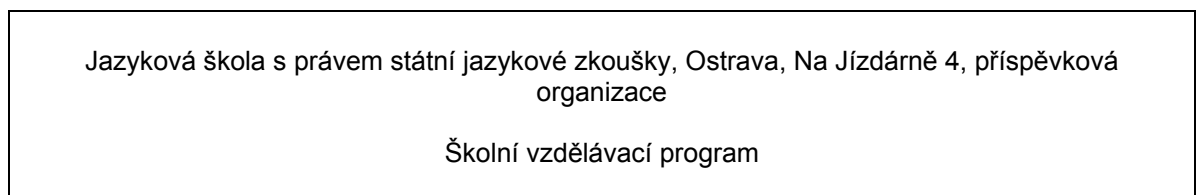
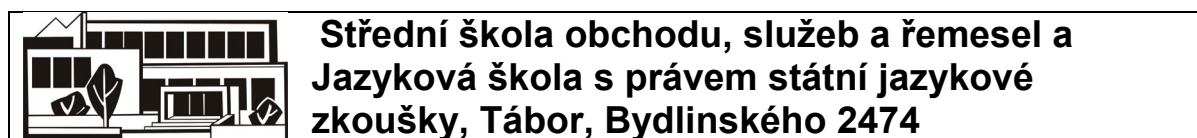
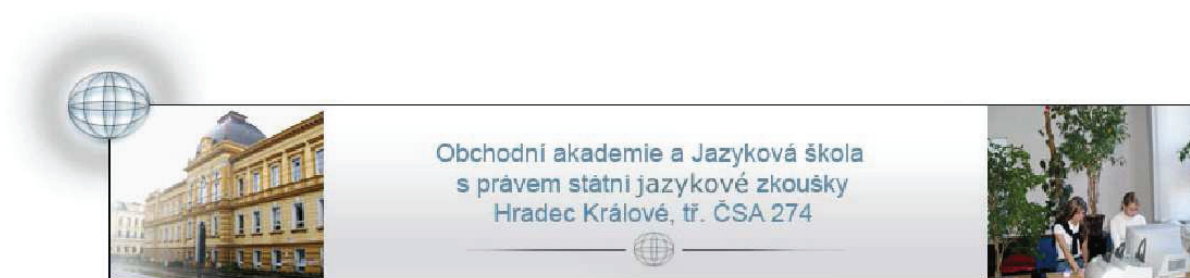

**Linguistic – Jazyková škola s právem státní
jazykové zkoušky v.o.s.**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Některé školy uvedly název své školy také v záhlaví každé strany ŠVP.

► **Ukázka č. 9 – Ukázky názvu školy v záhlaví stran ŠVP**

Komentář: U většiny výše uvedených ukázek byla informace o tom, že ŠVP bylo zpracováno podle RVP JŠ, uvedena až v identifikačních údajích nebo v poznámce pod čarou. Tato informace patří mezi povinné údaje.

3.1.2 Forma vzdělávání

Škola zde uvede všechny formy studia, kterými vzdělávání v jazykových kurzech poskytuje. Může se jednat o studium denní, odpolední, večerní, intenzivní, dálkové, víkendové, týdenní letní, krátkodobé, podnikové/firemní, e-learning apod.

► **Ukázka č. 10 – Identifikační údaje, kde jsou uvedené typy kurzů a forma studia**
(JŠ Ostrava)

Školní vzdělávací program
Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava,
Na Jízdárně 4, příspěvková organizace

Identifikační údaje

Vzdělávací program jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, zpracovaný podle RVP JŠ.

Vzdělávací kurzy

- jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou;
- základní kurzy;
- střední kurzy;
- přípravné kurzy ke státním jazykovým zkouškám;
- přípravné kurzy ke zkouškám s mezinárodní platností (FCE, CAE, ZD);
- konverzační kurzy;
- podnikové kurzy.

Studijní forma vzdělávání

- denní;
- večerní.

3.1.3 Předkladatel a zřizovatel

V úvodu ŠVP je nutné uvést další identifikační údaje, které se týkají předkladatele, tedy jazykové školy, a údaje o zřizovateli školy.

U předkladatele musí být uvedeno:

- ▶ celý oficiální název školy;
- ▶ úplná adresa, včetně poštovního směrovacího čísla;
- ▶ nezkrácené jméno ředitele/ředitelky školy s případnými tituly;
- ▶ alespoň jeden funkční kontakt pro komunikaci se školou; může to být telefonní číslo, fax, e-mailová adresa. Je vhodné zde uvést také webové stránky školy.

U zřizovatele musí být uvedeno:

- ▶ úplný, oficiální a nezkrácený název zřizovatele;
- ▶ úplná adresa zřizovatele, včetně poštovního směrovacího čísla;
- ▶ alespoň jeden funkční kontakt pro komunikaci se zřizovatelem (telefonní číslo, fax, e-mailová adresa).

3.1.4 Platnost dokumentu

Základní verze dokumentu, ale i každá podstatná úprava ŠVP, musí být evidována a musí obsahovat:

- ▶ datum, odkdy je dokument platný (odkdy jsou platné změny v dokumentu);
- ▶ podpis ředitele školy;
- ▶ razítko školy (kulaté).

Dojde-li k nějakým změnám v údajích o škole, ve vzdělávacím programu nebo v nabídce vzdělávacích kurzů, má škola dvě možnosti:

- ▶ změnu zapracovat do obsahu ŠVP, celý dokument znovu vytisknout a označit datem platnosti, podpisem ředitele/ředitelky a kulatým razítkem;

- ▶ dílčí změnu (např. změnu pronajatých prostor školy, změnu adresy zřizovatele, úpravu určitého kurzu či rozšíření nabídky kurzů v ŠVP) do ŠVP vložit a o této změně informovat na samostatném listu v úvodu, na titulním listu nebo v příloze/dodatku ŠVP. Na tomto listu bude uvedeno datum změny, podpis ředitele/ředitelky a kulaté razítko.

ŠVP je vhodné obnovovat a tisknout po určité časové etapě. Pokud dojde ke změně např. adresy školy půl roku před plánovanou aktualizací a tiskem ŠVP, není třeba jej opakovaně přepisovat. Změnu je možné jen vložit do stávajícího ŠVP.

3.1.5 Vzdělávací program – specifické údaje, přehled kurzů

V této části škola uvede specifické údaje o vzdělávacích programech a kurzech. Např. podrobnější popis podnikových kurzů, letních kurzů, bližší vysvětlení k e-learningovému kurzu apod.

Dále zde škola uvede přehled jazykových kurzů, které je připravena nabídnout široké veřejnosti v případě zájmu. To znamená, že uvede všechny kurzy podle RVP JŠ, ale jen v těch jazycích, pro které má odborné vedení. Pokud se některý z kurzů nenaplní a škola jej neotevře, uvede škola tuto skutečnost na svých webových stránkách s platností pro daný školní rok.

Kromě povinné nabídky podle RVP JŠ uvede škola v této části ŠVP specifickou nabídku kurzů. Např. kurzy připravující na jinou zkoušku než státní jazykovou nebo jazykové kurzy účelově zaměřené (firemní, letní, e-learningové). V ŠVP je vhodné uvádět kurzy, které jsou školou dlouhodobě nabízené a provozované; aktuální jazykové kurzy a informace o nich je vhodné uveřejnit na webových stránkách školy.

▶ Ukázka č. 11 – Specifické údaje v učebních plánech (JŠ Orlová)

Učební plán – Španělský jazyk						
A) Obecná španělština a přípravné kurzy ke státním jazykovým zkouškám						
NÁZEV KURZU	INTENZITA	FORMA STUDIA	E	L	ZKOUŠKA	UČEBNICE
Základní kurz I. ročník	B/S/I	P/G	-	A1	O	
Základní kurz II. ročník	B/S/I	P/G	A1	A2	O	
Základní kurz III. ročník	B/S/I	P/G	A2	B1	O, OZ, DELE 1	
Střední kurz I. ročník	B/S	P/G	B1	B1+	O	
Střední kurz II. ročník	B/S	P/G	B1+	B2	SJZZ, DELE 2	
Přípravný kurz na SJZZ	B/S/C	P/G	B1+	B2	SJZZ, DELE 2	
Přípravný kurz na SJZV	B/S/C	P/G	B2	C1	SJZV	
Přípravný kurz na SJZS –	B/S	P/G	C1	C2	SJZS,	

překladatelství					DELE 3	
Přípravný kurz na SJZS – tlumočnictví	B/S	P/G	C1	C2	SJZS, DELE 3	

B) Přípravné kurzy k mezinárodním zkouškám

NÁZEV KURZU	INTENZITA	FORMA STUDIA	E	L	ZKOUŠKA	UČEBNICE
Přípravný kurz na DELE 1	B/S/C	P/G	A2	B1	DELE 1	
Přípravný kurz na DELE 2	B/S/C	P/G	B1+	B2	DELE 2	
Přípravný kurz na DELE 3	B/S/C	P/G	C1	C2	DELE 3	

Seznam zkratk – organizace studia

- B** - kurz s dvouhodinovou týdenní dotací
- S** - kurz s tříhodinovou týdenní dotací
- I** - intenzivní kurz (obvykle čtyři vyučovací hodiny týdně)
- C** - zkrácený intenzivní kurz (tří- až šestiměsíční)
- P** - možnost soukromé výuky
- G** - skupinový kurz
- E** - požadovaná vstupní úroveň znalostí
- L** - výstupní úroveň

- DELE 1** – El Diploma de Español (Nivel Inicial)
- DELE 2** – El Diploma de Español (Nivel Intermedio)
- DELE 3** – El Diploma de Español (Nivel Superior)
- OZ** – Osvědčení o základní znalosti jazyka
- SJZZ** – Státní jazyková zkouška základní
- SJZV** – Státní jazyková zkouška všeobecná
- SJZS** – Státní jazyková zkouška speciální

3.2 Charakteristika školy

Charakteristika školy přímo vychází z analýzy podmínek školy a situace ve škole. V této části ŠVP škola uvede všechny základní informace o škole s cílem přiblížit školu veřejnosti a zároveň vymežit všechny podstatné údaje o škole jako východisko pro tvorbu ŠVP a pro realizaci požadavků RVP JŠ.

Z charakteristiky školy by mělo vyplynout, co je výchozím stavem pro pedagogickou činnost v jazykové škole, co škola může nabídnout, případně které činnosti nemůže realizovat nebo které služby nemůže poskytnout (např. jazykové kurzy pro tělesně postižené, protože je budova v rekonstrukci a nemá bezbariérový přístup do učeben). Na tomto místě je vhodné uvést, jak chce škola nepříznivé podmínky měnit.

To vše jsou údaje, jež podstatně ovlivňují charakter a kvalitu vzdělávání ve škole, a tím i podobu dalších částí ŠVP.

► Ukázka č. 12 – Charakteristika školy (JŠ Olomouc)

- Hlavním předmětem činnosti Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc (dále jen JŠ Olomouc) je jazykové vzdělávání dospělých, tzn. výuka cizího jazyka od úplných začátečníků (úroveň A1 dle SERRJ) až po pokročilé (úroveň C1) koncipovaná pro širokou veřejnost.
JŠ Olomouc:
 - nemá vlastní budovu a sídlí v prostorách Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Emanuela Pöttinga, jejíž třídy využívá k výuce;
 - nachází se v centru města, je velmi dobře dostupná MHD;
 - disponuje vlastním technickým vybavením potřebným pro výuku cizích jazyků, tzn. audiovizuální technikou, počítačovým zázemím, které má pedagogický sbor k dispozici.
- Pedagogický sbor je tvořen výhradně zaměstnanci a spolupracovníky (týká se i rodilých mluvčích) s odpovídajícím vzděláním v akreditovaném studijním oboru, většina pedagogických pracovníků má delší než pětiletou praxi ve výuce cizích jazyků. V současné době má škola celkem sedmáct zaměstnanců, z toho šestnáct pedagogických pracovníků včetně ředitelky a jednu administrativní pracovníci. V závislosti na aktuálních potřebách školy (výpomoc při organizaci mezinárodních zkoušek) jsou přijímáni na dohodu o provedení práce další aprobovaní pracovníci.
- JŠ Olomouc spolupracuje s mezinárodními institucemi zabývajícími se výukou cizích jazyků a propagací kultury dané země, např. Goethe-Institut München (licenční smlouva na pořádání mezinárodních zkoušek), Velvyslanectví Francouzské republiky v Praze (smlouva o pořádání mezinárodních zkoušek z francouzštiny), Institut Français de Prague, Francouzské centrum v Olomouci, Britské centrum při Univerzitě Palackého v Olomouci, dále byla navázána spolupráce s Pedagogickou fakultou UP Olomouc, Centrem celoživotního vzdělávání.

3.2.1 Sídlo, velikost a vybavení školy

Škola zde uvede, jakou má kapacitu žáků, kolik má učeben a jakého typu. Důležité jsou údaje o vybavení školy, tj. materiální, technické a hygienické zázemí, možnost občerstvení, knihovny nebo studovny, a to jak pro žáky, tak i pro učitele. Doporučují se údaje o umístění, dostupnosti a dopravní obslužnosti školy.

► Ukázka č. 13 – Základní údaje o škole (JŠ Ostrava)

Základní údaje o škole

Budova školy, která byla postavena v roce 1976, se nachází v centru Ostravy a zabírá plochu asi 6 500 m². Kapacita budovy, kterou škola sdílí s Obchodní akademií, je 4 000 posluchačů.

V budově se nachází:

- 42 tříd, včetně 3 jazykových laboratoří a učebny vybavené výpočetní technikou;

- kinosál s kapacitou 180 míst;
- 13 kabinetů;
- velká sborovna;
- místnost pro vyučující;
- knihovna pro vyučující;
- bufet;
- počet žáků: 700.

Ve školním roce 2004/2005 jsme zřídili 2 odloučená pracoviště na renomovaných gymnáziích v Bílovci a Příboře.

Učebny jsou vybaveny moderním nábytkem. Jedna z nich je koncipována jako počítačová učebna s připojením na internet a je používána ve výuce hlavně k provádění jazykových testů a k samostatnému studiu žáků. Nově vybavené kabinety jsme v tomto školním roce doplnili moderními počítači. Ke zpestření a modernizaci výuky jsme pořídili dataprojektor s notebookem, kterými je vybavena jedna jazyková laboratoř. Kinosál slouží k pořádání odborných seminářů a přednášek, případně divadelních představení v cizích jazycích a akcí pro učitele, pořádaných nakladatelstvími Oxford a Cambridge University Press. Vedení školy v současné době připravuje projekt na modernizaci školního kinosálu, včetně topení a vzduchotechniky, který bude financován z fondu EU. Učebnice a jiné učební materiály si žáci mohou zakoupit v obchodě s cizojazyčnou literaturou přímo v budově školy.

► Ukázka č. 14 – Základní údaje o škole (JŠ Hradec Králové)

Základní údaje o škole

- Velikost školy
 - budova v ulici V Lipkách 692, Hradec Králové 2 – třípodlažní objekt;
 - 27 učeben, z toho 5 učeben odborných a 6 učeben určených pro dělení žáků;
 - cílová kapacita JŠ: 1 000 žáků.
- Umístění školy
 - budova se nachází v centru města v klidové zóně areálu středních a základních škol, dobré spojení městskou hromadnou dopravou se všemi částmi města.
- Materiální, prostorové a technické zázemí
 - 9 multimediálních učeben se Smart tabulí a dataprojektorem;
 - 5 počítačových učeben s tiskárnou;
 - 13 učeben pro celé třídy (30 žáků) v hlavní budově;
 - 6 učeben pro dělené skupiny (15 žáků) v hlavní budově;
 - 1 učebna s televizorem a videem;
 - studovna s počítači a kopírkou;
 - magnetofon a CD přehrávač pro každého učitele;
 - 6 kopírovacích přístrojů v kabinetech a ve sborovně, 1 veřejný ve studovně;
 - automaty s občerstvením a nápoji na chodbách;
 - bufet v suterénu školy.
- Hygienické vybavení školy
 - škola nemá bezbariérový přístup ani bezbariérové zázemí;
 - oddělené dámské a pánské toalety v každém patře hlavní budovy;
 - toalety vybaveny sušákem a papírovými ručníky;
 - každá učebna vybavena umyvadlem.

► **Ukázka č. 15 – Vybavení školy**
(JŠ Orlová)

Pro výuku všech jazyků disponuje škola nadstandardním technickým vybavením. Komplex budovy čítá 8 kmenových učeben, jednu jazykovou laboratoř, jednu PC učebnu, jednu odbornou učebnu vybavenou interaktivní tabulí, studovnu a příruční knihovnu.

Příruční knihovna obsahuje víc než 200 jazykových publikací a vybraná cizojazyčná periodika. Fonotéka obsahuje přes 60 jazykových titulů. Využití informačních technologií je možné ve všech učebnách a kabinetech školy. Práce s internetem je žákům umožněna i mimo vyučování. Velká pozornost je věnována zkvalitňování prostředí školy. Učebny jsou postupně vybavovány novým nábytkem a osvětlovacími tělesy. Důraz je kladen na estetickou úroveň úprav interiéru. Dále plánujeme další prostorové úpravy pro výuku menších skupin žáků tak, abychom zajistili moderní zázemí pro vyučování.

► **Ukázka č. 16 – Vybavení školy**
(JŠ Tábor)

Velikost školy

Škola patří mezi největší střední školy v Jihočeském regionu a má kapacitu 1 200 žáků, JŠ s právem SJZ je kmenově umístěna v areálu školy v budově odloučeného pracoviště pro teoretické vyučování v ulici Bydliňského 2859 a má kapacitu 300 žáků.

Areál školy se nachází v klidné části Tábora, 15 minut chůze od centra, 10 minut chůze od vlakového a autobusového nádraží.

Vybavení školy

Budova odloučeného pracoviště pro teoretické vyučování v ulici Bydliňského 2859 vznikla v roce 2004 rekonstrukcí tehdejšího domova mládeže na pavilon s učebnami a výuka zde byla zahájena v září 2004.

V budově je celkem 9 učeben, dále jazyková laboratoř s pevně nainstalovanou konstrukcí NOVA mini pro 18 žáků, 2 nově vybavené učebny výpočetní techniky, 2 kabinety, sborovna, zápisová kancelář JŠ a kancelář zástupce ředitele pro JŠ.

Učebny jsou vybaveny didaktickou technikou, v některých jsou zabudované dataprojektory, v budově je k dispozici rovněž přenosný dataprojektor s notebookem. Ve všech kmenových učebnách je k dispozici počítač s připojením na internet, v jedné z učeben je nainstalována interaktivní tabule Smart Board s kompletním periferním příslušenstvím.

V budově jsou umístěny dva nápojové automaty a jeden automat s drobným občerstvením, kopírovací přístroj a hygienická zařízení.

Komentář koordinátora tvorby ŠVP:

Doporučuji doplnit odstavce charakteristiky prostor školy doprovodnými fotografiemi vlastní budovy, učeben, okolí, případně i členů pedagogického sboru samotného: přispívá k vytvoření komplexní představy o podobě školy, která přispěje k případnému výběru té které školy na základě prostudování jejího ŠVP.

3.2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Škola informuje o pedagogickém sboru; o procentuálním zastoupení stálých a externích učitelů, o jejich odborné kvalifikovanosti a odborné způsobilosti. Přesný počet, případně věkový průměr učitelů by měl být uveden na webových stránkách školy, které se obvykle každoročně aktualizují, aby se nemusel ŠVP často měnit. Může se informovat o přítomnosti zahraničních lektorů, ovšem s ohledem na dobu trvání pracovního poměru lektora ve škole.

► Ukázka č. 17 – Charakteristika pedagogického sboru (JŠ Hradec Králové)

- Velikost pedagogického sboru ve šk. r. 2008 – 2009
Vyučující:
 - anglického jazyka: 10;
 - německého jazyka: 5;
 - francouzského jazyka: 2;
 - ruského jazyka: 2;
 - italského jazyka: 1;
 - českého jazyka pro cizince: 3.
- Kvalifikovanost
 - všichni vyučující cizích jazyků jsou plně kvalifikováni.
- Pracovní poměr ve šk. r. 2008 – 2009
 - trvalý pracovní poměr: 22 učitelů, z toho 3 zahraniční lektori;
 - dohoda o provedení práce: 1 učitel.

Aktualizace na www.oahk.cz.

Komentář: Pokud se rozhodneme do ŠVP uvádět přesné údaje platné pro daný školní rok, je nutné mít na paměti, že tyto údaje budou muset být aktualizovány každý školní rok. Výhodnějším řešením je uvést v ŠVP pouze obecné údaje a přesné údaje aktualizovat na webových stránkách školy.

► Ukázka č. 18 – Charakteristika pedagogického sboru (JŠ Tábor)

Na JŠ působí 32 vyučujících, z toho někteří na částečný úvazek a většina jako externí učitelé. Ve škole vyučují dlouhodobě dva rodilí mluvčí anglického jazyka.

Všichni učitelé jsou aprobovaní anebo jsou studenty vyšších ročníků pedagogických oborů dané aprobace na VŠ.

Někteří učitelé úzce spolupracují jako lektori s Národním institutem dalšího vzdělávání, Zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Střediskem služeb školám, jsou akreditovanými krajskými lektory pro novou maturitu z cizích jazyků, zapojují se do tvorby rámcových vzdělávacích programů.

Opakovaně jsou někteří učitelé jmenováni členy komise pro oblastní kolo konverzační soutěže v cizích jazycích.

Všichni členové pedagogického sboru si doplňují a rozšiřují kvalifikaci účastí na jazykově metodických seminářích a konferencích.

3.2.3 Specifika školy, dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Obraz školy lze dotvořit informacemi o spolupráci s jinými, pro výuku cizích jazyků významnými institucemi nebo osobami, případně uvedením sponzorů školy (sponzorské dary nebo příspěvky na materiální vybavení školy, financování projektů, platů zahraničních lektorů apod.).

Realizace projektů v oblasti jazykového vzdělávání může také nalákat zájemce o studium jazyků ve škole, proto je vhodné je na tomto místě zmínit. Zahraniční spolupráce a spolupráce s dalšími subjekty se jeví být zásadní pro prestiž školy v daném regionu, a proto se doporučuje tuto informaci uveřejnit i na webových stránkách školy, případně i v regionálním tisku.

► Ukázka č. 19 – Spolupráce se vzdělávacími a jinými subjekty, mezinárodní spolupráce (JŠ Praha)

Naše škola mnoho let udržuje nadstandardní vztahy s velvyslanectvím Japonska – kromě vybavení učebny pro přípravu tlumočnicků nám zprostředkovává téměř každý rok knižní dary prostřednictvím japonské nadace pro výuku japonštiny v zahraničí „The Japan Foundation“. Japonské velvyslanectví organizuje soutěže v japonštině, které pravidelně probíhají každý rok. Naši žáci v této soutěži tradičně dosahují dobrých výsledků, např. v minulém roce obsadil jeden z našich žáků druhé místo.

JŠ má již 16 let licenci na pořádání mezinárodních zkoušek z němčiny Goethe-Institutu, a to jako jediná škola v celém spektru SERRJ od A1 po C2. Za tuto dobu absolvovalo tyto zkoušky pořádané na naší škole již více než 2 000 kandidátů. Zkoušky pořádáme cca 4x ročně, jednou za rok za kandidáty „vyjíždíme“ a pořádáme zkoušky mimo Prahu ve spolupráci se soukromým gymnáziem Sokolov. Zkoušky pořádáme také ve spolupráci se školami Euroškola Česká Lípa, Hotelová a jazyková škola Poděbrady a Bohemia Institut Praha. V této škole také jednou ročně pořádáme konzultace ke státním a mezinárodním zkouškám.

Spolupráce se soukromými školami probíhá i na anglickém oddělení. Již mnoho let projevují některé soukromé školy zájem o státní jazykové zkoušky, především základní. Pořizují si pro své klienty přípravné materiály, ale např. Bohemia institut má již několik let zájem o přímé konzultace ve své instituci. Při velkém počtu kandidátů z jedné školy také není problém zadávat SJZ přímo v učebnách v jejich škole.

Certifikát Nizozemština jako cizí jazyk se pořádá jednou ročně v naší škole, zkouška je pořádána ve spolupráci s Univerzitou v Lovani.

Několik let spolupracují naši vyučující řeckého jazyka na přípravě mezinárodních jazykových zkoušek pořádaných Univerzitou v Soluni. Tyto zkoušky se konají téměř každý rok.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se naši vyučující účastní seminářů, které nabízejí kulturní centra různých zemí – např. Britské rady, Francouzského institutu a Centra Cervantes.

Probíhá i spolupráce s vydavateli učebnic a výukových materiálů, jejichž pracovníci ochotně přicházejí na semináře, které jsou zpravidla součástí porad.

► Ukázka č. 20 – Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce (JŠ Tábor)

Mezi dlouhodobé projekty zcela jistě patří deset let trvající spolupráce s Ministerstvem obrany ČR, pro které JŠ organizuje intenzivní kurzy cizích jazyků zaměřené na zkoušky podle normy NATO STANAG 6001 SLP1 a SLP2. Díky vynikajícím výsledkům zejména v kurzech anglického jazyka se škola stala vítězem veřejného výběrového řízení s působením nejen v Táboře, ale také na Velitelství pozemních sil v Olomouci, na Výcvikové základně OSN v Českém Krumlově, na protiletadlové raketové brigádě ve Strakoncích a ve Vyškově.

Na mezinárodním poli škola dlouhodobě spolupracuje s partnerskou holandskou školou Graafschap College v Doetinchemu a norskou střední školou v Inderøy.

Ve školním roce 2006/07 získala škola v rámci schváleného projektu Národní agentury SOCRATES v podprogramu Comenius finanční prostředky na jazykový projekt zaměřený na společnou přípravu leteckého in-flight magazínu pro přímou linku Praha-Trondheim.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při škole je zřízena Školská rada, která má 13 členů a která se schází dvakrát ročně. Spektrum partnerů je velmi široké. Škola spolupracuje nejen s rodiči a zákonnými zástupci žáků, přímými obchodními partnery, ale je otevřena spolupráci s jinými vzdělávacími institucemi v místě a regionu.

JŠ se zapojila do rekvalifikačních programů Úřadu práce úzkou spoluprací se vzdělávací agenturou GRADUA, pro kterou zabezpečovala intenzivní kurzy anglické/německé korespondence a telefonování.

Úspěšně pokračuje projekt speciálních ročních kurzů pro děti předškolního věku „Angličtina hrou“. Vyučující dochází vyučovat do MŠ v pevně vymezeném čase, který je harmonicky zakomponován do ostatních činností a režimu vyučování v MŠ.

Vyučující jsou lektory anglického jazyka a školitelé metodiky výuky cizích jazyků v celostátních projektech DVPP pro učitele Škola hrou, Brána jazyků a MEJA, které organizuje Národní institut dalšího vzdělávání.

Oceněním vysoké kvality našich vyučujících je nepochybně spolupráce s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání CERMAT a jmenování naší vyučující krajskou lektorkou pro školení hodnotitelů strukturované písemné práce z anglického jazyka.

Komentář koordinátora tvorby ŠVP:

V případě vzniku nové podstatné či dlouhodobé spolupráce doporučuji tuto skutečnost uvést do ŠVP.

► Ukázka č. 21 – Spolupráce se vzdělávacími a jinými subjekty (JŠ Hradec Králové)

- spolupráce s Univerzitou Hradec Králové na projektu Efektivní lektor;
- spolupráce se Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje – program Organizace státních jazykových zkoušek a mezinárodní zkoušky City&Guilds;
- Úřad práce v Hradci Králové – kurzy českého jazyka pro cizí státní příslušníky.

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

Doporučuji uvést pouze dlouhodobé projekty, zbytek lze uvést formou odkazu na webových stránkách.

3.3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Charakteristika ŠVP vypovídá o tom, jakým způsobem chce škola realizovat své vzdělávací záměry vycházející z možností vyjádřených v RVP JŠ. To znamená, že zde bude uvedeno, jaké kurzy, v jakých jazycích a v jaké formě škola nabízí, zda se specializuje na nějaké kurzy, zda je možné dojednat sestavení kurzu na míru apod.

V charakteristice ŠVP by se měla objevit organizace zápisu do kurzů, případně organizace přijímacího řízení, kritéria přijetí, a také organizace státních jazykových zkoušek.

ŠVP vypovídá také o zabezpečení výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a též o organizačních formách výuky a metodických postupech, na kterých si škola zakládá, kterými se vyznačuje a kterými přispívá k rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

3.3.1 Zaměření školy a nabízené kurzy v jednotlivých jazycích

V této části dokumentu škola podává základní informace o svém výukovém programu s důrazem na případné odlišnosti od škol stejného typu v regionu. Zaměření školy může vycházet z dlouholeté tradice, ale také z nově zjištěných skutečností v oblasti jazykového vzdělávání. Škola může pomocí dotazníků nebo průzkumu zjistit, jaké jsou zájmy a potřeby potenciálních žáků školy, a vycházet pak z výsledků při sestavování nabídky jednotlivých typů kurzů.

Např. od 1. 1. 2009 se zvýšil zájem o kurzy z češtiny pro cizince v souvislosti se změnou zákona o udělování povolení trvalého pobytu pro cizince na území ČR. Škola se může zaměřit na poskytování kurzů češtiny na všech úrovních, pro děti a pro dospělé.

Jinou specializací může být nabídka odlišných nebo smluvených kurzů. Např. jazyková škola v Táboře nabízí kurz přípravy ke zkoušce STANAG v rámci spolupráce s Armádou České republiky.

► **Ukázka č. 22 – Zaměření školy**
(JŠ Praha)

Škola nabízí výuku 25 jazyků všech úrovní pokročilostí, včetně češtiny pro cizince:

- kurzy základní, střední, přípravné k SJZ a dalším zahraničním zkouškám, konverzační a speciální (např. pro obor tlumočnický a překladatelský);
- víkendové kurzy;
- kurzy dálkové;
- pomaturitní (jednoleté pomaturitní studium);
- krátkodobé (např. tří- nebo pětiměsíční);
- podnikové;
- individuální.

Nabídka vyučovaných jazyků:

- anglický;
- arabský – spisovný i hovorový;
- český pro cizince;
- čínský;
- finský;
- francouzský;
- hebrejský – biblický i nový;
- hindský;
- chorvatský;
- indonéský;
- italský;
- japonský;
- latinský;
- německý;
- nizozemský;
- norský;
- portugalský;
- ruský;
- řecký – klasický i nový;
- sanskrť;
- španělský;
- švédský;
- tibetský;
- turecký;
- vietnamský.

Pro sedm kurzů anglického jazyka má škola akreditaci MŠMT pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

► **Ukázka č. 23 – Zaměření školy – nabídka kurzů**
(JŠ Hradec Králové)

Nabídka kurzů v jednotlivých jazycích

Anglický jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné - hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- konverzační kurzy – hodinová dotace 2 hod. týdně (rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy k mezinárodní jazykové zkoušce FCE – hodinová dotace 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu;
- letní jazykový kurz – týdenní pobytový kurz s intenzivní výukou anglického jazyka (český učitel + rodilý mluvčí);
- jednoletý kurz cizích jazyků s denní výukou – pomaturitní studium, 20 hod. týdně rozložených do 5 pracovních dnů (čeští učitelé + rodilý mluvčí).

Německý jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní - hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné - hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- konverzační kurzy – hodinová dotace 2 hod. týdně (rodilý mluvčí);
- přípravné kurzy k mezinárodní jazykové zkoušce Zertifikat Deutsch - hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně (český učitel + rodilý mluvčí);
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu;
- jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou – pomaturitní studium, 20 hod. týdně rozložených do 5 pracovních dnů (čeští učitelé + rodilý mluvčí).

Francouzský jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu.

Italský jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu.

Španělský jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu.

Ruský jazyk

- základní kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- střední kurzy – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce základní – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- přípravné kurzy ke státní jazykové zkoušce všeobecné – hodinová dotace 2, 3, 4 hod. týdně;
- firemní kurzy a kurzy jazyka pro státní správu – dle aktuálního zájmu.

Český jazyk pro cizí státní příslušníky

- základní kurzy – hodinová dotace 4 hod. týdně.

► Ukázka č. 24 – Zaměření školy – nabídka kurzů (JŠ Orlová)

Nabízené kurzy v jednotlivých jazycích

Škola nabízí bohatou škálu jazykových kurzů různých cizích jazyků v souladu s vyhláškou č. 33/2005 Sb. Nabídka je vždy flexibilní a reflektuje zájem posluchačů nebo případných zájemců z řad široké veřejnosti. Detailní nabídka je rozpracována pro každý jazyk v rámci učebních plánů. Standardní jazyková nabídka pokrývá angličtinu, němčinu, francouzštinu, španělštinu, italštinu a ruštinu.

3.3.2 Organizace přijímacího řízení

Informace o organizaci přijímacího řízení patří k základním údajům o škole. Jedná se např. o podmínky přijetí do pomaturitních kurzů, pokud je škola nabízí. U ostatních kurzů jde spíše o postup při zápisu do kurzů, u kterých mají školy rovněž nastavena vnitřní pravidla a kritéria.

Podmínky a průběh přijímacího řízení je plně v kompetenci ředitele školy, musí být ovšem respektovány platné legislativní předpisy. Aktuální informace pro daný školní rok mohou být vydávány ředitelem v dokumentu pod určitým názvem, např.: *Informace a podmínky studia pro daný školní rok*. Uchazeč je s těmito informacemi srozuměn při převzetí přihlášky ke studiu.

V ŠVP škola uvede formy a kritéria přijímacího řízení do všech kurzů. Např. v případě pokročilých kurzů cizího jazyka může uvést jako jednu z podmínek určitou znalost jazyka a úspěšné zvládnutí vstupních testů.

► **Ukázka č. 25 – Organizace přijímacího řízení**
(JŠ Olomouc)

Jazykové studium na JŠ Olomouc je plně hrazeno žákem a patří k doplňkovému, tedy nepovinnému typu vzdělávání, posluchač je dle školního řádu přijat v okamžiku, kdy vyplní přihlášku a uhradí úplatu za vzdělávání. Škola tedy neorganizuje přijímací řízení, ale z důvodu zajištění kontinuity kvalitní výuky nabízí posluchači možnost ověření dosavadních jazykových znalostí na základě počítačového testu a následné konzultace.

U pomaturitních kurzů škola organizuje povinný vstupní rozřazovací test v den zahájení výuky, na základě kterého jsou studenti zařazeni do studijní skupiny podle vstupních znalostí, těmto je přizpůsoben i následný výběr učebních materiálů.

3.3.3 Organizace státních jazykových zkoušek

V této kapitole škola seznámí uchazeče s termíny a s formátem státní jazykové zkoušky, případně dalších zkoušek, které poskytuje. Uvede zde, jakým způsobem se lze ke zkoušce přihlásit, tj. v jaké výši a jakou formou je potřebné za zkoušku zaplatit, v jakém časovém předstihu a zda je nutné mít doklad o zaplacení u sebe v den konání zkoušky.

Je vhodné upozornit uchazeče o zkoušku, co s sebou mohou mít při konání písemné a posléze ústní zkoušky a co ne, jaké průkazy totožnosti jsou akceptovatelné a další organizační záležitosti.

► **Ukázka č. 26 – Organizace státních jazykových zkoušek**
(JŠ Hradec Králové)

- státní jazykové zkoušky jsou základní, všeobecné a speciální;
- státní jazykové zkoušky se konají v období jarním a podzimním;
- státní jazykové zkoušky se skládají z části písemné a ústní;
- zadání písemné části zkoušky určuje MŠMT ČR a stanovuje přesné termíny konání zkoušek;
- uchazeč odevzdá přihlášku ke státní jazykové zkoušce v termínu stanoveném školou a zveřejněném na webových stránkách školy (www.oahk.cz);
- pozvánku k vykonání zkoušky zašle škola uchazeči nejpozději tři týdny před jejím konáním;
- podmínkou přípuštění ke státní jazykové zkoušce je odevzdání řádně vyplněné přihlášky a předložení dokladu o zaplacení úplaty za písemnou část této zkoušky;
- výše úplaty je stanovena vyhláškou č. 33/2005Sb.:
 - za státní jazykovou zkoušku základní činí nejvýše 4 000 Kč;
 - za státní jazykovou zkoušku všeobecnou činí nejvýše 6 000 Kč;
- opakuje-li uchazeč státní jazykovou zkoušku, zaplatí úplatu za tuto zkoušku znovu;
- uchazeč, který při písemné části státní jazykové zkoušky nevyhověl, nemůže konat ústní

část jazykové zkoušky;

- ústní část zkoušky se koná nejdříve 14 dní po zkoušce písemné;
- uchazeč je o přesném termínu ústní části státní jazykové zkoušky informován prostřednictvím pozvánky zaslané školou;
- komise pro státní jazykové zkoušky je vždy tříčlenná a tvoří ji předseda komise a dva členové; předseda komise pro státní jazykové zkoušky řídí organizaci zkoušek a dbá o jejich odbornou a jazykovou úroveň, členy zkušební komise jsou pedagogičtí pracovníci s odbornou kvalifikací vyučovat danému jazyku, dle možnosti i rodilý mluvčí;
- výsledek písemných a ústních částí jazykových zkoušek se hodnotí stupni: 1 – výborně, 2 – velmi dobře, 3 – dobře, 4 – nevyhověl/a;
- celkový výsledek státních jazykových zkoušek se hodnotí stupni: prospěl(a) s vyznamenáním, prospěl(a) velmi dobře, prospěl(a) a neprospěl(a);
- podrobnosti o obsahu, rozsahu a hodnocení zkoušek jsou upraveny ve zkušebním řádu v příloze vyhlášky 33/2005 Sb. a na webových stránkách školy www.oahk.cz.

Státní jazykové zkoušky a další mezinárodní zkoušky

- Státní jazykové zkoušky
 - Státní jazyková zkouška základní:
anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk
 - Státní jazyková zkouška všeobecná:
anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk
- Mezinárodní jazyková zkouška
 - City&Guilds: úroveň A1 – C2 podle SERRJ, písemná, ústní část
- Přípravné kurzy k mezinárodním zkouškám
 - Přípravné kurzy k mezinárodní zkoušce Zertifikat Deutsch: úroveň B1 podle SERRJ – dle zájmu
 - Přípravné kurzy k mezinárodní zkoušce First Certificate: úroveň B2 podle SERRJ – dle zájmu
- Osvědčení o základní znalosti jazyka
 - Osvědčení o základní znalosti cizího jazyka (ANJ, NEJ, FRJ, RUJ, ITJ, ŠPJ); úroveň B1 podle SERRJ
 - Osvědčení o základní znalosti českého jazyka pro cizince; úroveň A1 podle SERRJ

3.3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve školním vzdělávacím programu je nutné uvést, jakým způsobem škola zajistí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáků se zdravotním postižením nebo žáků se zdravotním znevýhodněním) a zda má škola podmínky pro vzdělávání těchto žáků. Pokud podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola nemá, je nutné uvést, zda se uvažuje o zajištění těchto podmínek. Tato problematika je v ŠVP obecně popsána i v případě, že školu takoví žáci nenavštěvují. Ve školním vzdělávacím programu by mělo být rovněž uvedeno, jakým způsobem škola zajistí podmínky pro úspěšné jazykové vzdělávání a uspokojování vzdělávacích potřeb žáků.

Lze uvést např.:

- ▶ spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (speciální pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny) a s dalšími odborníky (lékaři, psychologové, odborné asociace);
- ▶ zajištění individuálního přístupu, pokud to postižení žáků vyžaduje, využití podpůrných opatření (např. asistenta pedagoga, tlumočnicka znakového jazyka, zajištění kompenzačních pomůcek, účast osobního asistenta);
- ▶ zohlednění druhu, stupně a míry postižení při hodnocení a u zkoušek;
- ▶ úpravu pracovního prostředí (vhodné osvětlení, speciální nábytek);
- ▶ zvyšování odbornosti pedagogického sboru v oblasti speciální pedagogiky;
- ▶ vytvoření bezbariérového prostředí;
- ▶ zařazení častějších přestávek pro tyto žáky;
- ▶ zajištění individuálního přístupu;
- ▶ zohlednění zdravotního znevýhodnění při hodnocení u zkoušek (např. delší časový limit při zpracovávání zadaných úkolů a zkoušek).

▶ **Ukázka č. 27 – Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
(JŠ Praha)

Do kurzů všech úrovní je možno zapsat žáky se speciálními potřebami – např. s poruchami zraku, sluchu, s poruchou motoriky nebo narušenou motorikou. Budova ve Školské ale bohužel nemá bezbariérový přístup pro žáky na vozíčku – nelze proto nabídnout výuku v běžných kurzech. Organizaci státních zkoušek pro případné kandidáty je možno zařídit v propůjčených prostorách.

▶ **Ukázka č. 28 – Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
(JŠ Ostrava)

Naše škola má bezbariérový přístup, kurzy téměř každoročně navštěvují vozíčkáři. SJZ umožňujeme skládat např. žákům s postižením pohybového ústrojí – pod dozorem učitele píše volný písemný projev na počítači. Žákům s lehčím stupněm snížení zrakových schopností umožňujeme psát písemnou část SJZ na zvětšeném formátu testu.

3.3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V charakteristice ŠVP jsou vymezovány na úrovni školy s tím, že budou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy v jednotlivých kurzech.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci, případně společně pro více klíčových kompetencí, čímž dává škola prokazatelně

najevo, jak zajišťuje utváření a rozvíjení klíčových kompetencí u všech žáků a všemi pedagogy.

Formulace výchovných a vzdělávacích strategií může být pro učitele velmi náročná. Budou možná argumentovat tím, že řadu postupů již používají a nevidí důvod, proč by je měli formulovat písemně. Na této práci může být zajímavé jednak to, že učitelé mohou mnohdy intuitivně používané postupy začít lépe reflektovat, a také to, že o postupech, které sami používají, mohou začít více hovořit se svými kolegy a vzájemně se inspirovat a využívat je cíleněji.

Za nejvhodnější formulaci výchovných a vzdělávacích strategií lze považovat vyjádření typu „učitel zprostředkovává něco, nabízí prostor pro něco, aby se žáci něco naučili/dosáhli něčeho“, „učitel vede žáky k něčemu pomocí něčeho“, případně „co dělají žáci vedeni učitelem na hodinách“.

Strategie by měly vyjadřovat zcela konkrétní metody a formy výuky, postupy práce a činnosti, kterými chtějí učitelé ve svých jazykových kurzech rozvíjet klíčové kompetence žáků. K tomu je v zásadě nutné, aby si učitelé stanovili, jaké části klíčových kompetencí budou u žáků procvičovat. Není vhodné snažit se trénovat některou z kompetencí jako celek. Má-li se jim podařit nalézat konkrétní výchovné a vzdělávací strategie, bude třeba, aby si dokázali říct, jaké konkrétní činnosti žáků si pod klíčovými kompetencemi představují a které budou rozvíjet ve svém jazykovém kurzu.

► Ukázka č. 29 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Tábor)

Ve vyučovacím procesu jsou v optimálním poměru zastoupeny jak metody klasické, tak metody moderní. Jsou to především ty, které napomáhají utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků. Učitel vnáší do výuky takové situace či problémy, ve kterých se žák učí adekvátně reagovat a jazykově správně vyjádřit své postoje a pocity. Záleží pouze na učiteli a jeho profesionálním rozhodnutí, jakou formu či metodu zvolí pro rozvíjení osobnosti žáka a jeho klíčových kompetencí.

Velký důraz je kladen na vlastní zodpovědnost žáků za jazykové vzdělávání a za výsledky studia.

Učební plán je sestaven variabilně a žáci mají možnost díky široké škále nabízených kurzů zvolit si nejvhodnější typ s ohledem na své osobní potřeby a zájmy.

Za klíčové jsou považovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

- **kompetence k učení**

Učitel zařazuje do výuky různé formy individuální, párové a skupinové práce a stimuluje různým způsobem iniciativní přístup žáků.

Učitel zadává takové úkoly, které vybízí žáky k vyhledávání informací v cizojazyčných zdrojích, encyklopediích, časopisech, novinách a na webových stránkách.

- **kompetence komunikativní**

Učitel navozuje situace z veřejného a běžného společenského života a vede žáky k získání jistoty a jazykové přesnosti při jejich řešení.

Učitel zařazuje do výuky situace pro komunikaci po telefonu, internetu, psaní soukromých i obchodních dopisů a vybízí žáky k vhodným reakcím na danou situaci.

- **kompetence občanská**

Učitel vybírá pro práci v hodině úkoly a situace, při kterých žák prezentuje své názory a postoje, které umí podpořit vhodnými argumenty, a zároveň dovede tolerovat názory a postoje ostatních účastníků diskuse.

Učitel zařazuje do výuky témata z oblasti kultury, historie a společenského života ČR a cílových zemí a vybízí žáky ke zvládnutí role průvodce či hostitele.

- **kompetence sociokulturní**

Učitel motivuje žáky k seznámení se společenskými konvencemi, tradicemi a postoji v běžných situacích z každodenního života v cílové zemi a seznamuje žáky se způsoby chování typickými pro obyvatele cílových zemí. Prostřednictvím simulovaných situací a problémů si žák osvojuje schopnost přizpůsobit se konvencím v cílové zemi a vyhnout se nevhodným či nepřiměřeným reakcím.

► Ukázka č. 30 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Orlová)

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavním cílem našeho pedagogického snažení je, aby naši žáci pochopili, že jazyková škola je naučí pouze memorovat a reprodukovat jazykové znalosti, ale vede všechny žáky k tvořivé produkci. Žák chápe, že perfektní a bezchybná znalost cizího jazyka není jeho cíl, ale pouze prostředek k získávání dalších poznatků.

Ve výchovně vzdělávacím procesu maximálně podporujeme skupinovou práci, při níž žáky učíme, ale rovněž učíme žáky učit se, klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem. Skupinová práce vede žáky ke zdravému sebevědomí, k diskusi, učí je argumentovat, tolerovat odlišné názory a asertivně komunikovat v cizím jazyce.

Klíčové kompetence jazykového vzdělávání v Linguistic – jazykové škole s právem SJZ

Při realizaci výchovných a vzdělávacích cílů je z hlediska rozvoje jednotlivých kompetencí kladen důraz především na níže uvedené postupy:

- **Kompetence k učení**

- **Práce s informacemi**

Žáci se učí kriticky přistupovat k informacím, rozlišovat podstatné od nepodstatného (při četbě uplatňují metodu skimmingu). Vypracovávají výtahy z článku, které prezentují před ostatními žáky. Při prezentaci volí komunikační přístup a snaží se do diskuse zapojit i ostatní žáky.

Učitel vede žáky k dovednosti efektivně předávat informace ostatním žákům prostřednictvím jejich samostatných výstupů ve vyučovacích hodinách (práce s výslovností, motivace posluchačů, kreativnost a zdroje informací – mediální podpora, slovníky, internet atd.).

Učitelé vedou žáky k tomu, aby využívali a navštěvovali studovnu s příruční knihovnou, PC učebnu a multimediální učebnu a aby pracovali s různými zdroji

informací (knihy, časopisy, internet, televize).

- **Motivace k učení**

Učitelé účinně podporují výuku praktickými činnostmi – poslechová cvičení, jazykové hry, diskuse stimulovaná četbou článku nebo obrázkem, práce s médií, aktivní využití jazykového softwaru.

Učitel zařazuje do výuky simulace z praktického života a pobízí žáky, aby na danou situaci adekvátně reagovali v intencích svých jazykových možností.

Výuka konverzace vedená rodilými mluvčími podněcuje všechny studenty, aby při diskusi vnímali a hodnotili svou dosaženou úroveň schopnosti komunikace v cizím jazyce.

• **Kompetence komunikativní**

Ve škole se používá skupinová práce, žáci se učí pravidlům efektivní diskuse, aktivnímu naslouchání a zpětné reprodukci slyšeného projevu.

Učitel zařazuje do výuky cvičení pro ústní komunikaci, sám se stylizuje do role cizince nebo rodilého mluvčího, a tak podněcuje žáky k jazykové improvizaci a řešení nahodilých praktických i jazykových problémů. V přiměřené míře učitel začleňuje do výuky i písemné způsoby komunikace (zejména odborný a administrativní styl).

• **Kompetence občanská**

Ve všech kurzech využívají učitelé takové postupy, které vedou ke správné hodnotové orientaci v životě, ke vzájemnému poznání a porozumění dílčích odlišností kultury toho jazyka, kterému se žák učí.

Učitel využívá bohaté informační zdroje (noviny, internet, film a jiné), aby seznámil žáky s mezilidskými vztahy, podmínkami životní úrovně a dalšími odlišnostmi obyvatel cílové země.

Učitel rovněž podněcuje žáky, aby se písemně nebo ústně vyjádřili k různým společenským, sociálním a kulturním problémům. Žáci musejí své názory obhájit v diskusi, ve které si prověřují své získané jazykové dovednosti a rovněž vrozené schopnosti komunikace.

• **Kompetence sociokulturní**

Učitel zařazuje do výuky aktuální problémy společnosti, vybízí žáky ke konstruktivní diskusi, k sebevědomému vystupování a obhajobě svého stanoviska.

Žák se učí spolupracovat s ostatními, je schopen akceptovat názor druhého, ale zároveň dokáže hájit svá vlastní stanoviska a postoje.

V případě skupinového úkolu žák přejímá zodpovědnost za svěřený díl práce. Cílem výuky je nejen schopnost cizojazyčné komunikace, ale rovněž nalezení potřebných informací k řešení úkolu a také rozumná a přirozená míra schopnosti spolupracovat s druhými.

Klíčové kompetence, jakož i priority školy jsou na úrovni školy podporovány následujícími organizačními formami a metodami práce:

Organizační formy výuky

Škola upřednostňuje pestrost organizačních forem výuky a ponechává poměrně velký prostor jednotlivým vyučujícím v jejich volbě. Z běžných forem výuky se uplatňují především:

- frontální;
- kombinovaná (frontální s některou další);
- skupinová;
- bloková (efektivní dělení hodin na konverzační a gramatické úseky);
- samostatná práce.

Metodické postupy

Škála používaných metodických postupů při výuce je vzhledem k uplatňování forem výuky velmi pestrá. Např.:

- interaktivní metodické postupy;
- četba a zpracování četby;
- samostatná příprava;
- řízená diskuse;
- pravidelné prověřování znalostí;
- praktické ukázky;
- práce s internetem.

Komentář k oběma výše uvedeným ukázkám:

Výchovné a vzdělávací strategie je možné formulovat ke každé kompetenci zvlášť, nebo pro více kompetencí najednou. Ideálně by měly být strategie formulovány z pohledu učitele. Právě na úrovni strategií prozrazuje učitel své metodicko-didaktické postupy v jazykovém vzdělávání. Popsané postupy mohou být pro žáky jedním z klíčů výběru jazykových kurzů ve škole. Strategie by neměly být zaměňovány za cíle nebo výstupy vzdělávání; jde o postupy a vhodné cesty k dosažení výsledku.

Jazykové školy mohou ve svém ŠVP uvést ještě dodatečně výčet používaných metod v jazykovém vzdělávání tak, jak uvádí ukázka č. 30 z JŠ Orlová.

Ukázka č. 31 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Ostrava) je uvedena v příloze na s. 83.

3.4 Učební plán

Učební plán představuje souhrn základních informací o organizaci jazykových kurzů ve škole. Navazuje na charakteristiku ŠVP a předjímá obsah a rozsah jednotlivých jazykových kurzů.

Tvorba učebního plánu by měla být společnou tvůrčí prací všech učitelů. Měla by vyjít ze stávajícího učebního plánu, z analýzy podmínek školy a z diskuse pedagogických pracovníků, během níž byla ujasněna představa o profilaci školy na poli jazykového vzdělávání.

Tvorba učebního plánu by měla probíhat v koordinaci s pracemi na dalších kapitolách ŠVP a je vhodné ji rozdělit do dvou etap:

- ▶ **přípravné práce;**
- ▶ **tvorba učebního plánu.**

Jak připravit učební plán?

- ▶ užší tým školy vytvoří pro kolegy hrubou verzi učebního plánu, ke které se budou vyjadřovat jednotliví pedagogové;
- ▶ anebo jednotlivá jazyková oddělení školy vytvoří pracovní verzi učebního plánu za svou jazykovou sekci a následně bude učební plán projednán jako celek na úrovni školy.

Učební plán může být členěn dle:

- ▶ vyučovaných jazyků;
- ▶ typů jazykových kurzů.

Učební plán by měl splňovat následující kritéria:

- ▶ musí být uvedeny všechny povinné kurzy (základní a střední), které jsou uvedeny v RVP JŠ, i když je škola pro aktuální školní rok neotevře;
- ▶ musí být uvedeny všechny jazykové kurzy, na které je škola připravena a schopna nabídnout bez ohledu na to, zda je v aktuálním školním roce otevře, nebo ne; o otevření kurzů pak informuje škola na svých webových stránkách a na viditelném místě ve školní budově;
- ▶ musí být uvedeny přesné názvy jazykových kurzů;
- ▶ musí být uvedeny časové dotace pro jednotlivé ročníky;
- ▶ speciální jazykové kurzy, jejichž nabídka se může každý rok měnit, nebo které netrvají celý školní rok, stačí uvést obecně jen v Poznámkách k učebnímu plánu. Na webových stránkách školy je potřeba je uvést jako aktuálně vypsané jazykové kurzy.

3.4.1 Přehled jazykových kurzů

Studium cizích jazyků je možné absolvovat v následujících typech kurzů: základních, středních, přípravných, konverzačních a speciálních.

Počet hodin týdně stanoví škola dle zájmu uchazečů o studium v daném cizím jazyce.

V učebnímu plánu musí být povinně uvedeny jazykové kurzy, které jsou uvedeny v RVP JŠ. Jedná se především o kurzy které připravují na některé z typů státní jazykové zkoušky. Rozsah výuky v základním kurzu je 420 vyučovacích hodin, ve středním 280 až 315 vyučovacích hodin⁴, v ostatních kurzech stanoví délku jazyková škola podle vnitřních podmínek školy a zájmu uchazečů.

⁴ Viz vyhláška 33/2005 Sb. § 1 odst. 3b.

Vzdělávání v jazykových školách lze organizovat i formou jednoletých kurzů cizích jazyků s denní výukou. Tzv. pomaturitní studium trvá jeden školní rok s minimálně 20 hodinami výuky týdně, tedy 4 vyučovacími hodinami denně.

3.4.2 Poznámky k učebnímu plánu (přehled jazykových zkoušek)

Poznámky k učebnímu plánu upřesňují informace o jazykových kurzech, které nejsou zřejmé z tabulace učebního plánu. V této části ŠVP může být popsán systém a návaznost jazykových kurzů ve škole.

Do poznámek k učebnímu plánu je možné zahrnout informace o kurzech, které mohou být dle aktuálního zájmu otevřeny, nebo o kurzech, jejichž náplň se každoročně mění. Na stejném místě je vhodné uvést informaci o tom, kde se zájemci mohou seznámit se vzdělávacím obsahem takových kurzů.

Do poznámek k učebnímu plánu je vhodné zařadit výčet státních nebo jiných jazykových zkoušek a dále, z kterých jazyků lze ve škole skládat zkoušku a na které jazykové zkoušky škola zájemce připraví (JŠ může nabízet i přípravu na zkoušky, které sama neorganizuje).

► Ukázka č. 32 – Učební plán – úvodní informace (JŠ Praha)

- Nabízíme kurzy základní, střední, přípravné ke státní jazykové zkoušce základní, všeobecné a speciální pro obor tlumočnický a pro obor překladatelský, kurzy konverzační a další speciální.
- Nejčastěji požadovaný kurz je kurz základní, který podle Rámcového vzdělávacího programu (RVP JŠ) poskytuje znalosti na úrovni B1 podle SERRJ; podle vyhlášky MŠMT 33/2005 Sb. to jsou znalosti získané po 420 hodinách výuky. Tento cyklus se dělí na 6 ročníků při výuce 2 hodin jednou týdně;
 - na 4 ročníky při 3 hodinách výuky jednou týdně;
 - na 3 ročníky při 4 hodinách výuky týdně (2x 2 hodiny).
- U jazyků s velmi odlišnou grafickou soustavou od latinky (tj. u jazyka arabského, čínského, japonského a také u hindského, u sanskrtu a jazyka tibetského) přidáváme k hodinové dotaci základního kurzu ještě 70 – 105 hodin (případně u dálkových kurzů 40 hodin).
- Po absolvování základního kurzu mají žáci i další zájemci z řad veřejnosti možnost po přezkoušení získat Osvědčení o základní znalosti jazyka (úrovně B1 podle SERRJ). Od září 2008 nabízíme zájemcům i přezkoušení na úrovních A1 a A2.
- Po absolvování základního kurzu mohou žáci dále pokračovat ve studiu ve středním kurzu nebo v kurzu pro přípravu na SJZ základní anebo některou z mezinárodně uznávaných zkoušek z cizího jazyka úrovně B2 (např. FCE, GZ B2).
- Kurz střední podle RVP poskytuje znalosti na úrovni B2 podle SERRJ; podle vyhlášky MŠMT 33/2005 Sb. to jsou znalosti získané po 280 - 315 hodinách výuky.

Tento cyklus se dělí na 4 ročníky při výuce 2 hodin jednou týdně;

- na 3 ročníky při 3 hodinách výuky jednou týdně;
- na 2 ročníky při 4 hodinách výuky týdně (2x 2 hodiny).

- Nabízíme i kurzy pokročilejší úrovně – přípravné k SJZ všeobecné nebo jiné mezinárodní zkoušce na úrovni C1 (např. CAE v angličtině) nebo C2 (ZOP v němčině).
- Po složení SJZ všeobecné se mohou žáci zapsat do překladatelských nebo tlumočnických kurzů, které vedou ke zkouškám speciálním nejvyšší pokročilosti (C2).
- Jestliže žáci nemají zájem o absolvování zkoušek, mohou si své znalosti udržovat, např. v kurzech konverzačních, opakovacích nebo nástavbových.
- Po zařazení do přílohy č. 1 vyhlášky MŠMT č. 322/2005 Sb. nabízíme zájemcům jednoleté pomaturitní studium o 20 hodinách týdně (16 hodin hlavního jazyka a 4 hodiny vedlejšího jazyka). Studentu tohoto kurzu jsou poskytovány sociální výhody, státem hrazeno sociální a zdravotní pojištění apod. Tento kurz navštěvují i zájemci o intenzivní výuku jazyka, tyto sociální výhody však nemají.
- Podle vyhlášky o výuce a zkouškách znalosti českého jazyka pro účely získání povolení trvalého pobytu (podle § 182 a odst. 2 zákona 326/1999 Sb.) se vyžaduje zkouška z českého jazyka pro cizince na úrovni A1. Tuto zkoušku je možno složit na naší škole v předem dohodnutých termínech.
- Institucím a firmám nabízíme podnikové kurzy, ve kterých lze vyučovat obecný jazyk, nebo podle požadavků klienta jazyk se speciálním zaměřením, např. na obchod a finance. Vyučující do těchto institucí a firem docházejí.
- Otvíráme i kurzy pro individuální zájemce, které se konají na pracovišti žáka nebo v našich učebnách.
- Řídíme se poptávkou, a proto systém kurzů podle potřeby inovujeme a podle počtu zájemců otvíráme nové kurzy i během školního roku. Aktualizovaný seznam kurzů lze najít na našich webových stránkách www.sjs.cz.
- Kurzy, které nabízíme, ale zatím neplánujeme zahájit od září nebo během školního roku, jsou v přehledu nabízených kurzů označeny hvězdičkou (*). Stejně tak označujeme i počet ročníků, které u základních a středních ročníků někdy neotvíráme z ekonomických a kapacitních důvodů, i úrovně, které v důsledku toho v těchto kurzech nedosáhneme.
- Pokud jde o kurzy málo frekventovaných jazyků, otvíráme je běžně při dostatečném počtu zájemců. U těchto jazyků organizujeme i kurzy dálkové, jednou za měsíc v sobotu dopoledne nebo odpoledne, s celoroční dotací 40 hodin výuky. Vyžaduje se intenzivní domácí příprava se zpracováním obsáhlejších domácích úkolů. Poskytujeme tak možnost výuky těchto jazyků i zájemcům mimopražským, kteří ve svém bydlišti ani v okolí takovou možnost nemají.

► Ukázka č. 33 – Učební plán: kurzy v anglickém jazyce
(JŠ Praha)

Nabízené kurzy v jazyce anglickém					
Typ kurzu	Počet hodin týdně	Počet hodin ročně	Počet ročníků	Počet otevřených kurzů	Výstupní úroveň
Základní (420 hodin výuky)	3	105	4	33	B1
	4 (*)	140	3	2	
Střední (280 – 315 hodin výuky)	3	105	3	18	B2
	4 (*)	140	2	2	
Přípravné ke státní jazykové zkoušce základní	3	105	1	6	B2
	8	96	3 měsíce o víkendu	2	
Přípravné ke státní jazykové zkoušce všeobecné	3	105	1	5	C1
Přípravné ke státní jazykové zkoušce speciální pro obor překladatelský (po SJZV)	2	70	1	1 (bez testu)	C1/C2
	2	70	1	1 (roz. test)	C2
	3	105	1	3 (roz. test)	
Přípravné ke státní jazykové zkoušce speciální pro obor tlumočnický (po SJZV)	2	70	1	1	C2
Konverzační základní	2	70	1	2	B1
Konverzační střední	2	70	1	4	B2/C1
Jednoleté pomaturitní studium (podle různých vstupních znalostí lze dosáhnout různých výstupů – u hlavního jazyka nabízíme celkem 5 úrovní, u vedlejšího 2 úrovně)	16 hodin týdně jako hlavní jazyk	nejméně 560	1	8	A2+, B1, B1+, B1+/B2, B2/C1
	+ 4 hodiny týdně jako vedlejší jazyk pro žáky jiných hlavních jazyků	+140	1	2	A1, A2
Kurz pro mládež	2	70	1	1	A1/A2
Opakovací po základním kurzu	2	70	1	1	B1
	3	105	1	11	

Přípravné ke zkoušce First Certificate in English	3	105	1	9	B2
	8 (o víkendu)	96	3 měsíce	2	
Nástavbové (SN) po středním kurzu	3	105	2	6	B2+/C1
Gramatické (SG) po středním kurzu	3	105	1	3	B2/C1
Rozšiřující (AD) k dosažení úrovně Advanced English	3	105	3	6	C1
Pokročilý (SP) – s úvodem k překladu	3	105	1	1	C1
Přípravný kurz ke zkoušce Certificate in Advanced English	3	105	3	14	C1
Akreditované kurzy pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (v současnosti platí do 14. 5. 2012)	2 (třikrát měsíčně)	60	3	1	B1
	2	70	3	1	B2/C1
	2 (jednou měsíčně)	20	3	1	C1

Zájem žáků o výuku jazyka anglického v běžných kurzech se v posledních letech do velké míry soustřeďuje na kurzy, které se konají jednou týdně – a to tříhodinové kurzy. Pokud se projeví zájem žáků o kurzy dvouhodinové týdně, je možné tyto kurzy otevřít i během školního roku, nejen od začátku září.

Komentář: V ukázce, která zahrnuje velmi ucelený pohled na všechny kurzy anglického jazyka, je zařazen údaj „Počet otevřených kurzů“, který se bude muset aktualizovat v dodatku k ŠVP každý školní rok.

► **Ukázka č. 34 – Učební plán: kurzy v japonském jazyce (JŠ Praha)**

Nabízené kurzy v jazyce japonském					
Typ kurzu	Počet hodin týdně	Počet hodin ročně	Počet ročníků	Počet otevřených kurzů	Výstupní úrovně
Základní (celkem 490 hodin výuky – 420 + 70 hodin)	2	70	1 + 6	7	B1

nultého ročníku)					
Dálkové studium základní kurz – nižší ročníky (z celkem 420 hodin – 120 hodin včetně nultého ročníku), předpokládá se intenzivní domácí studium	1 (4 jednou za měsíc v sobotu)	40	1 + 2	3	A1

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

*Nabídka jazykových kurzů v jazykové škole v Praze je velmi specifická svou rozmanitostí jazyků a typů kurzů. Učební plán je opatřen celkovým komentářem k jazykovým kurzům a jazykovým zkouškám ve škole. U specifických kurzů je stručně vysvětlena odlišnost od ostatních kurzů. Vzhledem k velkému počtu vyučovacích jazyků je učební plán sestaven **dle jednotlivých jazyků**, které se dále vnitřně člení do jednotlivých typů kurzů.*

Pro ukázkou jsme vybrali učební plán frekventovaného jazyka – angličtiny a dále učební plán méně frekventovaného jazyka – japonštiny.

► Ukázka č. 35 – Učební plán (JŠ Tábor)

Tabulace učebního plánu				
Organizační formou výuky v jazykové škole je kurz. Škola nabízí kurzy v souladu s § 1 vyhlášky MŠMT č. 33/2005 Sb. Přehled klíčových kurzů je uveden v následující tabulce s uvedením počtu ročníků, počtu hodin v ročníku a celkového počtu hodin za celý kurz. Aktuální nabídku kurzů pro daný školní rok zveřejňuje škola na internetových stránkách školy.				
Typ jazykového kurzu	Délka studia/ ročník	Počet hodin v ročníku/ celkový počet hodin kurzu	Úroveň dle SERRJ	Jazyk
základní	tříletý/1. ročník	140/ 420	A1	anglický, německý, španělský, ruský, francouzský, český
	tříletý/2. ročník	140	A2	anglický, německý, španělský, ruský, francouzský, český
	tříletý/3. ročník	140	B1	anglický, německý, španělský, ruský, francouzský, český
střední	dvouletý/1. ročník	140/ 280	B1+	anglický, německý
	dvouletý/2. ročník	140	B2	anglický, německý

přípravný ke SJZ základní	roční	120	B2	anglický, německý, český
přípravný ke SJZ všeobecné	roční	120	C1	anglický, německý
konverzační 1	roční	70	B1+	anglický
konverzační 2	roční	70	B2	anglický
speciální jednoletý kurz cizích jazyků s denní výukou	roční	760	B2	anglický, německý
speciální přípravný ke zkoušce STANAG 6001 SLP 2	pětiměsíční	500	B2	anglický
speciální přípravný ke zkoušce pro udělení trvalého pobytu pro cizince	tříměsíční	40	A1	český

Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán bude průběžně doplňován o nově realizované kurzy, současná tabulace reprezentuje skutečně realizované kurzy. Rozšířený učební plán pro aktuální školní rok bude zveřejněn na internetových stránkách školy.

Komentář:

*Učební plán jazykové školy v Táboře je sestaven druhým možným způsobem, a to **dle typů jazykových kurzů**, které se dále člení podle vyučovaných jazyků.*

3.5 Učební osnovy

Učební osnovy se orientací jazykových kurzů na očekávané výstupy, které vedou k jazykovým úrovním dle SERRJ, budou oproti starším učebním dokumentům nyní výrazněji odlišovat a také práce na nich bude od učitelů vyžadovat některé jiné postupy.

Učitelé by měli před zahájením prací na učebních osnovách pochopit základní principy, od kterých se tvorba učebních osnov odvíjí, tedy:

- ▶ učební osnovy představují didaktické rozpracování vzdělávacích obsahů jednotlivých vzdělávacích kurzů RVP JŠ, které jsou zahrnuty v učebním plánu ŠVP;
- ▶ v RVP JŠ jsou uvedeny vzdělávací kurzy, ze kterých škola své jazykové kurzy teprve vytváří, tzn. že může docházet k přeskupení vzdělávacího obsahu do různých a do početnějších ročníků podle potřeb školy;

- ▶ vzdělávací obsah zahrnutý v RVP JŠ nelze redukovat;
- ▶ vzdělávací obsah jednotlivých jazykových kurzů zahrnuje očekávané výstupy a učivo; učitelé musí pracovat s obojím, přičemž by se měli soustředit především na dosažení jimi stanovených očekávaných výstupů za pomoci uvedeného učiva;
- ▶ při sledování očekávaných výstupů je nutné zvažovat vždy i jejich souvislost s rozvojem klíčových kompetencí a se všemi aspekty jazykové výuky;
- ▶ při formulaci školních výstupů by učitelé měli zároveň přemýšlet i o tom, jak budou tyto výstupy hodnotit;
- ▶ při rozpracování očekávaných výstupů a učiva by měla být dodržena určitá obecnost, tj. neuvádět nadbytečné a nefunkční detaily, které nelze využít ve vyučovacích hodinách jazykového kurzu;
- ▶ rozpracované očekávané výstupy a učivo by měly být srozumitelné a didakticky správné;
- ▶ učební osnovy by měly být zpracovány tak, aby podle nich mohli vyučovat všichni učitelé daného jazykového kurzu bez ohledu na jejich individuální přístup, kreativitu a vlastní, doplňující metodické postupy.

V učebních osnovách můžeme vzdělávací obsah vyjádřit různými způsoby. Nejběžnější z nich je tabulace.

Před samotnou tvorbou učebních osnov je možné doporučit ještě další kroky. Vytváření učebních osnov by měla předcházet diskuse nejprve v celém pedagogickém sboru a následně i na úrovni jednotlivých jazykových sekcí.

Vhodné je, když se na začátku tvorby učebních osnov škola dohodne, jak budou učební osnovy vypadat formálně. Vzhledem k tomu, že nakonec půjde o rozsáhlý dokument, je dobré promyslet, jakou formální úpravu zvolit, protože pozdější změny jsou časově a technicky velmi náročné. Jedná se především o volbu textového editoru, o podobu zápisu vzdělávacího obsahu (tabulka nebo jiný formát). Doporučuje se vznikající části ŠVP bezpečně zálohovat.

K důležitým úkolům patří naplánování diskusí k pracovním verzím učebních osnov. Svým kolegům by měl koordinátor tvorby ŠVP zdůrazňovat, že nevytvářejí neměnné texty, ale že podle zkušeností se samotnou realizací ŠVP bude možné do učebních osnov zasahovat a nevyhovující prvky obměňovat.

▶ **Ukázka č. 36 – Komentář koordinátorky ŠVP k tvorbě učebních osnov**
(JŠ Olomouc)

*Komentář koordinátorky tvorby ŠVP v jazykové škole v Olomouci:
Při přípravě učebního plánu a učebních osnov pro ŠVP se osvědčilo řídit se dokumentem Rady Evropy – Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky, který definuje jednotlivé stupně jazykových znalostí a dovedností, dále pak podle systému ALTE (Association of Language Testers in Europe) mezinárodních certifikovaných zkoušek z cizího jazyka a upravit podle těchto kritérií skladbu základních, středních, přípravných a speciálních kurzů. Výše uvedenými kritérii se řídí i renomovaná nakladatelství, takže v praxi je návaznost těchto kurzů na potřebné učebnice bezproblémová.*

3.5.1 Tvorba učebních osnov

Učební osnovy je nutné zpracovat pro každý jazykový kurz, který je škola připravena otevřít. Aktuální nabídka a učební osnovy speciálních kurzů nemusí být přímou součástí ŠVP, ale stačí je uvést např. v příloze k ŠVP nebo na webových stránkách školy. Takto bude pak snazší nabídku obměňovat podle aktuálního zájmu veřejnosti.

RVP poskytuje učitelům značnou volnost při vytváření učebních osnov jazykových kurzů a je dobré, když ji škola podle svých představ maximálně využije. Např. názvy jednotlivých kurzů nemusí kopírovat názvy kurzů v RVP JŠ a vzdělávací obsah jazykových kurzů, jak je uveden v RVP JŠ, může být rozšířen/doplněn, a to jak o očekávané výstupy, tak o učivo.

Učební osnovy každého vyučovacího předmětu v ŠVP musí obsahovat:

- ▶ název jazykového kurzu;
- ▶ charakteristiku jazykového kurzu;
- ▶ vzdělávací obsah jazykového kurzu.

3.5.2 Název jazykového kurzu

Škola může zůstat u zavedených názvů jazykových kurzů, ale může také vytvořit odlišné názvy pro stávající jazykové kurzy nebo jazykové kurzy nově otevřené. Název jazykového kurzu musí být srozumitelný pro žáky i další veřejnost a musí vycházet z jeho vzdělávacího obsahu.

3.5.3 Charakteristika jazykového kurzu, délka a forma jeho ukončení

Charakteristika obsahuje všechny podstatné informace o jazykovém kurzu, které jsou důležité pro jeho realizaci. Je vhodné zde uvést jeho délku a formu ukončení. Tato část navazuje na učební plán, popřípadě na poznámky k učebnímu plánu.

Obsahové, časové a organizační vymezení jazykového kurzu znamená:

- ▶ z jakého vzdělávacího kurzu v RVP JŠ jazykový kurz vznikl (Studium cizích jazyků je možné absolvovat v těchto typech jazykových kurzů: základních, středních, přípravných, konverzačních a speciálních.);
- ▶ jakým způsobem se výuka uskutečňuje – povinné údaje:
 - do kolika ročníků je kurz rozdělen;
 - jaká je požadovaná vstupní jazyková úroveň žáků;
 - k jaké výstupní jazykové úrovni dle SERRJ kurz směřuje;
 - jaká je časová dotace kurzu.

Pokud to není uvedeno v jiné části ŠVP, je možné do charakteristiky zahrnout následující nepovinné údaje:

- jakou jazykovou zkoušku je možné po absolvování kurzu složit;
- zda je možné se do kurzu zapojit v průběhu školního roku;
- jaké případné podmínky jsou školou stanoveny pro otevření kurzu;
- jaké jsou kvalifikační předpoklady učitele, který kurz vede;

- jaké jsou formy realizace tohoto jazykového kurzu.

► **Ukázka č. 37 – Charakteristika jazykového kurzu**
(JŠ Hradec Králové)

Přípravný kurz ke státní jazykové zkoušce všeobecné (výstupní úroveň C1) – Anglický jazyk

Charakteristika kurzu:

Vzdělání v přípravném kurzu směřuje k přípravě žáka na státní jazykovou zkoušku všeobecnou na úrovni C1 podle stupnice SERRJ. Vstupní úroveň je B2.

Kurz je jednoletý po 4 hodinách týdně nebo po 2 hodinách týdně (celkem 140 hodin).

Kurz je veden plně kvalifikovaným pedagogem, dle zájmu lze zapojit do výuky kurzu rodilého mluvčí (1 – 2 hodiny týdně).

► **Ukázka č. 38 – Charakteristika jazykového kurzu**
(JŠ Olomouc)

Jazykový kurz jazyka francouzského pro veřejnost – 3. ročník

- základní kurz, určeno mírně pokročilým;
- vstupní úroveň A2;
- výstupní úroveň A2+;
- hodinová dotace: 1x 3 vyučovací hodiny týdně;
- (1 vyučovací hodina = 45 minut);
- délka kurzu: 10 měsíců.

Komentář: V charakteristice jazykového kurzu je dobré uvést celkovou hodinovou dotaci za ročník. Pro žáka kurzu je to důležitá a užitečná informace.

► **Ukázka č. 39 – Charakteristiky jazykových kurzů**
(JŠ Tábor)

Speciální přípravný kurz ke zkoušce STANAG 6001 SLP 2 - AJ - Anglický jazyk	
Charakteristika:	Jazyková zkouška STANAG 6001 je zkouškou v rezortu Ministerstva obrany a vychází z požadavků NATO. Je zkouškou výkonnostní a zjišťuje úroveň jazykových znalostí kandidátů v oblasti mluvení, psaní, čtení a poslechu.
Výstupní úroveň:	B2
Ročník:	Pětiměsíční
Hodinová dotace:	500 hodin

Přípravný kurz ke SJZ základní – Německý jazyk	
Charakteristika:	Vstupní úroveň žáků přípravného kurzu ke státní jazykové zkoušce základní by měla být alespoň B1 podle SERRJ, výstupní je pak B2. Přípravné kurzy k jiným jazykovým zkouškám poskytují žákům potřebné vědomosti k daným zkouškám a řídí se pravidly a podmínkami daných zkoušek.
Výstupní úroveň:	B2
Ročník:	Jednoletý
Hodinová dotace:	120 hodin

3.5.4 Vzdělávací obsah jazykového kurzu

Vzdělávací obsah jazykového kurzu představuje konkrétní rozpracování očekávaných výstupů a učiva ze vzdělávacích kurzů uvedených v RVP a jejich rozdělení do ročníků, případně jiných časových úseků.

Očekávané výstupy z RVP není nutné do ŠVP kopírovat. Jestliže je učitelé v učebních osnovách uvedou, měli by je označit tak, aby nedocházelo k záměně se školními očekávanými výstupy. Očekávané výstupy z RVP je nutno citovat přesně a celé (i když daným školním výstupem rozvíjí jen jeho část).

Učební osnovy musí obsahovat:

- ▶ rozpracované očekávané výstupy z RVP (školy je často nazývají *školní výstupy*);
- ▶ rozpracované učivo z RVP.

Učební osnovy **mohou** obsahovat:

- ▶ vlastní, doplňující očekávané výstupy;
- ▶ vlastní, doplňující učivo;
- ▶ případné další údaje, např. poznámky, o jejichž zařazení rozhoduje škola.

O zařazení těchto informací rozhoduje škola.

Při rozpracování vzdělávacího obsahu lze postupovat různými způsoby:

3.5.4.1 Zařazení výstupů i učiva do ročníků

Rozpracování výstupů i učiva do jednotlivých ročníků je vhodné použít především u základních a středních kurzů, u kterých je stanoven hodinový rozsah výuky, a dále u přípravných kurzů ke státním jazykovým zkouškám. Školní výstupy i učivo je možné zařadit i do více ročníků, než je uvedeno v RVP JŠ.

U některých jazyků, především s odlišnou grafickou podobou, je vhodné otevřít tzv. 0. ročník k nácvičku písma daného jazyka.

Základní a střední kurz

- **Ukázka č. 40 – Vzdělávací obsah základního kurzu japonského jazyka – 0. ročník (JŠ Praha)**

Japonský jazyk Základní kurz – celkem 490 hodin výuky (420 + 70 hodin) 0. ročník – dvouhodinový kurz týdně zaměřený převážně na zvládnutí grafické soustavy jazyka (celkem 70 hodin za školní rok)	
ŠKOLNÍ VÝSTUPY PŘIPRAVUJÍ NA POSTUP K CÍLOVÉ ÚROVNI A1	UČIVO
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• sleduje a pochopí smysl velice jednoduché a pečlivě vyslovované promluvy v rámci probraných témat;• rozumí některým jednoduchým krátkým pokynům z každodenního života předneseným pomalu a zřetelně;• rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů na probraná témata. <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• jednoduchou ústní i písemnou formou vyjádří některé izolované fráze a věty vztahující se k situacím v rámci probraných témat;• napíše jednoduchý text;• vyslovuje foneticky srozumitelně s tolerancí menších nepřesností. <p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• jednoduchou formou představí sebe i jinou osobu a je schopen o ní podat nejzákladnější informaci;• klade jednoduché otázky a na položené jednoduché otázky odpovídá, pokud mluví pomalu a některé výrazy opakuje;• pochopí jednoduché dotazy a pokyny pronesené pomalu a zřetelně a reaguje na ně.	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none">• fonetika – zvuková podoba jednotlivých hlásek a slabik s důrazem na hlásky odlišné od češtiny (obouřetné <i>f, w</i>, likvida <i>r</i> apod.) samostatně i v různém fonetickém okolí (na švu slabik), fonetický přepis užívaný v japonštině;• pravopis – grafická podoba japonštiny – abeceda <i>hiragana</i>, pasivně <i>katakana</i>, základní rozlišovací znaménka;• morfologie – určení (neohebná, ohebná), vyjádření množného čísla podstatných jmen, zájmen osobních, zájmena ukazovací a tázací, částice (partikule) kontextové (<i>wa, mo</i>), vazebné (<i>ga, o, no, ni, de, to</i>) a větné (<i>ka, ga</i>), spojky (<i>to, ja, ka, ga</i>), slovesná spona a existenciální slovesa být (ve zdvořilém a neutrálním stylu) a jejich záporné tvary, přídavná jména typu <i>-i</i> a typu <i>-na</i> a jejich záporné tvary;• lexikologie – rozpoznání jednotlivých slovních druhů, základní slovní zásoba z vybraných oblastí běžného života (povolání, národnost, škola, třída);• syntax – věta jmenná, jednoduchá slovesná věta, pořádek slov ve větě. <p>ZÁKLADNÍ TÉMATA A SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none">• osobní údaje – představování, jméno, národnost, povolání;• rodina – vyjmenování rodinných příslušníků;• škola, třída – vyjmenování hlavních objektů.

Komentář autorky osnov k přípravě učebních osnov pro japonský jazyk:

Při vypracovávání plánů základního kurzu japonštiny jsme museli vycházet ze značné odlišnosti grafického systému jazyka, a proto jsme k základnímu kurzu přidali ještě nultý ročník (70 vyučovacích hodin za rok), kde jsme kladli důraz na dobré zvládnutí 2 používaných abeced.

Přitom jsme se snažili, aby všechny výstupy odpovídaly ostatním jazykům s ohledem na daná specifika.

Pro rozvíjení a prohlubování řečových dovedností jsme zvolili různé komunikativní metody, aby se žáci uměli samostatně vyjádřit k daným tématům, různým životním situacím, zapojit do diskuse či obhájit svůj názor.

Při stanovení cíle hodiny jsme byli nuceni přihlídnout k některým odlišnostem gramatické stavby jazyka a širšímu použití jednotlivých gramatických kategorií.

Následující ukázky jsou uvedeny v příloze: Ukázka č. 41 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 1. ročník (JŠ Praha) – s. 84, Ukázka č. 42 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 2. ročník (JŠ Praha) – s. 86, Ukázka č. 43 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 3. ročník (JŠ Praha) – s. 88, Ukázka č. 44 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 4. ročník (JŠ Praha) – s. 89, Ukázka č. 45 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 5. ročník (JŠ Praha) – s. 91, Ukázka č. 46 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 6. ročník (JŠ Praha) – s. 93.

► **Ukázka č. 47 – Vzdělávací obsah základního kurzu francouzského jazyka (JŠ Ostrava)**

Francouzština		
Základní kurz – 4. ročník (výstupní úroveň B1)		
Rozsah hodin (týdně/ročně): 3/120		
Označení kurzu na JŠ Ostrava: F4		
Pololetí	Rozpracované očekávané výstupy	Učivo
1.	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručně charakterizuje své oblíbené literární dílo a jeho autora; • vyjádří, s čím je a není spokojen, čeho lituje, co ho mrzí, co si přeje apod.; • informuje se v obchodě na zboží a způsob placení; • porozumí v obchodě otázkám prodavače; • vyměňuje si se spolužákem názory na současnou módu a vkus v oblékání; • rezervuje si lístky do divadla; • ujímá se slova v rozhovoru; • žádá o vysvětlení či upřesnění myšlenky; • porozumí obsahu středně obtížných čtených i slyšených textů k probíraným tématům; 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvozování přídavných jmen; • neurčité zájmeno měme; • zájmena vztažná – shrnutí; • podmiňovací způsob minulý, podmiňovací způsob přítomný; • podmínková souvětí III. typu; • trpný rod; • předbudoucí čas (informativně); • souslednost časů indikativu, subjunktivu; • zkracování vedlejších vět předmětných a účelových infinitivní vazbou; • nepravidelná slovesa; • předložkové vazby sloves. <p>Komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché úryvky z literárních děl (próza, divadlo); • popis událostí v minulém,

	<ul style="list-style-type: none"> • napíše text v rámci probíraných témat bez hrubých gramatických chyb; • používá překladový slovník; • orientuje se ve výkladovém slovníku. 	<p>přítomném a budoucím čase;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření pochybnosti, nejistoty a pravděpodobnosti; • reklamní letáky; • výběr zboží v obchodě – frazeologie; • rezervace lístků do divadla; • programy divadel, kin; • program využití volného času. <p>Tematické okruhy slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> • věda, lingvistika; • Francie; • Paříž; • nákupy; • kultura – literatura, divadlo; • národnosti a národní zvyky; • život významných osobností.
2.	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje se spolužákem o svých oblíbených umělcích a jejich tvorbě; • hovoří o shlédnutém filmu, koncertu, výstavě výtvarného umění; • napíše zamyšlení o svém vztahu k hudbě; • rozlišuje hovorový a spisovný jazyk; • seznámí se s náležitostmi formálního dopisu a sám takový dopis napíše; • hovoří o svém studiu, významu vzdělání; • napíše novoroční přání; • vypráví anekdotu; • porozumí textu písně a na základě poslechu doplní chybějící text; • vyjádří, co se mu líbí a nelíbí, co má a nemá rád; • poradí si v nepředvídatelné situaci např. v dopravním prostředku, na poště, u pokladny, v obchodě apod.; • reklamuje, stěžuje si, ústně i písemně; • napíše vlastní stručný životopis; • porozumí obsahu zpráv v médiích; • napíše pravopisně správně (s tolerancí) text v rámci probíraných témat; 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • francouzská otázka – shrnutí; • tázací zájmena samostatná; • neurčité zájmeno autre; • přičestí přítomné; • gérondif; • faktitivní sloveso faire + infinitiv; • minulý čas jednoduchý; • shoda přičestí minulého s předcházejícím předmětem přímým; • infinitivní vazby po spojkách; • nepravidelná slovesa; • časové výrazy; • časové výrazy v nepřímé řeči. <p>Komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • popis událostí v přítomném, minulém a budoucím čase; • úryvky z literárních děl (v neupravené verzi); • článek z naučného časopisu; • vyjádření názoru; • vyjádření nutnosti; • anekdoty; • novoroční přání; • anketa; • test; • text písně; • informační leták; • strukturovaný životopis. <p>Tematické okruhy slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultura – literatura, hudba, kinematografie, výtvarné umění;

<ul style="list-style-type: none"> • v textu odhadne význam neznámých slov; • používá překladový i výkladový slovník. 	<ul style="list-style-type: none"> • Francie; • Paříž; • pošta – dopis, pohlednice, e-mail; • sdělovací prostředky – tisk; • život významných osobností; • studium cizích jazyků.
---	---

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

Při tvorbě učebních osnov jsem jako koordinátorka tvorby ŠVP přidělila zpracování osnov jednotlivých kurzů učitelům, kteří v kurzech převážně vyučují a mají největší zkušenosti s tím, jaké výstupy mohou od svých žáků očekávat. Je samozřejmé, že vyučující nepřijímají tento úkol s nadšením, a v tomto případě je nutno jim vysvětlit, že ŠVP je povinným dokumentem v rámci Evropské unie, bez kterého škola nemůže existovat, pak většina z nich přistupuje k této práci zodpovědně. Koordinátorem projektu, který ostatní usměřuje a koriguje, by ale měl být člověk, který tuto práci dělá ne-li s láskou, tedy alespoň s opravdovým zaujetím. V našich učebních osnovách jsme si stanovili své vlastní očekávané výstupy podle náplně lekcí, které se v jednotlivých kurzech probírají, při respektování RVP JŠ. Přitom jsme se snažili, aby rozpracované očekávané výstupy měly vzestupnou gradující tendenci – např. od popisu událostí v čase přítomném po popis v čase budoucím a minulém; od popisu věcí konkrétních (např. bytu nebo osob) až po jevy a situace abstraktní (např. popisu vlastností, pocitů nebo zdravotního stavu osob, jejich dojmů, zážitků apod.); od porozumění upraveným čteným a slyšeným textům po porozumění autentickým textům, ve kterých žáci musí odhadnout význam méně známých a abstraktních slov.

Přípravný kurz ke státním jazykovým zkouškám

Učební osnovy přípravných kurzů ke státním jazykovým zkouškám je možné propojit s přípravou na jiné mezinárodní jazykové zkoušky, které směřují ke stejné jazykové úrovni dle SERRJ.

► Ukázka č. 48 – Vzdělávací obsah přípravného kurzu k SJZV z anglického jazyka (JŠ Hradec Králové)

Přípravný kurz ke státní jazykové zkoušce všeobecné (výstupní úroveň C1)

Charakteristika kurzu:

Vzdělání v přípravném kurzu směřuje k přípravě žáka na státní jazykovou zkoušku všeobecnou na úrovni C1 podle stupnice SERRJ. Vstupní úroveň je B2.

Kurz je jednoletý po 4 hodinách týdně nebo 2x po 2 hodinách týdně (celkem 140 hodin).

Kurz je veden plně kvalifikovaným pedagogem, dle zájmu lze zapojit do výuky kurzu rodilého mluvčí (1 - 2 hod. týdně).

Anglický jazyk

Rozpracované očekávané výstupy na konci kurzu

Receptivní řečové dovednosti

Žák:

- rozumí nejrůznějším dlouhým, složitým, obsahově náročným textům

Učivo

Slovní zásoba

Široká slovní zásoba, včetně běžných idiomů, v těchto oblastech:

- **oblast veřejná** – veřejné instituce

ze společenského, odborného nebo akademického života;

- dokonale pochopí složité pokyny, návod k obsluze nového přístroje nebo k novému pracovnímu postupu i mimo svůj obor;
- rychle přehledne dlouhé, složité texty, včetně novinových článků a článků s profesními tématy, a rozhodne, zda je podrobněji studovat;
- rozumí současné próze; odhadne význam neznámých slov z kontextu;
- rozumí libovolnému obsahově složitějšímu mluvenému projevu – přednáškám, diskusím, debatám, polemikám – pronášenému rodilými mluvčími a v hovorovém tempu k tématům z různých oblastí života;
- sleduje s porozuměním a bez větší námahy promluvy v televizních a rozhlasových programech a filmech, ve kterých se do jisté míry užívá i slangu a idiomatických výrazů;
- rozumí složitým interakcím mezi účastníky skupinové diskuse, rozhovorům rodilých mluvčích, dokonce i pokud se diskuse týká složitých a ne zcela běžných témat;
- v promluvách rozpozná širokou škálu idiomatických a hovorových výrazů a rozumí nevyřčeným postojům a vztahům mezi mluvčími;
- rozumí nekvalitním veřejným hlášením;
- rozumí veškeré korespondenci s občasným používáním slovníku;
- zvolí a užívá vhodné druhy výkladových, idiomatických a odborných slovníků.

Produktivní řečové dovednosti

Žák:

- v dlouhém a složitém textu rychle vyhledá potřebnou informaci;
- vybere a zpracuje informace a argumenty z několika zdrojů;
- reprodukuje myšlenky, informace a údaje z přečteného či vyslechnutého textu na méně běžná témata;
- stylisticky vhodně a srozumitelně zformuluje vlastní myšlenky a názory ve formě různých slohových útvarů (s případným využitím slovníku);
- jasně se vyjadřuje, dobře uspořádá text a podrobně vysvětlí své stanovisko a podpoří ho vhodnými argumenty,

a státní správa, politické strany, volby, justice, peněžní, dopravní, poštovní a jiné služby, obchody, cestování, hotely a restaurace;

- **oblast pracovně-právní** – národní a světová ekonomika, firmy a společnosti, technika, pracovní postupy, návody, pracovní události a písemnosti;
- **oblast osobní** – společenské vztahy, rodina, domov, domácnost, životní styl, dovolená, zdraví, stravování, oblékání;
- **oblast osobnostní** – charakterové vlastnosti, zájmy, názory, postoje;
- **oblast přírodovědní** – příroda, počasí, životní prostředí, věda a technické vynálezy a objevy;
- **oblast společenská** – sporty, umění, média, náboženství, současné problémy společnosti;
- **oblast vzdělávání** – vzdělávací systém, typy škol, hodnocení, zkoušky, certifikáty;
- **oblast reálií** zemí studovaného jazyka.

Gramatika

- shrnutí všech gramatických časů v činném a trpném rodě;
- složitá souvětí se všemi typy vedlejších vět;
- specifické vyjádření modality;
- gramatická inverze;
- složité případy pořádku slov ve větě;
- transformace;
- zvláštní slovesné tvary – gerundium, konjunktiv, přechodník;
- frázová slovesa;
- zkratky, titulky, nápisy;
- interpunkce.

Výslovnost

- fonetická redukce;
- přízvuk, rytmus a intonace;
- sociolingvistické varianty výslovnosti.

důvody a příklady;

- zvolí styl textu podle toho, jakému čtenáři je určen;
- využívá efektivně a pružně jazykové prostředky;
- připravuje projev, ve kterém jasně a přesně formuluje své myšlenky;
- rozvíjí konkrétní body a svou řeč zakončí vhodným závěrem;
- vytváří propracované popisy věcí, detailně popíše pocity a poutavě vypráví příběhy;
- používá široký repertoár slovní zásoby, chybějící výrazy nahrazuje opisy.

Interaktivní řečové dovednosti

Žák:

- otvírá, udržuje a přirozeně ukončí diskusi na libovolné téma;
- aktivně se účastní diskuse, přesně formuluje své myšlenky a dále je rozvíjí, navazuje na příspěvky ostatních mluvčích, navrhuje postupy a řešení, hodnotí návrhy;
- odůvodní své odlišné postoje, přesvědčivě argumentuje a dokládá své argumenty příklady;
- klade doplňující otázky k ověření a upřesnění informací;
- spekuluje o příčinách, následcích a hypotetických situacích;
- pohotově a efektivně používá jazyk při společenských a pracovních rozhovorech.

Mediační řečové dovednosti

Žák:

- podrobně popíše obsah přečtené knihy, shlédnutého filmu nebo divadelní hry, charakterizuje hlavní postavy, sdělí své dojmy a provede kritické zhodnocení;
- zprostředkuje podrobné informace a rady na nejrůznější témata;
- vyhledá a shrne informace a argumenty z nejrozmanitějších zdrojů a podá o nich detailní zprávu či pojednání;
- v logickém sledu popíše pracovní postup nebo návod na nejrůznější činnosti;
- napíše obsáhlejší formální dopis, doporučení;
- připraví si projev na dané téma;
- připraví se na otázky k interview.

Ukázka č. 49 – Vzdělávací obsah tlumočnického kurzu německého jazyka (JŠ Praha) je uvedena v příloze na s. 95.

3.5.4.2 Zařazení výstupů a učiva do delších období

Konverzační kurz

Školní výstupy jsou uvedeny pro delší časové období (např. několik ročníků), učivo je ale rozpracované do jednotlivých ročníků.

Tento postup je možné využít tehdy, jestliže učitel s žáky trénuje stále stejnou dovednost, ale používá k tomu postupně náročnější učivo. Rozpracované očekávané výstupy a učivo, které popisují rozvoj jednotlivých řečových dovedností, by měly dodržovat princip gradace. Z jednotlivých formulací očekávaných výstupů by měla být patrná tzv. spirálová návaznost a propojenost vyučovaných dovedností a znalostí.

Tento postup lze nejlépe využít u konverzačních kurzů, které jsou zaměřeny hlavně na interaktivní a mediační dovednost. Díky tomuto uspořádání vzdělávacího obsahu nedochází ke zbytečnému opisování stále stejných výstupů.

Přínosem tohoto způsobu zpracování je zjevná gradace náročnosti učiva a školních výstupů a zároveň zohlednění individuálních schopností žáků, jejich zkušeností a zájmů.

► **Ukázka č. 50 – Vzdělávací obsah konverzačního kurzu německého jazyka (JŠ Ostrava)**

Němčina Konverzační kurz základní (výstupní úroveň B2) Rozsah hodin (týdně/ročně): 3/120 Označení kurzu na JŠ Ostrava: NII	
Rozpracované očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyměňuje si velké množství informací týkajících se jeho osoby, rodiny, práce; podrobně popíše svůj byt a jeho zařízení; vyjadřuje se k záležitostem ze svého oboru; popíše své tělo a sdělí své zdravotní potíže lékaři; vyjádří se k vlivu člověka na životní prostředí; popíše detailně cestování na dovolenou; stěžuje si na špatné služby cestovní kanceláře; doporučí turistické zajímavosti; srovná počasí v jednotlivých ročních 	Jazykové prostředky a funkce <ul style="list-style-type: none"> tvoření slov předponami a příponami; běžná slovní spojení; rozdíly mezi přítomnými a minulými časy prostými a průběhovými; funkční slovesa; slovesné vazby; přídavná jména; sloveso s předložkou; synonyma a antonyma; složeniny podstatných jmen; příslloví a slovní obraty; jednoduchá frázová slovesa. Komunikační situace a typy textů <ul style="list-style-type: none"> popis událostí v přítomném, minulém a budoucím čase;

<p>obdobích;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří svůj názor na problémy dnešního světa – kriminalita, terorismus, změna klimatu; • pohovoří o vlivu médií na společnost; • rozumí většině televizních zpráv a programů o běžných záležitostech; • popíše slavnosti a zvyky ve své zemi a v jednotlivých německy mluvících zemích a vyjádří se k jejich rozdílům; • porozumí středně náročným textům nahraným rodilým mluvčím hovorovým tempem; • komunikuje s určitou mírou plynulosti a spontánnosti; • napíše jasný, podrobný text na různá témata; • napíše formální a obchodní dopis; • používá překladový a výkladový slovník. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění; • vyjádření názoru; • stížnost; • žádost a nabídka; • společenská frazeologie; • dopisy, e-maily a pohlednice; • inzerát; • přehled zpráv. <p>Tematické okruhy slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> • představení sebe a své rodiny; • rodinný život; • bydlení; • zaměstnání a svět práce; • člověk a zdraví; • turismus a životní prostředí; • počasí a roční doby; • světové problémy; • média; • slavnosti a zvyky.
---	--

Ukázka č. 51 – Vzdělávací obsah konverzačního kurzu anglického jazyka (JŠ Hradec Králové) je uvedena v příloze na s. 98.

Speciální kurz

Nabídka speciálních kurzů obvykle odráží aktuální potřeby a poptávku žáků v rámci jazykového vzdělávání. Takové kurzy jsou nezařaditelné do struktury povinných jazykových kurzů v RVP JŠ a vytvářejí samostatnou skupinu, podobně jako konverzační kurzy. Jedná se např. o firemní jazykové kurzy zaměřené na odbornou slovní zásobu, kurzy zaměřené na speciální typ jazykové zkoušky či kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jejichž příprava probíhá podle vnitřních požadavků MŠMT a zákona č. 563/2004 Sb.

Školní výstupy jsou zařazené do ročníků, učivo je uvedené pro více ročníků najednou. Tento postup je vhodné využít tehdy, jestliže učitel vede žáky prostřednictvím stejného učiva v různých ročnících ke stále náročnějším výstupům. Díky tomuto uspořádání vzdělávacího obsahu nedochází ke zbytečnému opisování stále stejného učiva. Tento postup lze nejlépe využít u speciálních, individuálních kurzů.

Pro bližší pochopení uvedeného principu uvádíme příklad gradace očekávaných výstupů v rámci jednoho ročníku:

- ▶ 1. pololetí: napíše text v rámci probíraných témat bez hrubých gramatických chyb;
- 2. pololetí: napíše gramaticky správně (s tolerancí menších chyb) text v rámci probíraných témat.
- ▶ 1. pololetí: používá překladový slovník a orientuje se ve výkladovém slovníku;
- 2. pololetí: používá překladový a výkladový slovník.
- ▶ 1. pololetí: porozumí obsahu kratších, středně obtížných textů;
- 2. pololetí: porozumí textu písně a na základě poslechu doplní chybějící slova,

porozumí obsahu zpráv v médiích.

- ▶ 1. pololetí: stručně charakterizuje literární dílo a jeho autora;
- 2. pololetí: hovoří o shlédnutém filmu, koncertu, výstavě výtvarného umění, diskutuje se spolužákem o svých oblíbených umělcích a jejich tvorbě.

U speciálních kurzů je však možné rozpracovat očekávané výstupy do delších časových období a učivo do jednotlivých ročníků, obdobně jako je to u konverzačních kurzů. Dále je možné rozpracovat očekávané výstupy a učivo do jednotlivých ročníků tak, jak je to u základních a středních kurzů a přípravných kurzů ke státní jazykové zkoušce.

Zařazení rozpracovaných očekávaných výstupů do jiných období, než je jeden ročník, lze velice dobře uplatnit pro individuální kurzy, ve kterých chce žák postupovat rychleji nebo jiným způsobem, např. obsahově specificky. V takovém případě je hodinová týdenní dotace velmi intenzivní nebo obsahově odlišná, např. zaměřená tematicky. Daným období mohou být dva roky, ale také jen půl roku nebo 3 měsíce.

Aby jazyková škola nemusela rozepisovat učební osnovy zvláště pro kurzy s různou intenzitou hodinové týdenní dotace a s identickým vzdělávacím obsahem, jeví se jako velmi vhodné uvést výstupy nebo učivo (vzdělávací obsah) pro celý kurz dohromady bez ohledu na počet ročníků. Výstupy a učivo pro daný ročník jednotlivých individuálních kurzů pak vypracuje odpovídající vyučující individuálně pro zájemce o tyto kurzy.

▶ **Ukázka č. 52 – Vzdělávací obsah speciálního kurzu anglického jazyka**
(JŠ Olomouc)

Speciální kurz – jazyk anglický Přípravný kurz k CAE (Certificate in Advanced English) <ul style="list-style-type: none">• vzdělání v kurzu směřuje k přípravě kandidátů k mezinárodní zkoušce na úrovni C1 SERRJ pro jazyky• hodinová dotace: 1x 3 vyučovací hodiny týdně• délka kurzu: 10 měsíců Součástí tohoto kurzu je i příprava na Státní jazykovou zkoušku všeobecnou z jazyka anglického.	
CAE Školní výstupy	Učivo
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none">• čte dostatečně rychle náročné a dlouhé autentické texty;• orientuje se v akademickém, faktografickém i beletristickém textu;• udělá si dostatečně přesné poznámky;• čte s porozuměním autentické texty z časopisů, novin, letáků;• používá čtecí dovednosti, včetně techniky zběžného čtení a kurzorického čtení;• odhadne význam z kontextu;• rychle najde relevantní informace ke splnění daných úkolů;	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE <ul style="list-style-type: none">• fonetika – zvláštnosti anglické výslovnosti, přízvuk slovní a větný, intonace a délka, práce s fonetickým přepisem ve slovnících, sociolingvistické varianty angličtiny;• pravopis – psaní dlouhých a obtížných slov se zdvojenými hláskami, změny v odvozených slovech, výjimky z pravidel pravopisu, interpunkce;• gramatika – slovesné časy v průběhové a prosté formě, rodě činném a trpném, běžná frázová slovesa, slovesné vzorce, infinitiv a gerundium, modální slovesa a modalita, časová souslednost, nepřímá

- rozumí složitějším názorům vyjádřeným v seriózním tisku;
- rozumí složitějším textům bez závažných chyb z neporozumění;
- rychle přehledne text a najde relevantní informace a bezprostředně zjistí téma textu;
- pochopí obsah a informace obsažené v mluveném projevu, včetně názorů, postojů a pocitů mluvčího či účastníků debaty;
- odhadne význam sdělení na základě znalosti nonverbálních výrazových prostředků;
- vytvoří si dostatečně přesné poznámky (na schůzi, semináři).

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- napíše text, který svědčí o schopnosti komunikovat;
- vytvoří souvislý a srozumitelný písemný projev odpovídající pravidlům úpravy a výstavby textu;
- napíše dopis, článek, zprávu, kompozici, příspěvek do brožury, krátký příběh na různá témata;
- použije odpovídající registr (formální/neformální) s ohledem na cílového čtenáře;
- v textech používá fráze a ustálené vazby;
- přispěje účinně do debat na schůzích a seminářích ve svém oboru;
- plynně se zúčastní běžné konverzace;
- rozumí abstraktním výrazům;
- zapojí se do přirozené debaty;
- hovoří plynule;
- delší dobu diskutuje o abstraktních i kulturních tématech na základě výraziva k tomu potřebného;
- sleduje debatu a argumentaci;
- požádá o upřesnění;
- používá strategie k překonání neporozumění;
- zareaguje na nečekané dotazy;
- rozumí otázkám, které jsou mu kladeny;
- zareaguje kritickými poznámkami a vyjádří nesouhlas.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- komunikuje spontánně;
- rozumí otázce a správně na ni zareaguje;

řeč a otázka, věty časové, podmínkové a vztažné, participia a složitější vazby, problematika používání členů, včetně výjimek a ustálených vazeb, předložky a předložkové vazby, přídavná jména a příslovce, ustálené gramatické vazby a ustálená spojení, zájmena;

- **lexikologie a frazeologie** – ustálené vazby a ustálená spojení, slova snadno zaměnitelná (na pozadí češtiny), fráze a frázové kontextuální obraty, slovní zásoba pokrývající řadu tematických okruhů a situací, přísloví, konverze slovních druhů, zkratky a zkratková slova, nově vznikající výrazivo, angličtina jako Lingua Franca a implikace v mezinárodním kontextu, politická korektnost;
- **odborné výrazy a fráze** – fráze z oblasti veřejné, společensko-politické, sociologické a psychosociální, populárně vědecké a globální;
- **syntax a stylistika** – stavba složitých vět a souvětí, ustálený slovosled a výjimky, skladba textu a řazení odstavců, ustálená spojení, řeč přímá a nepřímá, věty časové, podmínkové, přací, účelové a vztažné, interpunkce.

KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTU

- **postoj, názor, stanovisko** – zaměřování pozornosti, navazování, členění, doplňování, shrnutí, srovnání, souhlas/nesouhlas, logické vyplynutí, uvádění příkladů, zahrnování do/vyjímání ze skupiny, zevšeobecnování, upřesňování, váhání, jistota/nejistota, změna námětu, uvedení kritické poznámky, snaha přesvědčit, zdůraznění, že jde o jednoznačný názor;
- **emoce** – překvapení, údiv, rozčilení, strach, obava;
- **morální postoje a funkce** – omluva, odpuštění, pochvala, zdvořilostní fráze;
- **písemný projev** – dopis (formální a neformální, transakční), článek, zpráva, kompozice, krátký příběh na rozličná témata;
- **slyšený projev** – monolog, dialog, popis (situace, činnosti, zážitku), krátké vyprávění, kritika, charakteristika (míst, osob, činností);
- **samostatný ústní projev** – neformální

- vyjádří souhlas i nesouhlas, jednoznačný názor i váhání;
- zahájí, vede i ukončí rozhovor na celou řadu běžných i specifických témat;
- aktivně používá fráze podporující zdvořilou komunikaci;
- sofistikovaně vysvětlí a obhájí svůj názor;
- správně a přirozeně požádá o objasnění, vysvětlení či o faktické informace a rozumí odpovědi.

MEDIAČNÍ DOVEDNOSTI

Žák:

- podá jednoznačně srozumitelné vysvětlení, informaci, popis situace či činnosti;
- vyhledá, shrne a zpracuje informace a údaje, a dokáže je detailně předat s vlastním komentářem;
- podrobně popíše obsah filmu, knihy či divadelní hry včetně charakteristiky postav, hlavní myšlenky a podá vlastní interpretaci.

rozhovor, samostatný popis a srovnání vizuálního materiálu, rozhovor založený na vizuálním materiálu;

- **interakce** – neformální rozhovor, pohovor, pohotová reakce na nečekané otázky, rozličné situace osobního i profesního života;
- **informace z médií** – běžné pořady, např. volání do rádia, populárně-naučné pořady a rozhovory se zajímavými osobnostmi, počasí, kultura, sport, politika, věda a technika, doprava, ekonomika a problémy ve společnosti, otázky životního prostředí.

TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE

- **oblast veřejná** – služby, obchody a nakupování, peníze, cestování a dovolená, soutěže, policie, politika životního prostředí, charitativní činnost;
- **oblast pracovní** – běžná i méně obvyklá povolání, kariéra, pracovní prostředí, kritéria profesní spokojenosti;
- **oblast vzdělávací** – studium různých typů a úrovní, kurzy a zájmové činnosti;
- **oblast osobní** – osobní charakteristika, povaha a charakter, kladné i záporné vlastnosti, popis osoby, rodina, příbuzní, přátelé, mezilidské vztahy, problémy ve společnosti, volný čas, koníčky a zájmy, sport běžný i adrenalinový, móda, zdraví a životní styl, hudba, kino, divadlo, idoly a vzory;
- **oblast společenská** – příroda, flora a fauna, zoologické zahrady, domácí zvířata, životní prostředí, ekologické problémy, život městský a venkovský, věda a technika, historie, náboženství a církve, alternativní způsob života, kriminalita a problémy ve společnosti.

KULTURNĚ SPOLEČENSKÁ OBLAST

- život a kultura anglicky mluvících zemí;
- život a kultura zemí Evropy a Ameriky;
- život a kultura zemí Třetího světa;
- blahobyť kontra bohatství;
- významné osobnosti historie z oblasti vědy, kultury a politiky;
- média a jejich role ve společnosti;
- věda, technika, moderní společnost a její výhody a nevýhody;
- národní záliby, specifika.

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

Vzhledem k neustále klesajícímu počtu zájemců o přípravný kurz ke SJZV nabízíme jako alternativní možnost výše uvedený kurz, který se strukturou obsahu i jazykovou úrovní výrazně blíží přípravnému kurzu na SJZV.

Ukázka č. 53 – Vzdělávací obsah speciálního kurzu anglického jazyka (JŠ Tábor) je uvedena v příloze na s. 100.

Pro formulaci očekávaných výstupů je vhodné užívat činnostní slovesa (rozpozná, porovná, uvede příklady apod.), aby bylo vždy jasně patrné, jakou dovednost nebo znalost má žák prokázat. Zmíněná slovesa slouží k hodnocení celkové jazykové úrovně žáka ve sledované řečové dovednosti (pojetí jazykových deskriptorů v SERRJ). Tato metoda souvisí s tzv. Bloomovou taxonomií vzdělávacích cílů, která popisuje jednotlivé úrovně cílů od nejjednodušších (zapamatovat si – porozumět – aplikovat...) až po nejsložitější (analyzovat – syntetizovat – hodnotit – vytvářet). Každý cíl je pak možné popsat pomocí vhodných sloves, která vyjadřují, co má přesně žák provádět za aktivitu. Učitelům to pomůže při hodnocení očekávaných výstupů a jednotlivých aktivit (např. Co se nám povedlo? Aplikuje žák novou slovní zásobu nebo ji dokonce odlišuje pro formální a neformální úroveň?) a pomůže jim to také k efektivnímu plánování výuky.

Slovesa typu umí, dovede, zvládá, zná, dokáže nejsou hodná, protože jejich použití v rozpracovaných očekávaných výstupech neumožňuje často charakterizovat průběh konkrétní výsledky vzdělávání a reálné použití aplikace jazykových dovedností; není z nich zřejmé, čeho je žák konkrétně schopen (jaké požadavky na žáka klademe).

3.6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Poslední kapitola Manuálu se zabývá oblastí, která u učitelů vyvolává již několik let četné diskuse a obavy. Kvalita a funkčnost školního hodnocení, formy, kritéria a důsledky hodnocení na rozvoj osobnosti žáka i školy jsou stále živá témata.

Hodnocení žáků je sice běžnou činností, kterou učitel vykonává průběžně po celou dobu jazykového kurzu a školního roku, ale vzhledem ke změnám, které do jazykových škol přináší nové kurikulum prostřednictvím RVP JŠ a dokument SERRJ, je nezbytné se nad přístupem k hodnocení žáků hlouběji zamýšlet.

Autoevaluace neboli sebehodnocení (vlastní hodnocení) školy je poměrně nová záležitost. Jedná se o systematický, pravidelný a strukturovaný proces, ve kterém sama škola shromažďuje a vyhodnocuje údaje o své činnosti, jako jsou kurikulum, klima, zdroje, řízení či vzdělávací výsledky. Jde vlastně o sebereflexi vlastní práce a výsledků, která slouží k jejich zefektivnění.

Autoevaluaci tedy chápeme jako průběžnou diskusi o tom, co se ve škole děje, co se osvědčilo a v čem je dobré pokračovat, které problémy je třeba řešit a jakými způsoby tak učiníme.

3.6.1 Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole

Pravidla pro hodnocení žáků v jazykových školách se řídí vyhláškou č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a o státních jazykových zkouškách. V případě jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky se v převážné většině jedná o zájmové, doplňkové vzdělávání, je tedy třeba přihlídnout i ke specifickým kritériím hodnocení.

Cíle hodnocení

Hodnocení by mělo žákovi poskytnout zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku, kterou se naučil, zvládá, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Hodnocení by mělo být pro žáka motivující.

Jedním z cílů hodnocení by mělo být také naučit žáka objektivně ohodnotit svou práci, vidět její pozitiva i negativa, vidět dosažení cíle či jeho nenaplnění, porovnat práci se zadáním a také naučit žáka pracovat s chybou.

Způsoby hodnocení

Škola ve svém školním vzdělávacím programu vymezí, jaký způsob hodnocení žáků bude v jazykových kurzech používat. Zda budou žáci klasifikováni, zda budou slovně hodnoceni nebo zda půjde o kombinaci obou způsobů.

Škola dále stanoví pravidla, která budou učitelé u jednotlivých způsobů hodnocení uplatňovat (v čem se bude hodnocení lišit u jazykových kurzů, které navštěvují žáci do věku 18 let, dále u pomaturitního studia a u běžných jazykových kurzů).

Nejvýraznější změnou v hodnocení v jazykové výuce jsou jazykové úrovně A1 až C2 převzaté z dokumentu SERRJ. Očekávané výstupy v jazykových kurzech RVP JŠ uvádějí jazykovou úroveň, která je označena stejným způsobem jako deskriptory SERRJ, a je na učiteli, aby vyhodnotil, na jaké jazykové úrovni se žák nachází, a aby žákovi ukázal cestu k různým nástrojům vlastního hodnocení, které mu umožní vidět vývoj vlastních jazykových dovedností. Takovým nástrojem je např. Evropské jazykové portfolio.

Kritéria hodnocení

Způsob hodnocení musí být podložen kritérii hodnocení – souborem obecně platných pravidel stanovených školou pro způsoby hodnocení žáků v jednotlivých jazykových kurzech (způsoby hodnocení se mohou lišit v kurzech pro děti, adolescenty a dospělé, pro standardní kurzy a pro speciální kurzy). Kritéria musí být zpracována tak, aby byly zachovány následující vlastnosti hodnocení:

- ▶ jednoznačnost – hodnocení je pravdivé, nezkrácené, objektivní;
- ▶ srozumitelnost – žák hodnocení rozumí; ví, co mu hodnotitel říká, na co klade důraz a co chválí, co mu vytýká a co doporučuje;
- ▶ srovnatelnost – hodnocení směřuje k předem stanoveným cílům, k osvojované a procvičené látce, hodnotí jen to, co bylo předem stanoveno, domluveno;
- ▶ věcnost – k hodnocení průběhu nebo výsledku žákovy činnosti se používají jen doložitelná a prokazatelná fakta;

- ▶ všestrannost – hodnocení je zaměřeno na různé žákovy kompetence, podporuje nápaditost, tvořivost;
 - ▶ efektivita – hodnocení nepřetěžuje a neobtěžuje ani žáky, ani učitele.⁵
- ▶ **Ukázka č. 54 – Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole**
(JŠ Tábor)

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků je důležitou součástí procesu jazykového vzdělávání a je prováděno průběžně.

Pravidla hodnocení jsou žákům známa a jejich uplatnění je pro všechny stejné. Učitel postupuje objektivně, nesmí při hodnocení podléhat žádným vnějším ani subjektivním vlivům. Podklady pro hodnocení průběhu vzdělávání získává učitel různými metodami a formami.

Z pohledu žáka poskytuje hodnocení zpětnou vazbu o míře zvládnutí používaných vzdělávacích postupů jednotlivých dovedností a o pokroku osvojených jazykových znalostí. Hodnocení by pro žáka mělo být rovněž motivací pro zjištění chyb a nedostatků a mělo by být signálem k jejich následnému odstraňování. Hodnocení poskytuje zpětnou vazbu také ve vztahu k dalším žákům daného kurzu a ukazuje konkurenceschopnost jeho vlastních schopností a dovedností.

Z pohledu učitele poskytuje hodnocení informace o efektivitě výuky a výkonech žáků v rámci skupiny, třídy, školy.

Způsob hodnocení

Jazyková škola hodnotí výsledky vzdělávání žáků celkově dvakrát za školní rok, zpravidla formou slovního hodnocení v prvním pololetí a vydáním osvědčení o úspěšném zakončení ročníku/kurzu s uvedením prospěchu stupněm na konci školního roku/kurzu. Výsledky celkové klasifikace jsou zaznamenány v evidenčním programu Bakalář.

Prospěch je hodnocen čtyřmi stupni: výborně, velmi dobře, dobře a nevyhověl(a). Žák, který byl na konci školního roku hodnocen stupněm nevyhověl, nemůže být zapsán do následujícího ročníku. Stupeň prospěchu určuje učitel, který v daném kurzu vyučuje, v kurzech, kde vyučuje více učitelů, určí stupeň prospěchu všichni učitelé společně po vzájemné dohodě.

Učitelé využívají zkušeností se způsoby hodnocení státních a mezinárodních jazykových zkoušek a obvykle dávají přednost hodnocení bodovému nebo procentuálnímu.

Kritéria hodnocení

Při hodnocení výsledků vzdělávání v kurzech se v jazykové škole zvažují tato kritéria:

- aktivita v přístupu k činnostem v hodinách i mimo ně, zájem a činnost nad rámec povinností;
- ucelenost, přesnost a stálost osvojených jazykových dovedností;
- kvalita a rozsah očekávaných výstupů;
- schopnost uplatňovat osvojené jazykové dovednosti v nových situacích;

⁵ Upraveno podle: Hodnocení žáků. Kol. APZŠ ČR, Praha, 2005, www.apzs.cz, grant MŠMT.

- osvojení účinných metod samostudia;
- snaha odstraňovat chyby.

Při ověřování výsledků vzdělávání u státních jazykových zkoušek se písemná i ústní část hodnotí v souladu s § 8 vyhlášky MŠMT č. 33/2005 Sb. a Zkušebním řádem pro státní jazykové zkoušky v jazykových školách, který je přílohou této vyhlášky.

Při nácviu dovedností pro jazykové zkoušky jiného typu (STANAG 6001 SLP 2) či zkoušky mezinárodní jsou žáci seznámeni s kritérii hodnocení dané zkoušky a jejich práce je modelově hodnocena podle platných standardů dané zkoušky.

► Ukázka č. 55 – Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole (JŠ Orlová)

Hodnocení žáků

Je důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu a činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně. Hodnocení žáka poskytuje zpětnou vazbu hlavně žákovi samotnému. Mělo by být pro žáka motivující. Musí být tedy stanovena pravidla pro hodnocení žáka a ten s nimi musí být seznámen. Součástí hodnocení musí být i návod na odstranění chyb, nedostatků.

Způsoby hodnocení

Za stávajících podmínek dává škola přednost hodnocení známkou – klasifikací. Tato převažuje zejména u ústního zkoušení. Vedle toho učitelé využívají také hodnocení bodové nebo procentuální, a to především u kontrolních písemných prací, testů apod.

Pravidla pro hodnocení žáků

Prospěch žáka se hodnotí známkou představovanou jedním ze čtyř klasifikačních stupňů:

- 1 – výborně
- 2 – velmi dobře
- 3 – dobře
- 4 – nevyhověl/a

Jazyková škola hodnotí výsledky vzdělávání žáků nejméně dvakrát za školní rok a s tímto hodnocením žáka seznámí. Žákovi na jeho žádost vydá jazyková škola osvědčení o úspěšném zakončení kurzu s uvedením prospěchu.

Kritéria hodnocení

Při stanovení klasifikace výsledků žáka se zvažují následující kritéria:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, zákonitostí a vztahů a schopnost vyjádřit je;
- schopnost samostatné aplikace učiva a jeho transformace v očekávané dovednosti;
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů a při řešení samostatných prací;
- kvalita jazykového projevu v ústní i písemné rovině;
- schopnost improvizované konverzace.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle následující stupnice:

Stupeň 1 (výborně)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (velmi dobře)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činností je zpravidla bez podstatných nedostatků. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobře)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí mezery. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, není vždy tvořivé. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledku jeho činnosti. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (nevyhověl/a)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je žák nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

3.6.2 Autoevaluace školy

První krok autoevaluace se již odehrává před vlastní tvorbou ŠVP – je jím zjištění výchozích podmínek školy (prostřednictvím SWOT analýzy, strukturované moderované diskuse apod.). Od nich se pak odvíjí stanovení vize a směru, kterým by se měla škola dále vyvíjet. Počáteční autoevaluace bývá zpravidla málo cílená, protože školy nemívají ještě vytvořenu vizi, tedy cílový stav, ve vztahu k němuž svou práci posuzují. Užitečnost úvodní analýzy spočívá v tom, že poskytuje rámec k diskusi o směřování školy a její žádoucí podobě.

V této části školního vzdělávacího programu si škola stanovuje oblasti (okruhy), v nichž chce autoevaluaci provádět. Hlavní oblasti vlastního hodnocení jsou uvedeny ve vyhlášce č. 15/2005 Sb., § 8 odst. 2.

Jedná se o následující oblasti:

- ▶ podmínky ke vzdělávání;
- ▶ průběh vzdělávání;
- ▶ podpora školy žákům a spolupráce s rodiči u žáků mladších osmnácti let (dětské kurzy a kurzy pro mladistvé), vliv vzájemných vztahů školy, žáků a dalších osob na vzdělávání;
- ▶ výsledky vzdělávání žáků;
- ▶ řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;
- ▶ úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Dále doporučujeme zařadit tyto oblasti:

- ▶ postavení školy na trhu s jazykovým vzděláváním, její konkurenceschopnost ve vztahu ke komerčním agenturám;
- ▶ kvalita spolupráce se zahraničními institucemi zabývajícími se jazykovým vzděláváním a přínos této spolupráce pro školu;
- ▶ poskytování účinné pomoci uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří mají zájem o jazykové kurzy.

Podle vlastního rozhodnutí si škola může stanovit další oblasti, které chce sledovat, případně může oblasti stanovené vyhláškou označit jinými názvy. Výše uvedená vyhláška také stanovuje povinnost ředitele školy zpracovat hodnocení školy za období jednoho nebo dvou školních roků.

V ŠVP si škola u jednotlivých oblastí stanoví:

▶ **cíle autoevaluace**

Je důležité dobře si stanovit nejprve cíle vlastní evaluace, které odpovídají na otázku, co bylo zjištěno, posouzeno a zhodnoceno. Cíle musí být tedy jasně definované, nesmí jich být příliš mnoho, měly by sloužit jako zpětná vazba ke zkvalitnění práce školy a je vhodné je stanovovat vzhledem k daným oblastem. Tyto cíle mohou mít povahu jak cíle obecného, tak dílčího.

▶ **kritéria autoevaluace**

Měřítko, hlediska, podle kterých je posuzován žádaný stav/úroveň v dané oblasti, musí být jasně stanoven v souladu s autoevaluačními cíli.

▶ **autoevaluační nástroje**

Prostředky, jimiž jsou cíleně získávány informace vzhledem ke stanoveným cílům v dané oblasti, např. dotazníky, řízené rozhovory, pozorování.

▶ **časový plán autoevaluace**

Je nutné sestavit časový harmonogram, podle kterého budou evaluační činnosti v rámci autoevaluace ve škole vykonávány – detailní rozpis postupu hodnotících

činností do jednotlivých měsíců, popřípadě delších časových úseků (u jednoletých kurzů se jeví jako nejvhodnější pololetí).

Pro úspěšnou přípravu autoevaluace je důležité, aby byl určen pracovní tým (sestavující nejlépe z vedoucích předmětových komisí/jazykových sekcí), který se bude výrazně podílet na organizaci autoevaluace; vzhledem ke specifice školy je žádoucí, aby se na autoevaluaci podíleli všichni zaměstnanci.

Pro úspěšnou přípravu autoevaluace je dobré pracovat v menší skupině učitelů, která je vybrána dostatečně reprezentativně. Externí odborníci na evaluaci mohou škole pomoci v roli poradců, škola může využívat i standardizované testy.

► Ukázka č. 56 – Autoevaluace školy (JŠ Olomouc)

Pravidla autoevaluace školy

Hodnocení bude zpracováno za období dvou školních roků, vždy do konce října příslušného roku. Na přípravě a realizaci autoevaluace se podílí pracovní tým sestavený z předsedů předmětových komisí. Výstupem bude zpráva, která se stane součástí dokumentace školy.

Oblasti autoevaluace

- průběh vzdělávání – vlastní výuka (metody, náročnost, rozvíjení klíčových kompetencí);
- výsledky vzdělávání (úspěšnost u jazykových zkoušek);
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání učitelů;
- podmínky ke vzdělávání – materiální, technické, hygienické a ekonomické podmínky;
- spolupráce s veřejností, klima školy.

Hodnocení výsledků žáků bude prováděno na základě následujícího kritéria:

- úspěšnost žáků u mezinárodních zkoušek a státních jazykových zkoušek.

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP: Zde je třeba zohlednit skutečnost, že ne všichni kandidáti jazykových zkoušek jsou posluchači kurzů jazykové školy. Část veřejnosti přichází pouze ke zkouškám, za jejichž přípravu na tyto zkoušky nenese jazyková škola odpovědnost. Aby byla zajištěna validita hodnocení, je třeba při evaluaci hodnotit pouze žáky jazykové školy, kteří navštěvovali přípravné kurzy. Celková procentuální úspěšnost kandidátů, kterou někdy partnerské organizace požadují, nedává objektivní pohled na kvalitu práce školy.

Hodnocení učitelů a vedení školy bude prováděno na základě následujících kritérií:

- hospitační činnost ředitelky školy, zástupkyně ředitelky školy a vedoucích předmětových komisí;
- sebehodnocení ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy (v souladu s vnitřním kontrolním systémem);
- pracovní rozhovory;
- dotazníkové šetření (hodnocení vyučujících od žáků – dobrovolně);
- nezanedbatelnou formou autoevaluace školy a jednotlivých pracovníků je vyhodnocení zájmu veřejnosti o jednotlivé typy kurzů.

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

Při dotazníkovém šetření je dobré zvolit takovou formu, aby byla pro dospělé posluchače přijatelná. Jedinou možností je žádost o hodnocení během výuky, kterou si posluchač platí

sám. Dotazník musí být tedy krátký a věcný. Posлуhač by měl mít možnost předat vyplněný anonymní dotazník přímo vedení školy (ne přes vyučujícího), např. do dotazníkového boxu nebo umístěním formuláře přímo na webových stránkách školy. Zkušenosti ukazují, že vzhledem k osobnímu vztahu mezi vyučujícím a posluchačem vznikají zábrany tento dotazník vyplnit. Z důvodu reliability je nutno vést v patrnosti, jaká je procentuální návratnost dotazníků.

Ukázka č. 57 – Autoevaluace školy (JŠ Tábor) je uvedena v příloze na s. 103

► Ukázka č. 58 – Autoevaluace školy (JŠ Ostrava)

Průběh vzdělávání

Cíl

Posoudit, zda dochází v průběhu vzdělávání k rozvíjení cílových kompetencí formulovaných v ŠVP.

Kritéria

- vyváženost struktury hodin;
- rozmanitost vyučovacích postupů;
- účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu výuky;
- využívání metod samostatné práce žáků;
- motivace žáků v průběhu výuky;
- průběžné vyhodnocování výsledků učení;
- vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení.

Nástroje

- hospitace vedení školy;
- skupinové diskuse o výsledcích hospitací;
- sebehodnocení učitelů formou dotazníku;
- hodnocení žáků formou dotazníku.

Komentář koordinátorky tvorby ŠVP:

Zpracování kapitoly Autoevaluace školy bylo pro nás nejtvrdějším oříškem z celého ŠVP zřejmě proto, že v minulosti jsme byli zvyklí nechat se hodnotit spíše někým jiným, než hodnotit sami sebe. Navíc jsme při tvorbě této pasáže museli dodržovat ustanovení vyhlášky č. 15/ 2005 Sb., takže každá evaluovaná oblast musela obsahovat tyto základní body: Cíl, Kritéria, Nástroje.

Po dlouhých úvahách o tom, co všechno by se ve školách našeho typu mohlo hodnotit, jsme došli k šesti oblastem, týkajícím se výuky, personální a ekonomické sféry činnosti školy, spolupráce mezi vyučujícími i spolupráce s jinými institucemi a práce vedení školy. Jako příklad jsme uvedli jednu z těchto oblastí.

Doporučené materiály ke studiu

- ▶ Klíčové kompetence na gymnáziu. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze v Praze, 2008. ISBN 978-80-87000-20-5.
- ▶ Klíčové kompetence v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN 978-80-87000-07-6.
- ▶ KOLÁŘ, Z., ŠIKULOVÁ, R. Hodnocení žáků. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0885-X.
- ▶ MACBEATH, J.; SCHRATZ, M., MEURET, D., JAKOBSEN, L. Serena aneb Autoevaluace škol v Evropě. Žďár nad Sázavou: Fakta, 2006. ISBN 80-902614-8-5.
- ▶ MICHEK, S. Příručka pro sebehodnocení poskytovatelů odborného vzdělávání. Praha: NÚOV, 2006. Dostupné na www.nuov.cz/prirucka-pro-sebehodnoceni-poskytovatelu-odborneho.
- ▶ MICHEK, S. Přístupy k řízení kvality v odborném vzdělávání. Příklady pokynů, doporučení, modelů, nástrojů, rámců a standardů kvality z vybraných zemí západní a severní Evropy. Praha: NÚOV, 2008. ISBN 978-80-87063-17-0 Dostupné na http://www.nuov.cz/uploads/Publikace/Zajistovani_kvality_OV/090107_Pristupy_k_rizeni_kvality_v_OV_na_web.pdf.
- ▶ POL, M. Škola v proměnách. Brno: MU, 2007. ISBN 978-80-210-4499-9.
- ▶ Příklady dobré praxe pro gymnázia. Praha: VÚP, 2008. ISBN 978-80-87000-21-2. Dostupné na <http://www.rvp.cz/soubor/pdpg.pdf>.
- ▶ Příklady dobré praxe uvedené na stránkách ČŠI www.csicr.cz/index.aspx?Lang=1&ion=32&theme=7&schema=main_template.
- ▶ Příručka příkladů dobré praxe. Praha: VÚP, 2007. Dostupné na <http://pdpzv.vuppraha.cz/>.
- ▶ Rozvoj kvality odborného vzdělávání v Evropě; pomůcky pro poskytovatele: pokyny - indikátory - týmová spolupráce - manuál. Praha: NUOV, 2007. ISBN 978-80-87063-03-3. Dostupné na www.nuov.cz/uploads/Publikace/Zajistovani_kvality_OV/QualiVET_QDF_CZ.pdf.
- ▶ Sborník příspěvků z Metodického portálu www.rvp.cz k tématu autoevaluace. Praha: VÚP, 2007. ISBN 978-80-87000-16-8. Dostupné na <http://www.rvp.cz/clanek/804/1769>.
- ▶ VAŠŤATKOVÁ, J. Úvod do autoevaluace školy. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1422-8.

4 Doporučení a komentáře k tvorbě ŠVP

Závěrem uvádíme nejdůležitější postřehy z vlastní tvorby ŠVP a zkušenosti z průběhu ročního ověřování pilotními školami:

1. Koordinátor tvorby ŠVP by měl zorganizovat práci svých spolupracovníků a nastavit harmonogram práce tak, aby své návrhy odevzdali v dostatečném předstihu a on sám měl dostatečný časový prostor na zpracování, kontrolu a opravu případných chyb.
2. V případě využívání tabulací v rámci ŠVP je nutné zvolit správné formátování, což platí samozřejmě pro všechny úseky textu. Stejně tak je nutné dbát na správné formální členění textu v místech výčtů s odrážkami, zbytečně nekumulovat různé styly odrážek a sjednotit výběr stylu tvoření podbodů v obsahu a názvech kapitol.
3. Učitelé přípravných kurzů k různým typům jazykových zkoušek by si měli dobře promyslet, za jak dlouho a s jakou požadovanou vstupní úrovní žáci zvládnou přípravu k dané zkoušce. Praxe na jedné z pilotních škol ukázala, že bylo nutné změnit osnovy přípravného kurzu ke zkoušce FCE z jednoho roku na dva a přepracovat osnovy pro tento kurz.
4. RVP JŠ vychází z dlouholeté praxe většiny jazykových škol a předpokládá organizování kurzů o hodinové dotaci 4 hodiny týdně. Jedna z pilotních škol má ale např. kurzy s hodinovou dotací tři hodiny týdně. Pokud se nějaká škola rozhodne pro stejnou hodinovou dotaci jako tato pilotní škola, musí si pro jednotlivé ročníky svých kurzů nastavit své vlastní očekávané výstupní úrovně dle SERRJ. To mnohdy není jednoduché, protože očekávané výstupy takových kurzů se pak nemusí kryt s výstupy v RVP JŠ.
5. Pro formulaci očekávaných výstupů je vhodné užívat činnostní slovesa (rozpozná, porovná, uvede příklady apod.), aby bylo možné výstupní dovednosti žáka hodnotit.
6. V ŠVP je dobré se vyhýbat tzv. „proměnlivým“ údajům, které musejí být každoročně v dokumentu obměňovány, např. počet vyučujících, jejich věkový průměr, počet zahraničních lektorů, počet jazykových kurzů. Nejlepší je uvést pouze počet kmenových vyučujících a počet externistů na webových stránkách školy, kde lze tyto počty snadno a ihned aktualizovat bez nutnosti každoroční revize ŠVP.
7. V rámci organizace přijímacího řízení je dobré zvážit a zařadit termín přednostního zápisu pro stávající žáky již koncem dubna nebo začátkem května. Takové načasování umožní zajistit dostatečný počet účastníků kurzů pro nadcházející školní rok.
8. Pro obohacení vlastního ŠVP je dobré do dokumentu zařadit pokud možno barevné fotografie budovy školy, jejího okolí a interiéru. Totéž platí i pro webovou prezentaci školy. Působivé je i dokumentování a zveřejňování různých událostí a akcí školy.

9. Uveřejnění ŠVP na webových stránkách doporučujeme nejlépe v podobě uzamčeného PDF dokumentu kvůli zřejmým tendencím takovýto dokument využívat účelově třetími stranami a vydávat pak jeho obsah (kupříkladu jen s minimálními změnami) za vlastní, nebo kvůli neoprávněným zásahům do textu.
10. Z hlediska obsahu dokumentu ŠVP je nutné sladit nabídku s požadavky kladenými zákonnými normami upravujícími výuku v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a důsledně dbát na aktualizaci těchto prvků ŠVP v souladu s aktuálně platnou legislativou.

5 Doporučená literatura a publikace k jazykovému vzdělávání

- ▶ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky. Praha: MŠMT, 2005.
- ▶ Evropské jazykové portfolio. Dostupné na MŠMT <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/evropske-jazykove-portfolio>.
- ▶ Evropské jazykové portfolio – příručka pro učitele a školitele. Praha: TAURIS, ÚIV, 2001.
- ▶ Evropské jazykové portfolio pro dospělé. Praha: Klett, 2004.
- ▶ Evropské jazykové portfolio pro studenty ve věku 15 – 19 let. Praha: Klett, 2002.
- ▶ Europass. Národní centrum Europass ČR, Zpráva o činnosti 2005 – 2007. Praha: MŠMT, NÚOV, Education and Culture, 2008.
- ▶ Kolektiv autorů. České vzdělávání a Evropa – strategie rozvoje lidských zdrojů v České republice při vstupu do Evropské unie. Praha: Sdružení pro vzdělávací politiku, 1999.
- ▶ Národní lisabonský program – www.mcfr.cz.
- ▶ Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha). Praha: MŠMT, 2001. ISBN 80-211-0372-8.
- ▶ Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Rada Evropy, překlad Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0404-4. Dostupné na <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>.

6 Seznam jazykových škol, které se účastnily pilotního ověření tvorby ŠVP

- Praha: Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky hlavního města Prahy,
Školská 15, Praha 1
<http://www.sjs.cz>
- Ostrava: Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Na Jízdárně 4,
Ostrava
<http://www.sjsostrava.cz/>
- Orlová: Linguistic – jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v. o. s.,
Akátová 1296, Orlová-Poruba
<http://www.linguistic.cz/skola/>
- Tábor: Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem
státní jazykové zkoušky, Bydlišského 2474, Tábor
<http://www.sjs-tabor.cz/>
- H. Králové: Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové
zkoušky, V Lipkách 692, Hradec Králové
<http://www.oahk.cz/>
- Olomouc: Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc,
Pöttingova 2, Olomouc
<http://www.sjs-olomouc.cz/index.php>

7 Přílohy

Ukázky

- **Ukázka č. 6 – Ukázka výsledků SWOT analýzy**
(JŠ Olomouc)

SWOT analýza školy

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none">1. kvalitní a kvalifikované personální obsazení;2. stálý pracovní tým, dobrá týmová spolupráce, zajištěná kontinuita výuky a návaznost kurzů;3. organizace certifikovaných zkoušek z jazyka: státní jazykové a mezinárodně uznávané zkoušky;4. dlouholetá tradice;5. posluchači všech věkových kategorií (očekávaný pokles demografické křivky v příštích letech by neměl zásadně ovlivnit chod školy);6. poloha, dopravní dostupnost;7. zkušenosti s organizací vzdělávacích projektů.	<ol style="list-style-type: none">1. výše školného má vliv na nízkou konkurenceschopnost, která vyplývá z odlišných kritérií při zřizování jazykových škol (konkurenční jazykové agentury jsou soukromé podnikatelské subjekty);2. finanční motivace zaměstnanců – smluvní mzdy, jejichž výše je určena výší vybraného školného;3. prostory – pronajaté, nemožnost ovlivnit vybavení interiéru a motivovat posluchače.
Příležitosti	Rizika
<ol style="list-style-type: none">1. podpora rozvoje jazykového vzdělávání v regionu – zlepšení nadnárodní konkurenceschopnosti firem;2. modernizace výuky;3. propagace školy;4. podpora integrace cizinců v ČR – výuka češtiny pro cizince.	<ol style="list-style-type: none">1. nabídka jazykových škol (různé úrovně) převyšuje poptávku;2. nerovné postavení ve srovnání s ostatními soukromými jazykovými školami a agenturami (problematika nekalé soutěže);3. pokles poptávky po jazykových kurzech spojený s novými možnostmi osvojení si cizího jazyka (dlouhodobější pobyty v zahraničí).

► Ukázka č. 31 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Ostrava)

V RVP pro jazykové školy s právem SJZ jsou vytyčeny 4 klíčové kompetence:

- kompetence k učení;
- kompetence komunikativní;
- kompetence občanská;
- kompetence sociokulturní.

K osvojování těchto kompetencí může vyučující napomáhat těmito metodami a postupy:

Kompetence k učení

Vyučující:

- motivuje žáky k učení a ke zlepšení jejich jazykových znalostí využitím klasických i moderních vyučovacích metod a přístupů – metody komunikativní, překladové i gramatické, frontálního, skupinového i individuálního přístupu;
- metody a přístupy střídá tak, aby hodiny nebyly nudné a fádní, a tím zaujímá a udržuje pozornost žáka;
- sleduje nová vydání slovníků a encyklopedií, se kterými seznamuje žáky, případně vysvětluje, jak se v nich orientovat a najít v nich potřebné informace;
- instruuje žáky v počítačové učebně, jak hledat na internetu potřebné články a informace k samostatným referátům;
- tempo výuky přizpůsobuje úrovni žáků, případně opakuje nepochopené nebo nezažité učivo;
- poukazuje na souvislosti mezi gramatikou a tvaroslovím českého a cizího jazyka, rozvíjí schopnost žáků k formulaci pravidel cizího jazyka.

Kompetence komunikativní

Vyučující:

- navozuje ve výuce situace z veřejného a společenského života;
- gramatiku i slovní zásobu procvičuje komunikativně, v reálných životních situacích;
- do výuky zařazuje imitaci poslechu běžných i méně běžných situací;
- vede žáky k přesné a výstižné formulaci myšlenek v projevech mluvených i psaných;
- zařazuje do výuky písně, filmy, videonahrávky, anekdoty a obrázky a tím udržuje pozornost žáků.

Kompetence občanská

Vyučující:

- vede žáky k pravidelnému sledování událostí v ČR a v cílové zemi, např. shrnutím aktualit na začátku hodiny;
- učí žáky srovnávat kulturu a zvyky ČR a cílové země s využitím textů s touto tematikou;
- navštěvuje spolu s žáky filmová představení v originálu a následně je s žáky analyzuje a hodnotí;
- vede žáky ke zpracování témat z oblasti vědy, kultury a historie ČR a cílové země;
- navozuje diskusi o názorech a postojích žáků k těmto událostem a vybízí žáky ke srovnání svých názorů a postojů s názory a postoji spolužáků.

Kompetence sociokulturní

Vyučující:

- zapojuje žáky do týmové práce, např. do práce na společných projektech, tak aby se žáci naučili rozvíjet své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti a přijímat zodpovědnost za svou práci i práci druhých;
- řídí diskusi na dané téma tak, aby v žácích podpořil nejen sebedůvěru a sebeúctu, ale i přijímání názorů jiných;
- organizuje s žáky kulturní akce k významným kulturním a společenským událostem a výročím ČR i cílové země.

Ukázka č. 41 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 1. ročník
(JŠ Praha)

<p>Japonský jazyk Základní kurz – celkem 490 hodin výuky (420 + 70 hodin) Základní kurz – 1. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za rok) Výstup směřuje k úrovni A1</p>	
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI ROKU PODLE RVP JŠ SMĚŘUJÍ K ÚROVNI A1 PODLE SERRJ</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje a pochopí smysl zřetelně a pečlivě vyslovované jednoduché promluvy; • rozumí jednoduchým krátkým pokynům z běžného života a ze školy vyslovovaným pomalu a zřetelně; • rozumí nejpoužívanějším běžným frázím v jednoduchých textech; • rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů na známá témata (dům, škola, třída, město a venkov, cesta do zahraničí, prázdniny, hotel, jídlo); • využívá v omezené míře překladový slovník. <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchou ústní i písemnou formou vyjádří izolované fráze a věty vztahující se k běžným, každodenním situacím (denní režim, škola, třída, domov, cestování apod.); • ústně i písemně sdělí základní informace o sobě a svém nejbližším okolí; • využívá nekomplikované fráze a věty v ústním i písemném projevu; • požádá písemně i ústně o jednoduché osobní informace, nebo je předá; • napíše stručný vzkaz nebo velice jednoduchý text na probraná témata; • vyslovuje foneticky správně s tolerancí menších nepřesností. <p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • představí sebe či jinou osobu; • reaguje na jednoduchá sdělení, pokud se týkají základních potřeb každodenního života; 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetika – základní zvuková stránka slabiky japonské a sinojaponské, slova a věty; tónový průběh přízvuku; zásady fonetického přepisu; • pravopis – abeceda <i>katakana</i>, pravidla pro psaní znaků s menším počtem tahů; • morfologie – přídavná jména označující barvy, vyjadřující pocity a přání, druhý a třetí stupeň přídavných jmen, zápor, vyjadřování minulosti a záporu v minulosti u přídavných jmen; slovesa souhlásková, samohlásková, sinojaponská a nepravidelná (neutrální a zdvořilé tvary), vyjadřování záporu, minulosti, přítomnosti a budoucnosti (zdvořilé tvary připojené na druhý slovesný základ), přací přípona <i>-tai</i>; další partikule kontextové a vazebné, zvláště partikule <i>no</i>, vyjadřující 2. pád u podstatných jmen a zájmen; příslovce; číslovky základní japonské a sinojaponské 1 – 100, pomocná číselná jména, udávání času, telefonní čísla, jednotky měny, míry a váhy; • lexikologie a frazeologie – rozpoznání jednotlivých slovních druhů; slovní zásoba z běžných oblastí lidského života (denní režim, cestování, ubytování v hotelu, prázdniny, dovolená, lékař, město a vesnice); základní ustálené společenské fráze a slovní spojení; • syntax a stylistika – pořádek slov ve větě (řízený člen předchází členu řídícímu) oznamovací a tázací; vedlejší věty odporovací a srovnávací. <p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • postoj, názor stanovisko – souhlas, nesouhlas, zákaz, příkaz, odmítnutí;

- klade jednoduché otázky a na položené otázky odpovídá, pokud mluvčí mluví pomalu a některé výrazy opakuje;
- pochopí jednoduché dotazy a pokyny pronesené pomalu a jasně a reaguje na ně;
- požádá o zopakování nebo objasnění výrazů či vět, kterým nerozumí;
- komunikuje ve vybraných každodenních situacích na běžná témata.

- **emoce** – stylisticky jednoduché kladné a záporné reakce v každodenních situacích;
- **morální postoje a funkce** – poděkování, omluva;
- **kratší písemný projev** – jednoduchý pozdrav (z cesty apod.), vzkaz, jednoduchá blahopřání; pozvání na návštěvu; stručný popis osob, zvířat, místa nebo věci; vyplnění jednoduchého dotazníku;
- **čtený či slyšený text** – jednoduché texty a rozhovory z každodenního života, jednoduché instrukce, pokyny při orientaci ve městě, běžné informační nápisy, jednoduchý popis;
- **samostatný ústní projev** – jednoduchý popis, krátké vyprávění nebo oznámení, reprodukce krátkého textu, jednoduchý krátký vzkaz;
- **interakce** – jednoduchý neformální rozhovor (seznámení, setkání – ve škole, ve městě, v kavárně nebo restauraci apod.);
- **informace z médií** – názvy běžných programů v rozhlase a v televizi, základní pojmy.

ZÁKLADNÍ TÉMATA A KOMUNIKAČNÍ SITUACE

- **osobní údaje** – jméno, věk, adresa, telefon, národnost, povolání;
- **rodina** – vyjmenování rodinných příslušníků, jejich povolání;
- **popis osoby** – výška, postava, barva očí, vlasů apod.;
- **oblečení** – základní součásti, barvy;
- **bydlení** – město, vesnice, ulice, byt, dům, některá zařízení;
- **orientace ve městě** – popis cesty, hlavní budovy;
- **nakupování** – výběr zboží, placení;
- **restaurace** – výběr jídla, pití, účet;
- **počasí** – základní výrazy;
- **udávání času**;
- **volný čas, prázdniny**.

REÁLIE JAPONSKA

- názvy hlavních ostrovů, některých nejdůležitějších států a jejich hlavních měst;
- vybrané základní informace.

► **Ukázka č. 42 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 2. ročník**
(JŠ Praha)

Japonský jazyk Základní kurz – 2. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za školní rok) Výstupní úroveň A1	
ŠKOLNÍ VÝSTUPY NA KONCI ROKU ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI A1 PODLE SERRJ	UČIVO
Rozpracované očekávané výstupy RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none"> • sleduje a pochopí smysl jednoduché promluvy; • rozumí krátkým pokynům z běžného života a ze školy; • rozumí nejpoužívanějším běžným frázím v jednoduchých textech; • rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů na známá témata (dům, škola, třída, město a venkov, cesta do zahraničí, prázdniny, hotel, jídlo); • využívá v omezené míře překladový slovník. PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchou ústní i písemnou formou vyjádří fráze a věty vztahující se k běžným, každodenním situacím (denní režim, škola, třída, domov, cestování apod.); • ústně i písemně sdělí základní informace o sobě a svém nejbližším okolí; • využívá nekomplikované fráze a věty v ústním i písemném projevu; • požádá písemně i ústně o jednoduché osobní informace, nebo je předá; • napíše stručný vzkaz nebo jednoduchý text na probraná témata; • vyslovuje foneticky správně s tolerancí menších nepřesností. INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none"> • představí sebe či jinou osobu; • reaguje na jednoduchá sdělení, pokud se týkají základních potřeb každodenního života; • klade jednoduché otázky a na položené otázky odpovídá; 	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE <ul style="list-style-type: none"> • pravopis – pravidla pro psaní znaků s větším počtem tahů, systém radikálů; • gramatika – tvoření podstatných jmen z přídavných jmen, stupňování přídavných jmen a příslovčí; přechodník spony, sloves a časovatelných a nečasovatelných přídavných jmen, přechodník koncovky neutrálního záporu <i>-nai</i> a práci přípony <i>-tai</i>, průběhový čas (neutrální a zdvořilý), záporné tvary průběhového času, rozkazovací způsob, pravděpodobnostní způsob; přívlastek a přívlastkové vazby; slovesa s danými vazbami na partikule (<i>A ni kiku</i> apod.), vazba sloves s partikulí <i>ni</i>, rozšířené partikule; pomocná jména; způsobové vazby; • lexikologie a frazeologie – slovní zásoba z běžných oblastí lidského života (denní režim, způsoby cestování, prázdniny, dovolená, město a vesnice); další základní ustálené společenské fráze a slovní spojení; • syntax a stylistika – souřadné spojení vět, vedlejší věty přívlastkové s přísudkem sponovým, přívlastkovým a slovesným, věty časové, místní, účelové, rozkazovací. KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ <ul style="list-style-type: none"> • postoj, názor stanovisko – souhlas, nesouhlas, možnost, nemožnost, zákaz, příkaz, odmítnutí; • emoce – kladné a záporné reakce v každodenních situacích; • morální postoje a funkce – poděkování, omluva; • kratší písemný projev – pozdrav (z cesty apod.), vzkaz, blahopřání; pozvání na návštěvu; stručný popis

<ul style="list-style-type: none"> • pochopí jednoduché dotazy a pokyny a reaguje na ně; • požádá o zopakování nebo objasnění výrazů či vět, kterým nerozumí; • komunikuje ve vybraných každodenních situacích na běžná témata. 	<p>osob, zvířat, místa nebo věcí; vyplnění jednoduchého dotazníku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • čtený či slyšený text – jednoduché texty a rozhovory z každodenního života, instrukce, pokyny při orientaci ve městě, běžné informační nápisy, jednoduchý popis; • samostatný ústní projev – jednoduchý popis, krátké vyprávění nebo oznámení, reprodukce krátkého textu, krátký vzkaz; • interakce – jednoduchý neformální rozhovor (seznámení, setkání, ve škole, ve městě, v kavárně nebo restauraci apod.); • informace z médií – názvy běžných programů v rozhlase a v televizi, základní pojmy. <p>ZÁKLADNÍ TÉMATA A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní údaje – jméno, věk, adresa, telefon, národnost, povolání; • rodina – vyjmenování rodinných příslušníků cizích osob, jejich povolání; • oblečení – jeho součásti ve spojení se slovesy; • bydlení – město, vesnice, ulice, byt, dům, zařízení; • nakupování – výběr zboží, placení; • restaurace – výběr jídla, pití, účet; • volný čas, prázdniny. <p>REÁLIE JAPONSKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy nejdůležitějších prefektur a jejich hlavních měst, států, moří apod. sousedících s Japonskem; • vybrané základní informace.
--	---

► **Ukázka č. 43 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 3. ročník**
(JŠ Praha)

Japonský jazyk Základní kurz – 3. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za školní rok) Výstupní úroveň A1+	
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI A1+ PODLE SERRJ	UČIVO
Rozpracované očekávané výstupy RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatným informacím slyšeného či reprodukováného projevu na známá a běžná témata předneseného pomalu a zřetelně; • rozpozná téma diskuse, které je svědkem, pokud je vedena zřetelně, spisovným jazykem, bez prvků dialektů; • rozumí jednoduchým pokynům z každodenního života; • rozumí standardně položeným a zřetelně vysloveným otázkám na probraná běžná a známá témata; • rozumí krátkým jednoduchým textům na známá a běžná témata; • rozumí obsahu jednoduchých dopisů, faxů, e-mailů a formulářů; • porozumí obsahu obvyklých značení a nápisů na orientačních a informačních tabulích; • vyhledá požadovanou jednoduchou informaci v běžných seznámech a příručkách; • používá v omezené míře překladový slovník. PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchou ústní i písemnou formou vyjádří svůj postoj ke každodenním situacím; • ústně i písemně sdělí jednoduché informace o sobě a svém okolí; • jednoduše, případně s menšími obtížemi hovoří o své minulosti, přítomnosti a plánech do budoucnosti; • požádá písemně či ústně o podrobnější osobní informace, nebo je předá; • napíše jednoduchý osobní dopis; • vyslovuje srozumitelně, i když cizí přízvuk je zřejmý. 	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE <ul style="list-style-type: none"> • pravopis – pravidla pro přepis slov přejetých z cizích jazyků, pro psaní časovatelných, odvozených a složených slov; psaní složitějších znaků s větším počtem tahů; • gramatika – slovesa podmětová a předmětová, přechodník předmětových sloves ve spojení s pomocným slovesem <i>aru</i>; opisné tvary pravděpodobnostního způsobu; záporná pravděpodobnost; opisné tvary způsobových sloves; formy tzv. osobní orientace sloves; příslovce (uctivý styl); číslovky a pomocná číselná jména; zvukomalebná slova; zvolání a citoslovce; • lexikologie a frazeologie – slovní zásoba z běžných oblastí lidského života, základní kolokace a často užívaná větná spojení; • syntax a stylistika – vedlejší věty podmětne, předmětne, srovnávací. KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ <ul style="list-style-type: none"> • postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, potřeba, zákaz, příkaz; • emoce – pozitivní/negativní vztah, libost/nelibost, přání, strach; • morální postoje a funkce – omluva, poděkování, podpora; • kratší písemný projev – osobní dopis, pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, inzerát, popis základních rysů objektu nebo faktů události; • čtený či slyšený text – jednoduché instrukce, pokyny při orientaci v neznámém prostředí, jednoduchý návod, běžné informační nápisy, seznamy, krátké souvislé texty na běžná témata, neformální dopis, žádost;

<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zahájí a ukončí jednoduchou konverzací; • reaguje adekvátně v některých každodenních situacích užitím vhodných jednoduchých výrazů či obrátů a kladením zjišťovacích či doplňujících otázek; • reaguje gramaticky správně ve vybraných běžných každodenních situacích; • požádá o zopakování nebo o objasnění výrazů či vět, kterým nerozumí; • ústně i písemně komunikuje s rodilými mluvčími na jemu blízká témata, s omezenou slovní zásobou a omezenými jazykovými prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> • samostatný ústní projev – stručný popis, krátké vyprávění, krátké oznámení, reprodukce ne příliš obtížného kratšího textu; • interakce – neformální rozhovor/diskuse/korespondence, řízený pohovor; • informace z médií – hlavní rubriky v tisku, názvy běžných pořadů, jednoduchá reklama, stručné zprávy: počasí. <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblast veřejná – běžné služby, způsoby cestování, ubytování; • oblast pracovní – běžné profese, základní nástroje a zařízení, pracovní prostředí; • oblast vzdělávací – škola a její vybavení, typy škol, profese a funkce ve škole; • oblast osobní – domov a domácnost, okolí, rodina a blízcí lidé, koníčky, dovolená, prázdniny, lidské tělo, oblékání, běžný denní režim a obvyklé činnosti, jídlo a pití; • oblast osobnostní – základní vlastnosti a postoje; • oblast společenská – příroda, kultura, některé sportovní činnosti, počasí a klima, některé tradice a obyčeje. <p>REÁLIE JAPONSKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní a turisticky zajímavé informace; • běžný způsob života, některé zvyky a tradice.
--	--

► **Ukázka č. 44 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 4. ročník**
(JŠ Praha)

<p>Japonský jazyk Základní kurz – 4. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za školní rok) Výstupní úroveň A2</p>	
<p>ŠKOLNÍ VÝSTUPY ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI A2 PODLE SERRJ</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p>	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis – pravidla pro psaní znaků

- rozumí podstatným informacím slyšeného či reprodukováného projevu na známá a běžná témata předneseného pomalu a zřetelně;
- rozpozná téma diskuse, které je svědkem, pokud je vedena zřetelně, spisovným jazykem, bez prvků dialektů;
- rozumí jednoduchým pokynům z každodenního života;
- rozumí standardně položeným a zřetelně vysloveným otázkám na běžná a známá témata;
- rozumí krátkým jednoduchým textům na známá a běžná témata;
- rozumí obsahu základních typů standardních dopisů, faxů, e-mailů a formulářů;
- porozumí obsahu obvyklých značení a nápisů na orientačních a informačních tabulích;
- porozumí jednoduchým návodům k běžným přístrojům;
- rozumí běžně používaným spisovným výrazům a základním frázím z oblastí, které se týkají každodenního života;
- vyhledá požadovanou jednoduchou informaci v běžných seznamech, příručkách, brožurách či letáčích;
- využívá překladový slovník.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:

- jednoduchou ústní i písemnou formou vyjádří svůj postoj ke každodenním či jemu známým a běžným situacím;
- ústně i písemně sdělí jednoduché informace o sobě, svém okolí a svých základních potřebách;
- jednoduše, srozumitelně, případně s menšími obtížemi, hovoří o své minulosti, přítomnosti a plánech do budoucnosti;
- požádá písemně či ústně o podrobnější osobní informace, nebo je předá;
- napíše jednoduchý osobní dopis, jasně strukturuje krátké písemné sdělení;
- vyslovuje správně a srozumitelně, i když cizí přízvuk je zřejmý.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:

- zahájí a ukončí jednoduchou konverzaci a se značnou pomocí partnera ji udrží v chodu;

o více tazích;

- **fonetika** – hlásková skladba sinojaponských kořenů;
- **gramatika** – pomocná podstatná jména *koto, tokoro, toki* ve významu zájmeném a funkci nominalizující; *hazu, cumori* pro vyjádření nutnosti, domněnky; partikule rozšířené; spojky; pomocná slovesa *naru, suru*; slovesné tvary složené s partikulemi; střídavý děj; souběžný děj; trpný rod sloves, kauzativum, slovesné tvary složené s pomocnými slovesy;
- **lexikologie a frazeologie** – slovní zásoba z běžných oblastí lidského života, základní kolokace a často užívaná větná spojení;
- **syntax a stylistika** – téma; stavba věty, slovosled, souvětí, přímá a nepřímá řeč.

KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ

- **postoj, názor, stanovisko** – souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, sympatie, nesympatie, potřeba, zákaz, příkaz;
- **emoce** – sympatie/antipatie, pozitivní/negativní vztah, libost/nelibost, přání a touhy, strach;
- **morální postoje a funkce** – omluva, lítost, poděkování, podpora;
- **kratší písemný projev** – osobní dopis, pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, inzerát, popis základních rysů objektu nebo faktů události;
- **čtený či slyšený text** – jednoduché instrukce, pokyny při orientaci v neznámém prostředí, jednoduchý návod, běžné informační nápisy, seznamy, krátké souvislé texty na běžná témata, neformální dopis, žádost;
- **samostatný ústní projev** – stručný popis, krátké vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu;
- **interakce** – neformální rozhovor/diskuse/korespondence;
- **informace z médií** – hlavní rubriky v tisku, názvy běžných pořadů, jednoduchá reklama, stručné zprávy: počasí, sport.

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně v každodenních situacích užitím vhodných jednoduchých výrazů či obrátů a kladením zjišťovacích či doplňujících otázek; • reaguje gramaticky správně v běžných každodenních situacích; • požádá o zopakování nebo o objasnění výrazů či vět, kterým nerozumí; • komunikuje foneticky správně na běžná témata s využitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků; • ústně i písemně komunikuje s rodilými mluvčími na jemu blízká témata, s omezenou slovní zásobou a omezenými jazykovými prostředky. 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblast veřejná – veřejné instituce, běžné služby, způsoby cestování, ubytování; • oblast pracovní – běžné profese a jejich pracovní náplň, základní nástroje a zařízení, popisy běžných činností, pracovní prostředí; • oblast vzdělávací – škola a její vybavení, typy škol, profese a funkce ve škole; • oblast osobní – domov a domácnost, okolí, rodina a blízcí lidé, vztahy mezi lidmi, koníčky a vybavení pro ně, dovolená, prázdniny, důležitá data, lidské tělo, styl oblékání, běžný denní režim a obvyklé činnosti, jídlo a pití; • oblast osobnostní – základní vlastnosti a postoje; • oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, sport, historie, počasí a klima. <p>REÁLIE JAPONSKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní a turisticky zajímavé informace; • běžný způsob života; • národní symboly.
---	--

► **Ukázka č. 45 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 5. ročník (JŠ Praha)**

<p>Japonský jazyk Základní kurz – 5. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za školní rok) Výstupní úroveň A2/B1</p>	
<p>ŠKOLNÍ VÝSTUPY ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI A2/B1 PODLE SERRJ</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná obvyklá přání nebo pocity mluvčího, autora, vypravěče; • rozliší ve vyslechnutém projevu jednotlivé mluvčí; • porozumí popisu většiny běžných událostí; • porozumí srozumitelně a pomalu vyslovenému záměru nebo názoru mluvčího, autora, vypravěče nebo 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis – psaní znaků s větším počtem tahů; • gramatika – opisné tvary trpného rodu, trpný rod kauzativa, potenciál, opisné tvary potenciálu; slovesné tvary složené s pomocnými slovesy; slovesné tvary složené s pomocnými jmény; číslovky – číslovky násobné, zlomky, desetinná čísla, procenta, vyjádření podílnosti; další pomocná číselná jména;

<p>účastníků rozhovoru;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná hlavní myšlenku čteného textu nebo vyslechnutého projevu; vyhledá a postihne informaci na běžná a známá témata; rozumí jednoduchým návodům, předpisům, pokynům; odhadne z kontextu význam některých neznámých slov; využívá překladový slovník. <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří stručně svoje myšlenky, názor a stanovisko k běžné události či problému; popíše v základních rysech místo, cestu, věc, osobu, své zájmy; reprodukuje krátký text nebo sdělení; logicky strukturuje nekomplikovaný souvislý neformální text; vyhledá, shrne a sdělí nekomplikované informace; vyslovuje foneticky správně a srozumitelně, snaží se o minimalizaci cizího přízvuku. <p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor/diskusi; reaguje srozumitelně v běžných komunikačních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů; požádá o informace, vysvětlení, zopakování, objasnění toho, co bylo řečeno; komunikuje foneticky správně na běžná témata, vhodně používá osvojené gramatické prostředky; vysvětlí srozumitelně svůj názor, problém, jednání. 	<ul style="list-style-type: none"> lexikologie a frazeologie – běžné a frekventované lexikální prostředky, ustálená slovní spojení, synonyma, antonyma, adekvátní slovní zásoba; syntax a stylistika – věty vztažné, podmínkové, přípustkové, přirovnávací. <p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> postoj, názor, stanovisko – souhlas/nesouhlas, svolení, prosba, žádost, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost/nemožnost, nutnost, potřeba, úmysl, přání apod.; emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, lítost, strach; morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, lítost; středně dlouhý písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, osobní dopis, žádost, jednoduchý inzerát, popis; kratší a středně dlouhý čtený text/slyšený projev – popis, pokyny, recept, upozornění, program, hodnotící názor, rozhovor, přehled zpráv; samostatný ústní projev – popis, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce textu; interakce – formální i neformální rozhovor/diskuse/korespondence; informace z médií – běžné rubriky a pořady, krátké reklamy, krátké zprávy z tisku či televize: počasí, kultura, sport. <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none"> oblast veřejná – běžné veřejné služby, zdravotnictví, nákup, prodej, opravy, veřejná doprava, některá kulturní zařízení, program, stravování a ubytování, cestování; oblast pracovní – profese, podniky, činnosti, jednoduchý návod a popis práce, informační značení; oblast vzdělávací – školní prostory, vybavení školy, učitelé, školní personál, významné dny, kurzy; oblast osobní – prostředí domova, školy, pracoviště a blízkého okolí, rodina a vztahy, zvyky v rodině, osobní vztahy, volný čas, zábava, koníčky; oblast osobnostní – popis vlastní osobnosti, vlastních zájmů, zálib,
---	--

	<p>náborů, postojů;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblast společenská – tradice, společenské události, kultura, média v rodné zemi a v Japonsku. <p>REÁLIE JAPONSKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografické zařazení a stručný popis; • klíčové události a osobnosti; • základní údaje v porovnání s Českou republikou.
--	--

► **Ukázka č. 46 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 6. ročník (JŠ Praha)**

<p>Japonský jazyk Základní kurz – 6. ročník, 2 hodiny týdně (celkem 70 hodin za školní rok) Výstupní úroveň B1</p>	
<p>ŠKOLNÍ VÝSTUPY ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI B1 PODLE SERRJ</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná přání nebo pocity mluvčího, autora, vypravěče nebo účastníků rozhovoru; • rozliší ve vyslechnutém projevu jednotlivé mluvčí; • porozumí popisu běžných událostí; • porozumí srozumitelně a pomalu vyslovenému záměru nebo názoru mluvčího, autora, vypravěče nebo účastníků rozhovoru; • rozpozná hlavní myšlenku čteného textu nebo vyslechnutého projevu; • vyhledá a postihne informaci na běžná a známá témata; • rozumí jednoduchým návodům, předpisům, pokynům, základním technickým informacím k předmětům každodenní potřeby; • odhadne z kontextu význam neznámých slov; • využívá překladový slovník. <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří stručně a srozumitelně svoje myšlenky, názor a stanovisko k běžné události či problému; 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis – psaní složitějších znaků o více tazích; • gramatika – některé prvky starého jazyka v jazyce současném; slovesa používaná v uctivém stylu, opisné tvary rozkazovacího způsobu, zvukomalebná slova; • lexikologie a frazeologie – běžné a frekventované lexikální prostředky, ustálená slovní spojení, synonyma, antonyma, základní pravidla o stavbě slov, adekvátní slovní zásoba; • syntax a stylistika – věty obsahové; slovosledné změny, vsuvky, výpusťky. <p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • postoj, názor, stanovisko – souhlas/nesouhlas, svolení, prosba, žádost, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost/nemožnost, nutnost, potřeba, úmysl, přání, nabídka, doporučení apod.; • emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, lítost, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie/antipatie, lhostejnost, strach; • morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost,

- popíše v základních rysech místo, cestu, věc, osobu, událost, zkušenost, děj, své zájmy;
- reprodukuje krátký i středně dlouhý text nebo sdělení;
- logicky a jasně strukturuje nekomplikovaný souvislý neformální text;
- vyhledá, shrne a sdělí nekomplikované, s menšími nepřesnostmi i složitější informace;
- porovná a zhodnotí různé alternativy řešení běžné situace;
- vyslovuje foneticky správně a srozumitelně, snaží se o minimalizaci cizího přízvuku.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor/diskusi a s případnou pomocí se chopí v rozhovoru iniciativy;
- reaguje srozumitelně a vhodně v běžných komunikačních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů;
- požádá o informace, vysvětlení, zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo řečeno;
- komunikuje plynule a foneticky správně na běžná témata, správně a vhodně používá osvojené gramatické prostředky;
- vysvětlí srozumitelně a s určitou mírou podrobností svůj názor, problém, jednání.

přiznání;

- **středně dlouhý písemný projev** – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát, běžný formulář, stručný životopis, příběh, popis;
- **kratší a středně dlouhý čtený text/slyšený projev** – popis, pokyny, veřejné oznámení, recept, upozornění, program, hodnotící názor, rozhovor, přehled zpráv, úryvek z prózy, vyprávění;
- **samostatný ústní projev** – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce textu;
- **interakce** – formální i neformální rozhovor/diskuse/korespondence, strukturovaný pohovor;
- **informace z médií** – běžné rubriky a pořady, krátké reklamy, jednoduché populárně-naučné články a pořady, krátké zprávy z tisku či televize: počasí, kultura, sport, věda a technika.

TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE

- **oblast veřejná** – běžné veřejné služby, zdravotnictví, komunikace, správa, nákup, prodej, opravy, veřejná doprava, kulturní zařízení, program, stravování a ubytování, cestování;
- **oblast pracovní** – profese, podniky, činnosti, vybavení pracoviště, základní obchodní administrativa a korespondence, jednoduchý návod a popis práce, informační značení, situace na pracovišti;
- **oblast vzdělávací** – školní prostory, vybavení školy, učitelé, školní personál, významné dny a akce školy, kurzy;
- **oblast osobní** – prostředí domova, školy, pracoviště a blízkého okolí, rodina a vztahy, zvyky v rodině, osobní vztahy, volný čas, zábava, koníčky;
- **oblast osobnostní** – popis vlastní osobnosti, vlastních zájmů, zálib, názorů, postojů, aktuální postoje k okolí;
- **oblast společenská** – tradice, společenské události, kultura, sport, média v ČR a v zemích EU.

REÁLIE JAPONSKA

- geografické zařazení a stručný popis;

	<ul style="list-style-type: none"> • klíčové události a osobnosti; • základní údaje v porovnání s Českou republikou; • životní styl a tradice, kultura, umění a sport; • ukázky literárních děl.
--	--

► **Ukázka č. 49 – Vzdělávací obsah tlumočnického kurzu německého jazyka (JŠ Praha)**

<p>Německý jazyk Přípravný kurz ke státní jazykové zkoušce speciální pro obor tlumočnický, 2 hodiny týdně (celkem 70 vyučovacích hodin za školní rok) Výstupní úroveň C2</p>	
<p>ŠKOLNÍ VÝSTUPY ODPOVÍDAJÍ RVP JŠ NA ÚROVNI C2 PODLE SERRJ</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Rozpracované očekávané výstupy</p> <p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu delšího souvislého ústního projevu i dialogu z různých oblastí, týkajících se nejrůznějších témat, který pronáší rodilý mluvčí nebo cizinec i v rychlejším tempu a s málo pečlivou výslovností; • rozumí ústnímu projevu rodilého mluvčího i cizince nejen v rámci osvojených jazykových prostředků, ale i se značně velkým podílem neznámého jazykového materiálu, včetně jevů hovorového jazyka; • orientuje se v ústním projevu, zachytí a utřídí důležité myšlenky a údaje; • zaznamenává si písemně podstatné myšlenky a údaje z delšího vyslechnutého projevu; • stylisticky vhodně a srozumitelně formuluje vlastní myšlenky a názory; • při tlumočení z listu používá různé strategie čtení, aby dosáhl rychlosti odpovídající cíli čtení, tj. porozumění delším obsahově různorodým textům s přiměřeným množstvím neznámého jazykového materiálu. <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohotově reaguje v rozhovoru i v diskusi ve standardních i náročných situacích společenského i pracovního styku 	<p>Jako používané výchozí texty volíme obsahově i jazykově složitější, avšak myšlenkově přehledná a sdělná expozé vhodná pro ústní projev rétorického, publicistického, populárně-naučného až odborného stylu. Zdroji textů jsou média, audiozáznamy, videozáznamy, internetové stránky institucí, populárně-naučná literatura. Texty se vztahují k nejrůznějším oblastem života, témata mohou být konkrétní i abstraktní.</p> <p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetika – zvuková výstavba slov (hlavně z hlediska specifik německého hláskosloví a přízvukování), zvuková stránka věty (s důrazem na větný přízvuk a frázování), fonetické rysy spisovného jazyka a jeho hovorové varianty (potlačování hovorovosti ve prospěch spisovnosti), rytmické členění výpovědi, konvence používané k prezentaci spisovné výslovnosti; • pravopis – důraz na složitá i méně frekventovaná slova, vliv psané podoby jazyka na výslovnost; • gramatika – předpokládá se komplexní přehled všech gramatických jevů a uplatňuje se jejich použití v promluvě: složitá souvětí, kompozita, odvozování, slovesné valence, jmenné a verbální fráze, předpony, přípony, gramatický systém němčiny, vztahy mezi gramatickými jevy mateřského jazyka

- s rodilými mluvčími i cizinci hovořícími příslušným cizím jazykem;
- zapojí se do jakékoliv konverzace nebo diskuse, včetně profesně orientovaných a úzce odborných témat;
- za všech okolností se vyjadřuje spontánně, plynule, srozumitelně a přesně;
- souvisle hovoří na témata kulturního, hospodářského i politického života zemí příslušné jazykové oblasti, ČR i států EU.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- komunikuje spontánně a gramaticky správně bez potíží ústní i písemnou formou;
- volí rovinu formálnosti svého projevu adekvátně k daným okolnostem;
- bez problémů se aktivně zapojí do delších rozhovorů s rodilými mluvčími na jakákoliv témata;
- bezchybně argumentuje a oponuje, vyhne se komunikačním problémům a opět se k nim vrátí, aniž by to účastníci hovoru postřehli;
- problém ve vyjadřování vyřeší rychlou a bezchybnou reformulací, kterou ostatní mluvčí ani nepostřehnou;
- okamžitě gramaticky a stylisticky správně reaguje na situaci, vzniklý problém, argumentaci, názor, hypotézu, zhodnotí alternativní návrhy;
- jasně vysvětlí a obhájí názory za pomoci vhodných argumentů v písemné i ústní formě.

MEDIAČNÍ DOVEDNOSTI

Žák:

- vyměňuje si složité informace a rady spojené s různými situacemi ve společenském, uměleckém, odborném i vědeckém světě;
- vyhledá a shrne základní i detailní informace a argumenty z nejrůznějších zdrojů a podá o nich podrobnou zprávu v ústní i písemné podobě;
- spolehlivě předává podrobné informace na jakákoliv témata v ústní i písemné podobě;
- tlumočí bez obtíží konsekutivně z cizího jazyka do mateřského i z mateřského do cizího jazyka sdělení standardního informativního rázu

a němčiny;

- **lexikologie a frazeologie** – bohatá slovní zásoba z profesně orientovaných oblastí života, lexikální systém němčiny v konfrontaci s češtinou, vztahy mezi lexikálními jevy výchozího a cizího jazyka, aktuální tendence ve vývoji lexika němčiny i češtiny;
- **odborné výrazy a fráze** – odborné názvy a fráze z oblastí blízkých i cizích;
- **syntax a stylistika** – složité idiomy, ustálené větné rámce, produktivní způsoby tvoření slov, složité případy pořádku slov.

KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ

- **postoj, názor, stanovisko** – profesionálně korektní reakce na všechny situace vzniklé při tlumočení jedinci i kolektivu;
- **emoce** – zachování zdrženlivého profesionálního postoje k emočním projevům jedince či kolektivu, jejichž promluva je tlumočena;
- **morální postoje a funkce** – přiznání, lítost, omluva, odsouzení, pochvala, adekvátní postavení tlumočnicka jako zprostředkovatele komunikace jedinců či kolektivů, zásady chování tlumočnicka, kultura projevu v cizím i mateřském jazyce;
- **písemný projev** – písemné projevy libovolné délky i obsahu plně odpovídající úzu cizího, tedy pracovního jazyka, písemný záznam podstatných myšlenek a údajů z delšího vyslechnutého projevu i přečteného textu;
- **čtený či slyšený text** – konsekutivní tlumočení z němčiny do češtiny i z češtiny do němčiny, sdělení informativního rázu ze společenskovedních i technických oborů, principy tlumočnické notace a její interpretace, tlumočení ze záznamu i bez záznamu, tlumočení unilaterální i bilaterální, tlumočení z listu;
- **informace z médií** – systematická práce se všemi druhy médií jako pramenem informací i výchozím materiálem pro nácvik tlumočení.

ze společenskovedních i technických oborů a náročná sdělení z vlastního oboru;

- tlumočí přesně z listu, zpracovává i jemné stylistické rozdíly a citlivě je převádí do cílového jazyka;
- tlumočí se záznamem i bez záznamu;
- tlumočí unilaterálně i bilaterálně;
- řídí se zásadami tlumočnické anotace a její spolehlivé interpretace, řeší jakýkoli komunikační problém.

TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE

- **oblast veřejná** – veřejné instituce, úřady, orgány, politické strany a orgány, služby, soutěže;
- **oblast pracovní** – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, administrativa, různé druhy profesí, popis práce, bezpečnost práce, zařízení, stroje a nástroje, pracovní postupy, návody, technika tlumočení a tlumočnické postupy;
- **oblast vzdělávací** – základní, střední, vyšší střední a vysoké školství, vědecké a naučné instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, studentské aktivity, materiální zázemí studia;
- **oblast osobní** – běh života, rodina, rodinné a společenské vazby, domov, dům a jeho zařízení, dovolená, cestování, lidské tělo, prevence a ochrana zdraví, jídlo, stravovací návyky, zdravá výživa, denní program, styl oblékání, vybavení pro volný čas;
- **oblast osobnostní** – osobnostní a profesionální předpoklady tlumočnické práce;
- **oblast společenská** – příroda, počasí, životní prostředí, věda a technika, divadlo, film, hudba, architektonické styly, malířství, sochařství, literatura, tradice, sporty, společenské akce, média, pokrok ve společnosti, aktuální problémy.

REÁLIE NĚMECKA, RAKOUSKA, ŠVÝCARSKA

- geografické, historické, politické, ekonomické a kulturní postavení zemí ve světě;
- vztahy zemí s ČR a EU;
- významné osobnosti, jejich úspěchy a přínos;
- historické i současné události většího významu;
- místa turistického zájmu;
- vzdělávání, věda, technika, sport, příroda, kultura, umění;
- národní záliby a specifika, jazykové zvláštnosti a odlišnosti;
- kultura – současné dění.

REÁLIE ČR

- geografické, historické, politické,

	<p>ekonomické a kulturní postavení země ve světě;</p> <ul style="list-style-type: none"> • významné osobnosti, jejich úspěchy a přínos; • historické i současné události většího významu; • vzdělávání, kultura, umění; • místa turistického zájmu; • věda a technika, sport, příroda; • národní tradice a specifika, jazykové zvláštnosti a odlišnosti.
<p>PRAKTICKÉ ZÁSADY TLUMOČNICKÉ PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace v cizojazyčných projevech různého obsahu a zaměření; • vystihnout hlavní myšlenky a nejdůležitějších údajů; • stručný, přehledný a srozumitelný záznam klíčových bodů sdělení i jeho logické struktury za použití prvků tlumočnického zápisu; • pohotová, výstižná a srozumitelná ústní formulace obsahu projevu nebo textu, který má být tlumočen, princip ekonomie vyjadřování; • kultura projevu v němčině i v češtině; • zásady tlumočnické etiky, zachování mlčenlivosti o neveřejných informacích; • systematické rozšiřování slovní zásoby, budování škály synonym, vytváření slovníčku odborných výrazů, využívání slovníků, encyklopedií, internetu, eventuelně dalších materiálů, prevence vlivu interference obou pracovních jazyků; • metodika a soustavný průpravný nácvik tlumočení, aktivní poslech s porozuměním, speciální paměťová cvičení, zvyšování pohotovosti a kvality ústního vyjadřování; • soustavný nácvik konsekutivního tlumočení unilaterálního i bilaterálního, fakultativní nácvik základů simultánního tlumočení s použitím sluchátkového rozvodu. 	

► **Ukázka č. 51 – Vzdělávací obsah konverzačního kurzu anglického jazyka (JŠ Hradec Králové)**

<p>Konverzační kurz – Anglický jazyk (výstupní úroveň C1)</p>	
<p>Charakteristika kurzu: Kurz je určen pro žáky s velmi dobrou znalostí jazyka a vede k upevnování a rozvíjení nabytých jazykových znalostí. Vstupní úroveň je minimálně B2 podle SERRJ, výstupní úroveň je C1. V kurzu vyučují plně kvalifikovaní pedagogové nebo rodilí mluvčí.</p>	
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI KURZU</p>	<p>UČIVO</p>
<p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje pohotově, samostatně a jistě v běžných i méně běžných situacích; 	<p>Výchozí texty jsou obsahově i jazykově poměrně náročné, mohou být i uměleckého, populárně vědeckého nebo vědeckého stylu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • přetlumočí vlastními slovy vyslechnutý nebo přečtený delší text, projev, obsah filmu, knihy; • popisuje minulé i aktuální události, svoje i cizí zážitky, problémy, možnosti jejich řešení; • obhájí svoje stanovisko, názor k aktuálnímu dění, události; • zapojí se do diskuse na aktuální, známá i neznámá témata; • běžně komunikuje prostřednictvím medií. <p>Mediační řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyměňuje si informace, rady v nejrůznějších situacích; • předává podrobné informace na známá i neznámá témata; • srozumitelně a jasně popisuje aktuální, známou i pro něho neznámou činnost. 	<p>Zdroji textů jsou média, audiokazety, beletrie, filmy. Texty se vztahují k nejrůznějším oblastem života, témata jsou konkrétní i abstraktní.</p> <p>Jazykové prostředky a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetika – fonetická redukce, přízvuk, intonace, sociolingvistické varianty výslovnosti; • pravopis – pravidla u složitějších slov, ortografické znaky, interpunkce; • gramatika – deklinace, konjugace, všechny časy, složitá souvětí, gram. inverze, transformace, přechodníky, vedlejší věty, nepřímá řeč; • lexikologie, frazeologie – široká slovní zásoba, běžné užití idiomů, frázová slovesa, přísloví, konverze slovních druhů, zkratky; • odborné výrazy a fráze – odborné výrazy a fráze; • syntax a stylistika – složitá souvětí, pořádek slov ve větě – složitější případy. <p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> • postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, nutnost, příkaz, zákaz, stížnost, varování; • emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost, překvapení, údiv, sympatie/antipatie, strach; • morální postoje a funkce – pochvala, odpuštění, lítost, přiznání, omluva; • kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, kondolence, blahopřání, pozvání, stížnost, žádost, inzerát, strukturovaný životopis; • delší písemný projev – podrobný životopis, vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, referát, zpráva, odborný popis, argumentace; • čtený či slyšený text – složité poslechové texty různého typu, stylu, včetně diktátů namluvených rodilými mluvčími hovorovým tempem, různou výslovností, faktografické a beletristické texty k nácviku čtení s porozuměním; • informace z médií – aktuální tematika. <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblast veřejná – veřejné instituce, služby, obchody, politické strany, státní správa, poštovní a dopravní služby, cestování;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • oblast pracovní – firmy, průmysl, zemědělství, doprava, zaměstnanost, různé profese, pracovní události, smlouva, popis práce, bezpečnost práce, návody, informační nápisy; • oblast vzdělávací – typy škol, vybavení, předměty, zkoušky, certifikáty, řidičské oprávnění – pravidla silničního provozu; • oblast osobní – rodina, vztahy v rodině i mimo ni, oblékání, životní styl, stravování, domov, zdraví; • oblast osobnostní – charakterové vlastnosti, zájmy, názory, postoje; • oblast společenská – příroda, její ochrana, životní prostředí, věda, technika, umění, tradice, sport, média, kriminalita, násilí ve společnosti a jiné problémy jak u nás, tak ve světě. <p>Reálie zemí studovaného jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografické, historické, politické, ekonomické a kulturní postavení zemí ve světě, vztahy s ČR a EU; • významné osobnosti a jejich přínos; • historické i současné události většího významu; • místa turistického zájmu; • vzdělávání, věda, technika, sport, literatura (beletrie), umění, příroda; • národní specifika, tradice, jazykové zvláštnosti a odlišnosti.
--	--

► **Ukázka č. 53 – Vzdělávací obsah speciálního kurzu anglického jazyka (JŠ Tábor)**

Speciální přípravný ke zkoušce STANAG 6001 SLP 2 – AJ	
Anglický jazyk	
Charakteristika:	Jazyková zkouška STANAG 6001 je zkouškou v rezortu Ministerstva obrany ČR a vychází z požadavků NATO. Je zkouškou výkonnostní a zjišťuje úroveň jazykových znalostí kandidátů v oblasti mluvení, psaní, čtení a poslechu.
Výstupní úroveň:	B2
Ročník:	Pětiměsíční
Hodinová dotace:	500
Rozpracované očekávané výstupy – 1. pololetí	
Slovní zásoba	<ul style="list-style-type: none"> • osobní údaje, popis osoby (vzhled a charakter), rodina, vzdělání, zaměstnání, pracoviště, bydlení, ubytování, doprava a cestování, dovolená, nákupy, služby, volný čas, zábava,

	<p>kultura, zvyky, tradice, sport, životní prostředí, počasí, život ve městě a na venkově, zdraví a nemoci, jídlo, pití, restaurace, společnost a instituce, média, určování směru, základní informace o anglicky mluvících zemích a o České republice, společenské výrazy, základní vojenská terminologie s ohledem na vojenskou odbornost kandidáta (základy vojenské zdvořilosti, hodnosti, názvy druhů vojsk)</p>
Gramatika	<ul style="list-style-type: none"> • základní časy v prostém a průběhovém tvaru (přítomný, minulý, předpřítomný), různé způsoby vyjadřování budoucnosti, pomocná slovesa (<i>do, be, have</i>), trpný rod, modální slovesa a jejich opisné tvary, věty podmínkové a časové, nepřímá řeč a nepřímé otázky, zájmena, vazba <i>used to</i>, frázová slovesa, vazba <i>So do I/Neither do I</i>, věty vztažné a účelové, předminulý čas, vyjadřování množství, číslovky (základní, řadové, zlomky a procenta), slovesné vzory, vazba <i>have something done</i>, nepravidelná slovesa, užití členů, vazba <i>there is/are</i>, množné číslo podstatných jmen (pravidelné i nepravidelné), vyjádření přivlastňování, stupňování přídavných jmen a příslovcí, slovosled anglické věty a tvoření otázek
Receptivní řečové dovednosti	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí složitějším autentickým textům, rozhovorům a sdělením na téma rodina; • zaměstnání, bydlení, cestování, nákupy, volný čas, sport, životní prostředí, počasí, zdraví, jídlo, společnost, kultura; • rozumí rozhovorům a textům týkajícím se podrobných osobních údajů, rodinných příslušníků a dosaženého vzdělání; • rozumí informacím o zajímavých veřejných záležitostech a o pracovní problematice konkrétního charakteru; • rozumí podrobnému popisu míst, věcí a lidí; • sleduje vyprávění o událostech odehrávajících se v přítomnosti, minulosti i budoucnosti na většinu všeobecných témat; • sleduje hlavní myšlenky projevu týkajícího se jeho profesního oboru; • sleduje i delší promluvy na výše zmíněná témata obsahující velké množství faktů; • orientuje se ve zprávách přinášejících informace o často běžně se opakujících událostech; • rozumí jednoduchým životopisným informacím, společenským oznámením, (veřejným upozorněním, příkazům, zákazům, oznámením, doporučením apod.), běžným úředním dopisům, jednoduchým odborným textům pro laiky; • orientuje se v textech a sděleních obsahujících běžnou vojenskou problematiku; • v médiích si vyhledá informace o počasí doma i v zahraničí.
Produktivní řečové dovednosti	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně či písemně podá vyjádření k běžným záležitostem společenským a odborným ve svém oboru, prezentuje základní osobní údaje, včetně dosaženého vzdělání, jazykových znalostí, informací o rodinných příslušnících apod.; • podá informaci o svém pracovním zařazení, specializaci, povinnostech, kariéře, spolupracovnících a účasti na vzdělávacích programech;

	<ul style="list-style-type: none"> • popíše dům, byt a místnosti v něm; vyjádří spokojenost a svá přání v souvislosti s bydlením, doporučí zajímavá místa k vidění a aktivity, které je možné provozovat v místě žákova bydliště či pobytu; • zajistí ústně i písemně ubytování a služby s tím spojené; • vyjmenuje dopravní prostředky a popíše svou dovolenou, požádá o pomoc při potížích s cestováním a popíše dopravní nehodu; • ústně i písemně sděluje konkrétní skutečnosti, dává pokyny, popisuje, srovnává a kontrastuje lidi, místa a věci; • souvisle a jednoduše vypráví a píše o činnostech přítomných, minulých i budoucích na téma rodina, osobní údaje, pracovní postupy, zaměstnání, bydlení, cestování, nákupy, volný čas, sport, životní prostředí, počasí, zdraví, jídlo, společnost, kultura a současné dění; • podá přesné, rozsáhlé a složité pokyny a instrukce týkající se běžných denních situací; • vyřídí jednoduchou osobní a rutinní služební korespondenci (dopisy, stručná hlášení, zápisy, pozvánky, stížnosti apod.); • vytvoří poměrně soudržný text členěný na odstavce, které dá do vzájemné souvislosti; • vytvoří text, který je alespoň v hrubých rysech myšlenkově logicky organizován; • sestaví program činností pro zahraniční návštěvu či návštěvu nadřízeného; • správně klade otázky v běžných denních situacích; • vyplní osobní dotazník v tištěné i elektronické podobě.
<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyměňuje si podrobnější osobní údaje a údaje o své rodině s druhými; • vyměňuje si názory s ostatními lidmi na téma bydlení, život ve městě a na venkově a podpoří své argumenty; • vede rozsáhlý rozhovor týkající se zaměstnání, zamluvení si ubytování, místa v restauraci, dovolené, letenky či jízdenky; • vyřídí oficiální záležitosti v souvislosti s cestováním, získá základní informace o spojení a službách při cestování; • vyžádá si a poskytne podrobnou pomoc při orientaci ve městě; • vede delší rozhovor při nakupování v různých typech obchodů (oděvy, dárky apod.) a v této souvislosti vyjádří i svá přání a vyřídí reklamace; • vyřizuje záležitosti v bance, směnárně a jiných typech služeb, včetně placení; • vyjadřuje své preference ohledně aktivit ve volném čase a ohledně životního stylu; • vede delší rozhovor při návštěvě u lékaře a v lékárně, v restauraci při objednávání jídla; • vyjadřuje své preference na téma médií; • komunikuje v rámci pracovního pohovoru, rozvádí myšlenky, vyvíjí iniciativu, spontánně se vzdálí od tématu; • komunikuje s institucemi (policie, úřady apod.), rozvádí myšlenky, vyvíjí iniciativu, spontánně se vzdálí od tématu; • vyřídí koupi vstupenek na společenské akce či do hradů

	<ul style="list-style-type: none"> a zámků a případné možné slevy; • zjistí informace o nabízených jazykových kurzech a možnostech doučování; • vyřídí povolení organizování společenských akcí, vypůjčení různých předmětů (auta, DVD apod.); • vede delší rozhovor na téma přihlášení se do sportovního klubu a o různých sportech (pravidla, potřebné pomůcky apod.); • domluví si detaily schůzky.
Mediační dovednosti	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří e-mail, ve kterém představí detailně sebe a svou rodinu, své zaměstnání a záliby; • vytvoří inzerát týkající se hledání vhodného bydlení, ubytování a zaměstnání; • prostřednictvím e-mailu vytvoří pozvánku na společenskou akci, stížnost na služby, reklamaci zboží a různé typy žádostí spojené s výše zmíněnými tematickými okruhy; • z médií získá přehled o aktuálních událostech a podrobně o nich poreferuje.

► **Ukázka č. 57 – Autoevaluace školy**
(JŠ Tábor)

OBLAST	CÍL	SLEDOVANÉ JEVY	KRITÉRIA	NÁSTROJE / ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
Vzdělávací program školy	<ul style="list-style-type: none"> • posoudit, jakým způsobem škola naplňuje své poslání s přihlédnutím k cílům uvedeným v ŠVP, RVP a odpovídajících právních předpisech. 	<ul style="list-style-type: none"> • soulad koncepčního záměru rozvoje školy a ŠVP; • struktura budoucí programové nabídky; • soulad ŠVP a RVP. 	<ul style="list-style-type: none"> • plnění školního vzdělávacího programu a jeho variabilita; • programová nabídka jazykových kurzů žákům; • variabilita ŠVP a soulad nabídky s potřebami společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola ŠVP a RVP / • 1x za 2 roky; • vlastní hodnocení učitelů a žáků / průběžně; • hodnocení zřizovatelem / ČŠI.
Podmínky ke vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • zjistit, zda dosahujeme efektivního využití finančních zdrojů za účelem vytvoření kvalitního pracovního prostředí školy. 	<ul style="list-style-type: none"> • vliv personálních podmínek – úroveň mezd pedagogických pracovníků; • efektivita využívání finančních zdrojů - vyrovnaný finanční rozpočet; 	<ul style="list-style-type: none"> • vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání; • využití a vybavenost prostor školy pro výuku a relaxaci pedagogů a žáků; • srovnatelnost 	<ul style="list-style-type: none"> • audit prostředí školy / 1x ročně; • ekonomické analýzy mezd / čtvrtletně; • průběžné monitorování podmínek vzdělávání; • zhodnocení inventarizace / 1x ročně;

		<ul style="list-style-type: none"> • vybavenost školy – funkční a estetická úroveň výukových prostor, pracovní a relaxační možnosti vyučujících a žáků; • didaktická úroveň vybavení pomůckami, technikou a studijním materiálem; • hygienické podmínky školy. 	<p>mezd a kvality pracovních podmínek pedagogických pracovníků s jinými školami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybavenost společenských prostor. 	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení učitelů a žáků, vzájemné hospitace / průběžně; • kontrola dodržování hygienických podmínek / průběžně.
Podpora školy žákům, spolupráce s širokou veřejností, vliv vzájemných vztahů školy a dalších osob na vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • posoudit maximální otevřenost a vstřícnost školy ke stávajícím i potenciálním žákům, zlepšovat povědomí veřejnosti o aktivitách školy. 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření pozitivního vztahu vzájemných vztahů v rovině škola – žák – veřejnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • informovanost žáků a široké veřejnosti a přístup k informacím; • využití informací, připomínek a námětů předávaných pedagogům a vedení ze strany žáků; • vytváření přívětivého prostředí školy; • spolupráce se zřizovatelem a komunikace s dalšími partnery, školami a institucemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • transparentní mediální propagace školy; • systematická aktualizace webových stránek školy / průběžně; • audit informačního systému školy; • sebehodnocení vedení školy / průběžně; • sebehodnocení učitelů a žáků formou dotazníků; • participace žáků a učitelů na komunikaci s veřejností, budování příznivé image školy.
Průběh vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • posoudit kvalitu jednotlivých oblastí vzdělávání a podporovat rozmanité vyučovací 	<ul style="list-style-type: none"> • posouzení procesu vzdělávání a kvality jednotlivých oblastí vzdělávání – příprava, 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžné hodnocení výsledků vzdělávání; • úroveň výuky celkově – vyváženost struktury 	<ul style="list-style-type: none"> • školní dokumentace; • hospitace vedení školy s následnou skupinovou diskusí o výsledcích /

	postupy v souladu s výstupy formulovanými v ŠVP.	zajištění, organizace, metody, formy a hodnocení.	vyučovacích hodin, variabilita vyučovacích metod a postupů; <ul style="list-style-type: none"> • prostor pro samostatnou práci žáků; • motivace v průběhu výuky. 	<i>průběžně;</i> <ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení učitelů a jejich podíl na procesu vlastního hodnocení školy / <i>průběžně;</i> • analýza hodnocení formou dotazníků pro žáky / <i>průběžně po celý školní rok.</i>
Výsledky vzdělávání žáků	<ul style="list-style-type: none"> • posoudit výsledky jazykového vzdělávání. 	<ul style="list-style-type: none"> • výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům a výstupním dovednostem. 	<ul style="list-style-type: none"> • úspěšnost žáků v testech, státních a mezinárodních jazykových zkouškách. 	<ul style="list-style-type: none"> • školní dokumentace; • výstupní hodnocení žáka / <i>2x ročně.</i>
Řízení školy, kvalita personální práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)	<ul style="list-style-type: none"> • zjistit, zda dosahujeme kvalitního managementu úspěšné školy. 	<ul style="list-style-type: none"> • profesionální úroveň řízení školy; • kvalitní pedagogický sbor; • koncepce a plánování DVPP – personální rozvoj a samostudium s ohledem na potřeby školy; • zpětná vazba a efektivita výsledků hospitací. 	<ul style="list-style-type: none"> • koncepčnost a účinnost řídicího procesu; • systém DVPP a jeho účelnost ve vazbě na aktuální potřeby; • realizovatelnost koncepčních záměrů ve vazbě na finanční rozpočet. 	<ul style="list-style-type: none"> • školní dokumentace / <i>průběžně;</i> • průběžná čtvrtletní ekonomická analýza; • hodnocení ČŠI a zřizovatelem.
Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	<ul style="list-style-type: none"> • zjistit, zda je vytvářena dynamicky se rozvíjející ekonomicky stabilní škola, která adaptuje jazykovou výuku pro potřeby žáků s využitím 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita výsledků práce školy nejen v oblasti vzdělávání; • spolupráce školy s partnery a prezentace školy na veřejnosti; • pravidelné revize a kontroly BOZP, 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace školy na veřejnosti a růst počtu zájemců o studium; • zapojení školy do vzdělávacích projektů a aktivit; • kvalita výroční 	<ul style="list-style-type: none"> • školní dokumentace / <i>celoročně;</i> • předhospitační a pohospitační pohovor, hospitační záznam / <i>celoročně;</i> • výroční zpráva a zpráva o hospodaření;

	moderních vyučovacích metod.	PO.	zprávy.	• revizní zprávy / 1x ročně.
--	------------------------------	-----	---------	---------------------------------

Seznam ukázek

- ▶ **Ukázka č. 1 – K přípravě ŠVP ve škole (JŠ Praha) – s. 8**
- ▶ **Ukázka č. 2 – Ukázka č. 2 – Ukázka dotazníku pro pedagogy/zaměstnance jazykové školy (JŠ Praha) – s. 11**
- ▶ **Ukázka č. 3 – Ukázka dotazníku pro žáky jazykové školy (JŠ Orlová) – s. 12**
- ▶ **Ukázka č. 4 – Návrh jednotlivých kroků k provedení SWOT analýzy (Zpracováno podle materiálu Z. Dlaboly připraveného v rámci vzdělávání v projektu ESF Koordinátor; převzato z Manuálu pro tvorbu ŠVP v základním vzdělávání) – s. 16**
- ▶ **Ukázka č. 5 – Ukázka výsledků SWOT analýzy (JŠ Praha) – s. 17**
- ▶ **Ukázka č. 6 – Ukázka výsledků SWOT analýzy (JŠ Olomouc) – s. 82**
- ▶ **Ukázka č. 7 – Ukázka motto ŠVP jazykové školy v Táboře – s. 23**
- ▶ **Ukázka č. 8 – Ukázky titulních stran pilotních ŠVP jazykových škol – s. 23**
- ▶ **Ukázka č. 9 – Ukázky názvu školy v záhlaví stran ŠVP – s. 25**
- ▶ **Ukázka č. 10 – Identifikační údaje, kde jsou uvedené typy kurzů a forma studia (JŠ Ostrava) – s. 25**
- ▶ **Ukázka č. 11 – Specifické údaje v učebních plánech (JŠ Orlová) – s. 27**
- ▶ **Ukázka č. 12 – Charakteristika školy (JŠ Olomouc) – s. 29**
- ▶ **Ukázka č. 13 – Základní údaje o škole (JŠ Ostrava) – s. 29**
- ▶ **Ukázka č. 14 – Základní údaje o škole (JŠ Hradec Králové) – s. 30**
- ▶ **Ukázka č. 15 – Vybavení školy (JŠ Orlová) – s. 31**
- ▶ **Ukázka č. 16 – Vybavení školy (JŠ Tábor) – s. 31**
- ▶ **Ukázka č. 17 – Charakteristika pedagogického sboru (JŠ Hradec Králové) – s. 32**
- ▶ **Ukázka č. 18 – Charakteristika pedagogického sboru (JŠ Tábor) – s. 32**
- ▶ **Ukázka č. 19 – Spolupráce se vzdělávacími a jinými subjekty, mezinárodní spolupráce (JŠ Praha) – s. 33**
- ▶ **Ukázka č. 20 – Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce (JŠ Tábor) – s. 34**
- ▶ **Ukázka č. 21 – Spolupráce se vzdělávacími a jinými subjekty (JŠ Hradec Králové) – s. 35**
- ▶ **Ukázka č. 22 – Zaměření školy (JŠ Praha) – s. 36**
- ▶ **Ukázka č. 23 – Zaměření školy – nabídka kurzů (JŠ Hradec Králové) – s. 37**
- ▶ **Ukázka č. 24 – Zaměření školy – nabídka kurzů (JŠ Orlová) – s. 38**
- ▶ **Ukázka č. 25 – Organizace přijímacího řízení (JŠ Olomouc) – s. 39**
- ▶ **Ukázka č. 26 – Organizace státních jazykových zkoušek (JŠ Hradec Králové) – s. 39**
- ▶ **Ukázka č. 27 – Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (JŠ Praha) – s. 41**
- ▶ **Ukázka č. 28 – Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (JŠ Ostrava) – s. 41**
- ▶ **Ukázka č. 29 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Tábor) – s. 42**
- ▶ **Ukázka č. 30 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Orlová) – s. 43**

- ▶ **Ukázka č. 31 – Výchovné a vzdělávací strategie (JŠ Ostrava) – s. 83**
- ▶ **Ukázka č. 32 – Učební plán – úvodní informace (JŠ Praha) – s. 47**
- ▶ **Ukázka č. 33 – 34 – Učební plán: kurzy v anglickém jazyce, kurzy v japonském jazyce (JŠ Praha) – s. 49 a 50**
- ▶ **Ukázka č. 35 – Učební plán (JŠ Tábor) – s. 51**
- ▶ **Ukázka č. 36 – Komentář koordinátorky ŠVP k tvorbě učebních osnov (JŠ Olomouc) – s. 53**
- ▶ **Ukázka č. 37 – Charakteristika jazykového kurzu (JŠ Hradec Králové) – s. 55**
- ▶ **Ukázka č. 38 – Charakteristika jazykového kurzu (JŠ Olomouc) – s. 55**
- ▶ **Ukázka č. 39 – Charakteristiky jazykových kurzů (JŠ Tábor) – s. 55**
- ▶ **Ukázka č. 40 – Vzdělávací obsah základního kurzu japonského jazyka – 0. ročník (JŠ Praha) – s. 57**
- ▶ **Ukázka č. 41 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 1. ročník (JŠ Praha) – s. 84**
- ▶ **Ukázka č. 42 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 2. ročník (JŠ Praha) – s. 86**
- ▶ **Ukázka č. 43 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 3. ročník (JŠ Praha) – s. 88**
- ▶ **Ukázka č. 44 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 4. ročník (JŠ Praha) – s. 89**
- ▶ **Ukázka č. 45 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 5. ročník (JŠ Praha) – s. 91**
- ▶ **Ukázka č. 46 – Vzdělávací obsah kurzu japonského jazyka – 6. ročník (JŠ Praha) – s. 93**
- ▶ **Ukázka č. 47 – Vzdělávací obsah základního kurzu francouzského jazyka (JŠ Ostrava) – s. 58**
- ▶ **Ukázka č. 48 – Vzdělávací obsah přípravného kurzu k SJZV z anglického jazyka (JŠ Hradec Králové) – s. 60**
- ▶ **Ukázka č. 49 – Vzdělávací obsah tlumočnického kurzu německého jazyka (JŠ Praha) – s. 95**
- ▶ **Ukázka č. 50 – Vzdělávací obsah konverzačního kurzu německého jazyka (JŠ Ostrava) – s. 63**
- ▶ **Ukázka č. 51 – Vzdělávací obsah konverzačního kurzu anglického jazyka (JŠ Hradec Králové) – s. 98**
- ▶ **Ukázka č. 52 – Vzdělávací obsah speciálního kurzu anglického jazyka (JŠ Olomouc) – s. 65**
- ▶ **Ukázka č. 53 – Vzdělávací obsah speciálního kurzu anglického jazyka (JŠ Tábor) – s. 100**
- ▶ **Ukázka č. 54 – Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole (JŠ Tábor) – s. 70**
- ▶ **Ukázka č. 55 – Pravidla a způsob hodnocení žáků ve škole (JŠ Orlová) – s. 71**
- ▶ **Ukázka č. 56 – Autoevaluace školy (JŠ Olomouc) – s. 74**
- ▶ **Ukázka č. 57 – Autoevaluace školy (JŠ Tábor) – s. 103**
- ▶ **Ukázka č. 58 – Autoevaluace školy (JŠ Ostrava) – s. 75**

**Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v jazykových školách
s právem státní jazykové zkoušky**

Zpracovaly: Mgr. Gabriela Baladová, Mgr. Kamila Sladkovská s využitím podkladů
externích autorů

Grafická úprava: Mgr. Kateřina Pellová

Uveřejněno na www.vuppraha.cz

Vydal: Výzkumný ústav pedagogický v Praze,
Novodvorská 1010/14, 142 01 Praha 4

© VÚP v Praze 2009